

STRATEGIA DE DEZVOLTARE SPAȚIALĂ PENTRU ACTUALIZARE PLAN URBANISTIC GENERAL

*STRATEGIA DE DEZVOLTARE SPAȚIALĂ PENTRU
ACTUALIZARE PLAN URBANISTIC GENERAL –
COMUNA ȘÄULIA, JUDEÅUL MUREÅ*

Primăria Comunei Șäulia, jude åul Mure å

Adresa: Str. Principală, Nr. 413, Cod poștal 547599
Comuna Șäulia, Jude åul Mure å

2019

**Datele de contact ale autorităților locale
ale comunei Șäulia:**

Primăria Șäulia
Str. Principală, Nr. 413
Localitatea Șäulia, Județul Mureș
Cod postal: 547599
Telefon: 0265-435220, 0265-435112
Fax: 0265-435112
Email: saulia@cjmures.ro

Material realizat de SC CertFond SRL

Piața Mateo Corvin, nr. 5
Localitatea Târgu Mureș, Județul Mureș
Telefon: 0745217054
Web: www.certfond.ro
Email: office@certfond.com

Project Manager
Ing. ec. Adrian Mihuț

CERTFOND

Ing. ec. Adrian Mihuț
Project Manager
Tel. 0745217054
Fax 0265210611
Tg.-Mureș, Piața Matei Corvin nr. 5

www.certfond.ro
certfond@gmail.com

CUPRINS

DATE GENERALE	5
CONCEPUTUL DE DEZVOLTARE SPAȚIALĂ	6
1. CADRUL STRATEGIC	7
2. Caracterizarea generală a comunei	13
2.1. Prezentarea generală a regiunii Centru și încadrarea localității Șaulia în cadrul regiunii	13
2.2. Caracterizarea generală administrativ-teritorială și istorică	16
2.2.1. Structura administrativă a comunei Șaulia	16
2.2.2. Scurt istoric	17
2.2.3. Acces	18
2.2.4. Relief	20
2.2.7. Clima	21
2.3. Patrimoniul cultural, natural și turismul	22
2.4. Caracterizare socio-demografica	22
2.4.1. Caracteristici demografice	22
2.5. Social	34
2.5.1. Infrastructura socio-educatională	34
2.5.2. Infrastructura de sănătate publică	36
2.6. Mediu	36
2.6.1. Factorul de mediu aer	37
2.6.2. Factorul de mediu apă	38
2.6.3. Factorul de mediu sol	38
2.6.4. Sistemul actual de gestionare a deșeurilor	39
2.7. Amenajarea și echiparea teritoriului	40
2.7.1. Infrastructura rutieră	40
2.7.2. Infrastructura tehnico-edilitară (energie electrică, termică și regenerabilă, gaze naturale)	40
2.8. Activități economice și dezvoltare locală	42
2.8.1. Investiții existente	42
2.8.2. Industrie și servicii	42
2.8.3. Agricultură	45
2.9. Administrația publică locală	46
3. PRIORITĂȚILE DEZVOLTĂRII SPAȚIALE A COMUNEI ȘÄULIA	47
3.1. Context european	47
3.2. Context național	48
3.3. Context regional	48
3.4. Context județean	49

Lista tabelelor

- Tabel 1 - Distanțe în km între Șäulia și principalele orașe ale României
 Tabel 2 - Evolutia populației la recensaminte (numar locuitori)
 Tabel 3 - Evoluția populației pe localități componente
 Tabel 4 - Populația stabilă pe sexe și grupe de varstă în comuna Șäulia și satele componente
 Tabel 5 - Structura populației comunei Șäulia, pe grupe de varstă și pe sexe, anul 2011
 Tabel 6- Structura populației comunei Șäulia și a satelor componente, după etnie
 Tabel 7 - Structura după religie a populației comunei Șäulia
 Tabel 8 - Evoluția sporului natural al comunei Șäulia
 Tabel 9 - Migrația populației comunei Șäulia
 Tabel 10 - Populația comunei Șäulia, după starea civilă
 Tabel 11 - Numărul persoanele absolvente a unei forme de învățământ
 Tabel 12 - Alimentarea cu apă în comuna Șäulia
 Tabel 13 - Reteaua de canalizare în comuna Șäulia
 Tabel 14 - Alimentarea cu energie termică
 Tabel 15 - Firmele din comuna Șäulia după domeniile de activitate
 Tabel 16 –Structura cladirilor, locuințelor, camere de locuit și suprafața camerelor de locuit în comuna Șäulia în anul 2011

Lista figurilor

- Figura 1 – Harta regiunilor României
 Figura 2 – Hartă regiunea Centru a României
 Figura 3 – Harta Județului Mureș
 Figura 4 – Harta localităților Județului Mureș
 Figura 5 – Harta Comunei Șäulia
 Figura 6 - Distribuția satelor componente în cadrul comunei Șäulia
 Figura 7 – Evolutia populației comunei Șäulia la recensăminte
 Figura 8 – Populația pe localități componente ale comunei Șäulia
 Figura 9 – Populația pe localități componente ale comunei Șäulia, după grupe de vîrstă
 Figura 10 – Populația comunei Șäulia, pe grupe de vîrstă
 Figura 11 – Populația comunei Șäulia, pe grupe de vîrstă și pe sexe
 Figura 12 – Populația comunei Șäulia, pe sexe în anul 2011
 Figura 13 – Populația comunei Șäulia, pe etnii
 Figura 14 – Populația comunei Șäulia, din punct de vedere confesional
 Figura 15 – Mișcarea populației comunei Șäulia în anul 2011
 Figura 16 – Structura populației comunei Șäulia, după starea civilă
 Figura 17 – Clădiri cu locuințe, după tipul clădirii în comuna Șäulia în anul 2011
 Figura 18 – Structura populației în comuna Șäulia, după nivelul de educație
 Figura 19 - Evoluția emisiilor de monoxid de carbon – Județul Mureș
 Figura 20 – Suprafața agricolă din comuna Șäulia

DATE GENERALE

Amplasarea în județ: zona nord-vestică, subzona Câmpia Sărmașului;

Reședința de comună: Șaulia

Număr total sate componente: 4

Populația totală stabilă – 2011: 2.018

Suprafața totală: 2.625,06 ha

Locul comunei în ierarhia / județ, după:

- suprafață: 84
- populație: 72
- densitate: 21

Populația ocupată în sectoarele:

- primar: 81,01 %
- secundar: 2,47 %
- terțiar: 16,52 %

Caracterul funcțional al comunei: agrar

Principalele produse locale:

- sfeclă de zahăr, cartofi, cereale (grâu / secară), tutun;
- piscicultură (crapi);
- zăcăminte de gaz metan în domuri de altitudine mare (până la 100 m);

Calitatea vieții:

- accesibilitate pe căi de transport: medie
- alimentare parțială cu apă: ridicată
- canalizare parțială: ridicată
- distribuție parțială gaz: ridicată
- accesibilitatea la informații: ridicată
- suprafața locuibilă / locuitor: substandard
- număr cadre didactice / 100 elevi: scăzut
- număr personal medical / 1000 loc.: scăzut
- număr personal mediu sanitar / 1000 loc.: scăzut
- buget local: dependent

CONCEPUTUL DE DEZVOLTARE SPAȚIALĂ

Strategiile de dezvoltare spațială a țărilor membre ale Uniunii Europene, constituie suportul creșterii competitivității în contextul globalizării, al întăririi coeziunii regiunilor și al armonizării politicilor de dezvoltare sectorială.

În acest sens, Comisia Europeană și statele membre au luat în discuție spre adoptare principiile normative privind dezvoltarea spațială a Uniunii Europene, pe baza rapoartelor elaborate în cadrul programului INTERREG III de grupuri de studiu trans-naționale în cadrul Rețelei Europene de Observare a Planificării Spațiale (ESPON European Spatial Planning Observation Network incluzând UE 25 + Bulgaria, România, Elveția și Norvegia). Prin aceste studii se conturează un diagnostic al principalelor tendințe de dezvoltare spațială a teritoriului UE privit ca un întreg, se constituie o imagine cartografică a intensității principalelor disparități, se identifică prioritățile pentru o dezvoltare echilibrată și policentrică și se oferă o serie de instrumente – date, indicatori, tipologii și metodologii – pentru imbunătățirea coordonării spațiale a politicilor sectoriale.

Aderarea României la Uniunea Europeană a presupus în continuare un proces complex de integrare economică, socială, culturală și spațială. Acesta implică, pe de o parte, evidențierea efectelor teritoriale ale integrării în termenii utilizării în prezent de UE iar, pe de altă parte, identificarea acelor trăsături specifice ale teritoriului țării noastre, care pot constitui premise favorabile pentru accelerarea dezvoltării și reducerea unora dintre disparitățile actuale. Aderarea României la Uniunea Europeană a impus racordarea problematicii dezvoltării spațiale la cadrul conceptual, la suportul fizic-teritorial și la orizontul temporal luate în considerare în spațiul comunitar.

Pe plan conceptual sunt adoptate următoarele documente care conțin principiile de dezvoltare spațială:

A. Principiile directoare pentru o politică de dezvoltare spațială a Uniunii Europene și țărilor candidate, adoptate la Conferința informală a ministrilor responsabili cu amenajarea teritoriului Uniunii Europene - „SCHEMA DE DEZVOLTARE A SPAȚIULUI COMUNITAR” (ESDP) – POTSDAM, 10/11 MAI 1999:

B. Principiile de dezvoltare spațială europeană, adoptate la Conferința europeană a ministrilor responsabili cu amenajarea teritoriului – CEMAT, Hanovra 2000, sub titlul de „PRINCIPIII DIRECTOARE PENTRU DEZVOLTAREA TERITORIALĂ DURABILĂ A CONTINENTULUI EUROPEAN”

C. Strategia Lisabona / Goteborg, adoptată în anul 2004, având ca scop convergența strategiilor țărilor din Uniunea Europeană în vederea creșterii coeziunii la scara UE prin *acțiuni interconectate și mutații structurale* în cinci domenii importante: - *societatea cunoașterii* – Cercetare & Dezvoltare & Inovare

Din punct de vedere teritorial, palierile luate în considerare în inter-relaționare pentru definirea influenței globalizării asupra organizării spațiale precum și asupra viitoarelor tendințe de dezvoltare sunt: *nivelul mondial, arii continentale, Uniunea Europeană, țări membre și asociate, regiuni (EUROSTAT NUTS 1, 2 și 3), entități locale*. Totodată, categoriile de teritorii propuse să structureze explicit politicile de dezvoltare spațială a Europei, conform documentului „PERSPECTIVA DE DEZVOLTARE SPAȚIALĂ A EUROPEI”, necesar a fi adoptate și de țara noastră în vederea integrării, sunt structurate pe criteriile ponderii caracterului urban sau rural și al accesibilității astfel: **1. zone / regiuni metropolitane** - formate în relație cu ariile metropolitane europene (Anexa 2); **2. zone urbane policentrice** - formate în relație cu ariile funcționale urbane trans-naționale / naționale sau regionale / locale; **3. zone rurale urbanizate; 4. zone rurale; 5. zone periferice**. Relaționarea entităților structurante se exprimă prin **gradul de policentricitate**, conceptul central adoptat de Uniunea Europeană ca principal mijloc de echilibrare a dezvoltării spațiale viitoare pe toate palierile teritoriale, de la cel comunitar la cel local.

Policentricitatea se exprimă printr-un indicator care integrează (1) calitatea distribuției populației după rangul localităților [pe categoriile: peste 5 milioane locuitori, 1-5 milioane locuitori, 250.000 – 1 milion locuitori, 50.000 – 250.000 locuitori și sub 50.000 locuitori], (2) distribuția PIB după rangul localităților, (3) mărimea ariilor de servicii, (4) populația și (5) accesibilitatea. (Anexele 3 și 4) **România** se situează ca grad de policentricitate în registrul mediu, similar cu Italia și Elveția.

III. Din punct de vedere temporal, abordarea multiscalară privește retrospectiv o perioadă de 60 ani iar prospectiv perioade de timp definite ca fiind *foarte scurte* – 1 an, *scurte* – 5 ani, *medii* – 10-15 ani, *lungi* – 20-25 ani (pentru factori strucurali) și *foarte lungi* – 40-50 ani (pentru majoritatea deciziilor politice). **Strategiile de dezvoltare spațială a teritoriilor naționale se înscriu în ultimele două orizonturi temporale.**

1. CADRUL STRATEGIC

Context european, național, regional și județean

În elaborarea Strategiei de dezvoltare spațială a Comunei Șaulia trebuie ținut cont și de politicile, strategiile și programele existente la nivel european, național și regional.

În cadrul următorului buget pe termen lung al UE pentru 2021-2027, Comisia propune modernizarea politiciei de coeziune, principala politică de investiții a UE.

Cinci priorități investiționale:

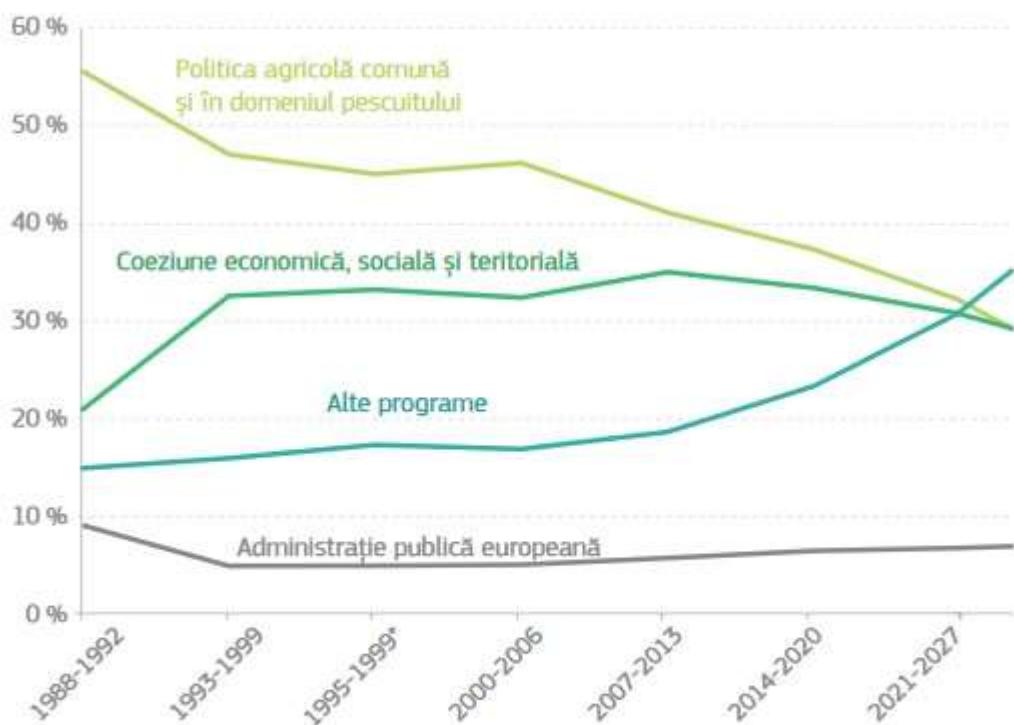
Investițiile în dezvoltare regională se vor axa mai ales pe obiectivele 1 și 2. Aceste priorități li se vor aloca 65 % - 85 % din resursele FEDR și ale Fondului de coeziune, în funcție de prosperitatea relativă a statelor membre.

- **O Europă mai intelligentă**, prin inovare, digitalizare, transformare economică și sprijinirea întreprinderilor mici și mijlocii
- **O Europă mai verde**, fără emisii de carbon, punerea în aplicare a Acordului de la Paris și investiții în tranziția energetică, energia din surse regenerabile și combaterea schimbărilor climatice
- **O Europă conectată**, cu rețelele strategice de transport și digitale
- **O Europă mai socială**, pentru realizarea pilonului european al drepturilor sociale și sprijinirea calității locurilor de muncă, a învățământului, a competențelor, a incluziunii sociale și a accesului egal la sistemul de sănătate
- **O Europă mai apropiată de cetățenii săi**, prin sprijinirea strategiilor de dezvoltare conduse la nivel local și a dezvoltării urbane durabile în UE.

Politica de coeziune continuă investițiile în toate regiunile, pe baza a 3 categorii (mai puțin dezvoltate, în tranziție, mai dezvoltate). Metoda de alocare a fondurilor se bazează încă, în mare măsură, pe PIB-ul pe cap de locuitor. Se introduc noi criterii (șomajul în rândul tinerilor, nivel scăzut de educație, schimbări climatice și primirea și integrarea migranților), pentru a reflecta mai bine realitatea de pe teren. Regiunile ultraperiferice vor beneficia în continuare de sprijin special de la UE. Politica de coeziune continuă să sprijine strategiile de dezvoltare conduse la nivel local și să autonomizeze gestionarea fondurilor de către

autoritățile locale. Crește și dimensiunea urbană a politicii de coeziune, prin alocarea a 6 % din FEDR dezvoltării urbane durabile și printr-un nou program de colaborare în rețea și de consolidare a capacităților dedicat autorităților urbane, sub denumirea Inițiativa urbană europeană.

Evoluția bugetară a celor mai importante direcții de politică

Sursă: Comisia Europeană

*Ajustat cu ocazia extinderii din 1995

Simplificare: regule mai scurte, mai puține și mai clare

Conform Comisiei Europene, pentru întreprinderile și antreprenorii care beneficiază de sprijinul UE, noul cadru oferă mai puțină birocratie și modalități mai simple de solicitare a plășilor, prin utilizarea opțiunilor simplificate în materie de costuri. Pentru facilitarea sinergiilor, un cadru unic de reglementare acoperă în prezent 7 fonduri UE implementate în parteneriat cu statele membre („gestionare partajată”). Comisia propune, de asemenea, controale mai relaxate la programele cu istoric bun, o mai mare încredere în sistemele naționale și extinderea principiului „auditului unic”, pentru a evita suprapunerea verificărilor.

Un cadru mai flexibil

Noul cadru reunește stabilitatea necesară planificării investițiilor cu nivelul corespunzător de flexibilitate bugetară, pentru a face față unor evenimente neprevăzute. O evaluare intermedieră va determina dacă este nevoie de modificarea programelor pentru ultimii doi ani ai perioadei de finanțare, pe baza priorităților emergente, a execuției programelor și a celor mai recente recomandări specifice fiecărei țări.

În anumite limite, se vor permite transferuri de resurse în cadrul programelor fără a fi necesară o aprobare oficială a Comisiei. O dispoziție specifică facilitează mobilizarea de fonduri UE începând din prima zi, în caz de dezastru natural.

O legătură mai strânsă cu Semestrul European și cu guvernanța economică a Uniunii

Politica de coeziune sprijină reformele pentru crearea unui mediu favorabil investițiilor, în care întreprinderile pot să prospere. Se va asigura deplina complementaritate și coordonare cu Programul de sprijin al reformei, în forma sa nouă și consolidată.

În perioada bugetară, recomandările specifice fiecărei țări (RST) formulate în contextul semestrului european vor fi luate în considerare de două ori: la început, pentru conceperea programelor din cadrul politicii de coeziune, și apoi în cadrul evaluării intermediare. Pentru a stabili condițiile propice creșterii economice și creării de locuri de muncă, noile condiții favorizante vor contribui la înlăturarea obstacolelor din calea investițiilor. Aplicarea lor va fi monitorizată pe întreaga perioadă financiară.

Mai multe oportunități pentru sinergii în setul UE de instrumente bugetare

Cadrul de reglementare unic care acoperă fondurile politicii de coeziune și Fondul pentru azil și migrație vor facilita crearea de strategii de integrare a migrantilor la nivel local sprijinate prin resurse UE utilizate în sinergie; Fondul pentru azil și migrație se va concentra pe nevoile pe termen scurt ale migrantilor în momentul sosirii, în timp ce politica de coeziune va sprijini integrarea lor socială și profesională. În afara cadrului unic de reglementare, vor fi facilitate sinergii cu alte instrumente UE, cum ar fi **politica agricolă comună, Orizont Europa, programul LIFE sau Erasmus +**.

Interreg: eliminarea obstacolelor transfrontaliere și sprijinirea proiectelor interregionale pentru inovare

Cooperarea interregională și transfrontalieră va fi facilitată de noua posibilitate ca o regiune să utilizeze părți din propria alocare pentru a finanța proiecte în altă parte a Europei, împreună cu alte regiuni.

Noua generație a programelor de cooperare interregională și transfrontalieră („Interreg”) va ajuta statele membre să depășească obstacolele transfrontaliere și să dezvolte servicii comune. Comisia propune un nou instrument pentru regiunile de frontieră și pentru țările dornice să-și armonizeze cadrele juridice, denumit Mecanismul transfrontalier european.

Pornind de la succesul acțiunii pilot din 2014-2020, Comisia propune crearea Investițiilor interregionale pentru inovare. Regiunile cu active corespunzătoare de „specializare intelligentă” vor fi sprijinate mai mult pentru alcătuirea clusterelor paneuropene în sectoare prioritare precum datele masive (big data), economia circulară, sistemele avansate de fabricație sau securitatea cibernetică.

Norme consolidate pentru investițiile UE cele mai performante

Toate programele își vor menține cadrul de performanță cu obiective cuantificabile (numărul de locuri de muncă create sau accesul suplimentar la rețele în bandă largă). Noul cadru instituie un bilanț anual al performanței, sub forma unui dialog politic între autoritățile programului și Comisie. Performanța programelor va evalua și cu ocazia evaluării intermediare. Din motive de transparență și pentru ca cetățenii să poată urmări progresele înregistrate, statele membre vor trebui să raporteze toate datele de implementare o dată la două luni, iar platforma de date deschise privind coeziunea va fi actualizată automat.

Utilizarea mai intensă a instrumentelor financiare

Conform Comisiei Europene, granturile pot fi eficient completate de instrumentele financiare, care au efect potențiator și sunt mai apropiate de piață. În mod voluntar, statele membre vor putea să transfere o parte din resursele politicii lor de coeziune către noul fond InvestEU gestionat la nivel central, ca să acceseze garanția furnizată de bugetul UE. Va fi mai ușor să se combine granturile și instrumentele financiare. Noul cadru include și dispozitii speciale pentru a atrage mai mult capital privat.

NOUL CADRU FINANCIAR MULTIANUAL 2021-2027 UN BUGET PENTRU O UNIUNE CARE PROTEJEAZĂ, CAPACITEAZĂ ȘI APĂRĂ

În miliarde EUR – prețuri curente

VECTORII DEZVOLTĂRII SPAȚIALE A ROMÂNIEI

Orientarea strategiilor și politicilor de dezvoltare spațială pe termen lung (2025 - 2030), este condiționată de patru vectori ai dezvoltării asupra cărora există un larg consens atestat atât de experiența elaborării / reactualizării strategiilor de dezvoltare spațială din diferite țări europene, cât și de concluziile rezultate din activitatea rețelei de institute europene de studii perspective: (1) populația și resursele de muncă, (2) știință și tehnologia, (3) restructurarea sectorială, (4) viziunea spațială.

Cei patru vectori se intercondiționează, au un anumit grad general acceptat de redondanță și au efect sinergic asupra dezvoltării exprimată în modul cel mai sintetic de indicatorul PIB (ppc) / locuitor.

În studiile și schițele de strategie anterioare, se anticipatează o evoluție a ritmului de creștere a PIB până în anul 2025 care va situa țara noastră la circa 66%- 80% din media PIB din Uniunea Europeană.

1) *Populația și resursele de muncă* Pentru strategia de dezvoltare spațială, din studiile demografice a fost reținută pentru anul 2025 varianta medie - **21,4 milioane locuitori**, scăderea demografică fiind considerată cea mai gravă problemă deoarece afectează în special grupa populației tinere.

2) *Știința și tehnologia* Pentru România, adoptarea pentru perspectiva anului 2008 a indicelui de 4142 studenți / 100.000 locuitori (strategia MEC 2005) ar permite atingerea în perspectiva anului 2025 a unui număr de 4500 studenți / 100.000 locuitori, ceea ce ar reprezenta o creștere a numărului actual de studenți de la 700.000 la 960.000, deci cu peste 37%.

Astfel, se va putea atinge indicele actual din țările recent intrate în UE (Finlanda, Spania, Polonia). Simultan, se impune susținerea învățământului liceal pentru a se contracara transmiterea scăderii populației tinere până în structura învățământului superior.

Va avea loc astfel și o corectare a ponderii persoanelor între 25-64 ani cu studii superioare din țara noastră care este de 9,6% (2003), comparativ cu 21,8% - EU 15 și 20,4% - EU 25 sau 26,7% SUA - (EUROSTAT 2004), ceea ce va crea premise favorabile pentru dezvoltarea cercetării.

3) *Restructurarea sectorială* România va înregistra, odată cu restructurarea sectorială, o **creștere accentuată a urbanizării** (ca ritm peste media categoriei țărilor din care face parte), **de la 56,2% în anul 2000 la 66,9% în anul 2025**. Această creștere va însemna modificarea statutului de locuitor rural în cel de locuitor urban a circa 1,1 milioane locuitori, în principal prin transformarea unor localități rurale în localități urbane.

Echivalentul în număr de localități de mărime medie actuală a creșterii populației urbane pentru întreaga perioadă de 24 ani este de: **659 localități medii (urbane și rurale) sau 24 localități urbane medii sau 1451 localități rurale medii**.

4) *Viziunea spațială*

Viziunea asupra dezvoltării spațiale pe care o denotă o serie de studii și de planuri de amenajare teritorială pentru Uniunea Europeană (UE25+Bulgaria și Romania + Elveția și Norvegia), se întemeiază pe integrarea următoarelor direcții de abordare:

- perspectiva axată pe zonele de dezvoltare spațială, structurante pentru obiectivele strategice și politice de dezvoltare spațială a Uniunii Europene;
- perspectiva axată pe rețeaua europeană de metropole și arii funcționale urbane de importanță transnațională, națională și regională;
- perspectiva axată pe coridoare / linii de forță;

Implementarea politicii de coeziune 2021 - 2027 în România

În propunerea Comisiei Europene pentru bugetul 2021-2027, România are alocate **27 miliarde de euro** prin politica de coeziune, ceea ce înseamnă cu 8% în plus față de actuala perioadă.

Sursa: Comisia Europeană

La nivel național

Obiectivele majore stabilite la nivelul UE, transpuse în obiective naționale se prezintă astfel:

- Ocuparea forței de muncă:
 - rată de ocupare a forței de muncă de 70% în rândul populației cu vîrste cuprinse între 20 și 64 de ani;
- Cercetare și dezvoltare:
 - alocarea a 2% din PIB-ul României pentru cercetare și dezvoltare
- Schimbările climatice și utilizarea durabilă a energiei:
 - reducerea cu 19% a emisiilor de gaze cu efect de seră față de nivelurile înregistrate în 1990
 - creșterea ponderii surselor de energie regenerabile până la 24%

- creșterea cu 10% a eficienței energetice
- Educație:
 - reducerea sub 11,3% a ratei de părăsire timpurie a școlii
 - creșterea la peste 26,7% a ponderii absolvenților de studii superioare în rândul populației în vîrstă de 30-34 de ani
- Lupta împotriva sărăciei și a excluziunii sociale
 - reducerea cu cel puțin 580.000 a numărului persoanelor care suferă sau riscă să sufere de pe urma sărăciei și a excluziunii sociale.

La nivel regional

Agenția pentru Dezvoltare Regională Centru este în curs elaborare a **Planului de Dezvoltare a Regiunii Centru pentru perioada 2021-2027**. Planul de Dezvoltare a Regiunii Centru reprezintă principalul document de planificare și programare elaborat la nivel regional și asumat de către factorii de decizie din Regiunea Centru. PDR își propune să raspunda nevoii de a avea la dispoziție un document - cadru la nivel regional prin care se stabilește viziunea de dezvoltare, obiectivul global și obiectivele specifice de atins la finalul perioadei de programare, propunând direcțiile de acțiune și măsurile necesare pentru atingerea obiectivelor. Planul de Dezvoltare cuprinde Analiza socio-economică a Regiunii Centru, Analiza SWOT a Regiunii, Strategia de dezvoltare regională, Indicatorii de realizare, Estimarea necesarului de finanțare, Sistemul de implementare și monitorizare, precum și o Listă orientativă a proiectelor strategice din regiune ce vor putea fi finanțate în perioada următoare.

În cadrul Strategiei de Dezvoltare Regională pentru perioada de programare s-au identificat prioritățile de dezvoltare și s-au stabilit obiectivele specifice și domeniile prioritare de intervenție. Prin cele șase axe prioritare identificate strategia se fundamentează pe o analiză a nevoilor reale din Regiunea Centru.

Nivel județean

Județul Mureș, valorificând poziția sa strategică, bogăția resurselor de care dispune și oportunitățile, își propune să devină un județ dinamic, orientat către progres, cu renume în domeniul medical și al cercetării, cu o economie sustenabilă, (bazată pe o agricultură intensivă, pe o industrie cu valoare adăugată ridicată și un sector de servicii atractiv), susținută de o infrastructură modernă și accesibilă tuturor mureșenilor, asigurând astfel locuitorilor săi premizele unui nivel de trai ridicat, un județ unde noul se construiește pe tradițiile multiculturale.

Obiectiv general

Creșterea competitivității economiei și a atraktivității județului Mureș, reducerea disparităților existente între mediul urban și rural, în scopul creării unui climat favorabil pentru locitori, întreprinzători și turiști.

Obiective specifice de dezvoltare

În concordanță cu politicile, strategiile și programele de dezvoltare elaborate la nivel european, național și regional, pot fi definite următoarele obiective specifice:

1. Extinderea, reabilitarea și modernizarea infrastructurii de bază din mediul urban și rural, ca suport pentru dezvoltarea economică a județului;
2. Dezvoltarea structurilor de sprijinire a afacerilor, încurajarea transferului tehnologic și a cercetării aplicate în sectoare cu potențial de creștere pentru îmbunătățirea competitivității economiei și creare de noi locuri de muncă;
3. Întărirea caracterului de centru medical și de cercetare a județului Mureș;
4. Sustinerea polilor de dezvoltare urbani și rurali (așa cum au fost ele definite în PATJ a județului Mureș) în scopul asigurării unei dezvoltări policentrice a județului; Dezvoltarea zonelor rurale pentru reducerea decalajelor economice și sociale majore față de mediul urban;
5. Diversificarea economiei locale prin dezvoltarea sectorului turistic, cu prioritate turismul cultural, balnear, rural și montan, în spiritul tradiției multiculturale;
6. Valorificarea ratională a patrimoniului natural, a potențialului pentru producerea resurselor de energie regenerabile, în conformitate cu principiile dezvoltării durabile;
7. Dezvoltarea eficientă a resurselor umane, ca suport pentru creșterea competitivității economice;
8. Dezvoltarea serviciilor sociale și sporirea accesului la servicii sociale durabile și de înaltă calitate a grupurilor defavorizate
9. Dezvoltarea capacitatii administrative a autoritatilor publice locale.

2. Caracterizarea generală a comunei

2.1. Prezentarea generală a regiunii Centru și încadrarea localității Șaulia în cadrul regiunii

România este situată în sud-estul Europei Centrale, pe cursul inferior al Dunării, la nord de Peninsula Balcanică și la țărmul nord-vestic al Mării Negre. Se învecinează cu Bulgaria la sud, Serbia la sud-vest, Ungaria la nord-vest, Ucraina la nord și est și Republica Moldova la est, iar țărmul Mării Negre se găsește la sud-est.

Din punct de vedere administrativ-teritorial, în prezent România cuprinde 320 orașe, din care 103 municipii, 2.856 de comune și 12.955 sate. Municipiile, orașele și comunele sunt grupate în 41 de județe și Municipiul București. Aproximativ 66 % din orașele României au o populație sub 20.000 locitori și, în general depind de o singură activitate economică, în special industrială. Un număr de 25 de municipii au o populație de peste 100.000 locitori.

Pentru atingerea obiectivelor de bază ale politicii de dezvoltare regională, România a fost împărțită în 8 regiuni de dezvoltare, prin asocierea voluntară a județelor corespunzătoare. Spre deosebire de comune, orașe, municipii și județe, regiunile de dezvoltare nu sunt unități administrativ-teritoriale și nu au personalitate juridică.

- ✓ Regiunea de dezvoltare Nord – Est
- ✓ Regiunea de dezvoltare Sud – Est
- ✓ Regiunea de dezvoltare Sud – Muntenia
- ✓ Regiunea de dezvoltare Sud – Vest Oltenia
- ✓ Regiunea de dezvoltare Vest
- ✓ Regiunea de dezvoltare Nord – Vest
- ✓ Regiunea de dezvoltare Centru

- ✓ Regiunea de dezvoltare București – Ilfov

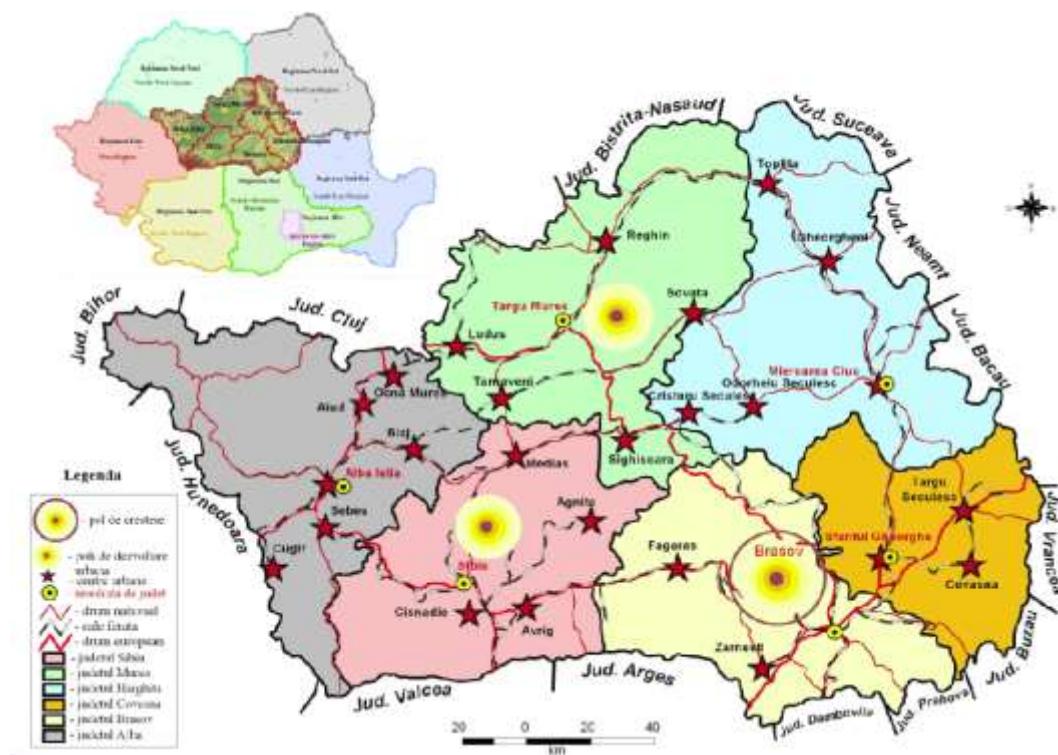
Figura 1 – Harta regiunilor României

Sursa: www.mfinante.ro

Regiunea de dezvoltare „Centru” este așezată în zona centrală a României, în interiorul marii curburi a Munților Carpați, pe cursurile superioare și mijlocii ale Mureșului și Oltului, fiind străbătută de meridianul de 250° longitudine estică și paralela de 460° latitudine nordică. Prin poziția sa geografică, Regiunea „Centru” realizează conexiuni cu 6 din celelalte 7 regiuni de dezvoltare, înregistrându-se distanțe aproximativ egale din zona ei centrală până la punctele de trecere a frontierelor. Regiunea „Centru” este formată din județele: Alba, Brașov, Covasna, Harghita, Mureș și Sibiu și are o suprafață totală de 34.100 km^2 , ceea ce reprezintă 14,3% din teritoriul țării.

Figura 2 – Hartă regiunea Centru a României

Sursa: www.adrcentru.ro

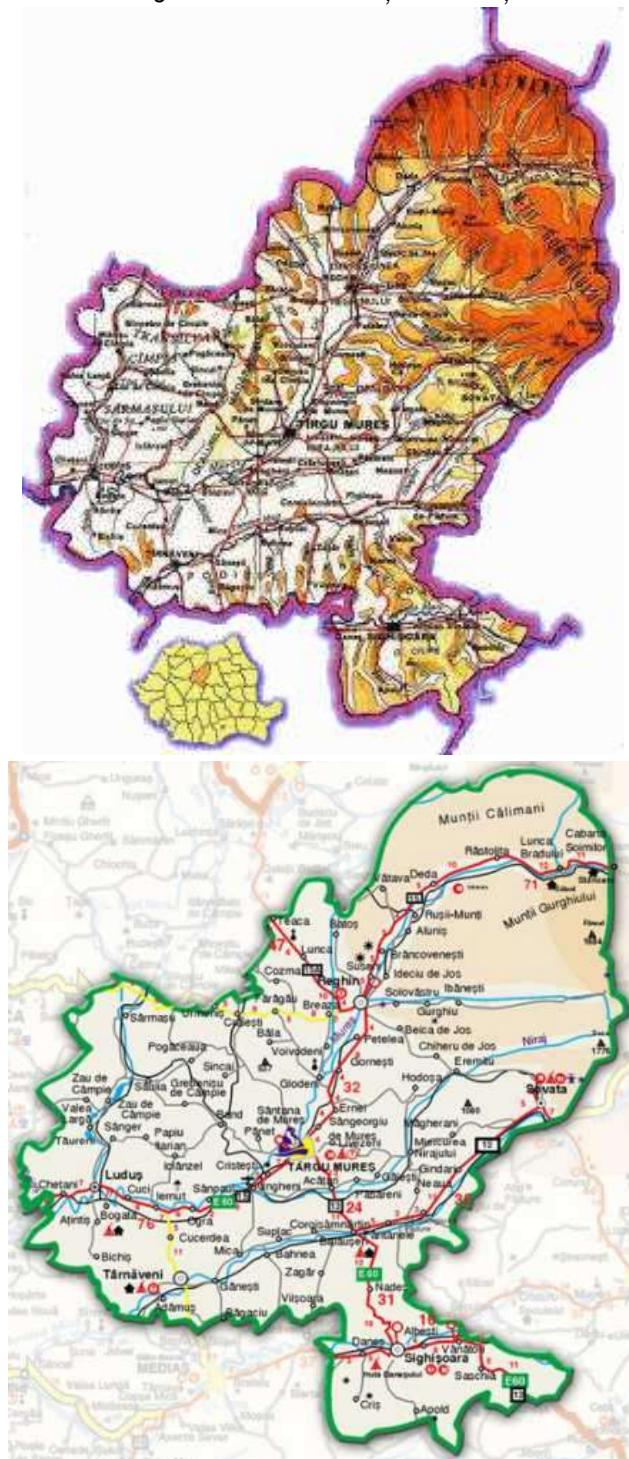
Județul Mureș, pitoresc cadru natural al spațiului carpato-danubian, este situat în partea central-nordică a României, în Podișul Transilvaniei, în bazinul superior al râului Mureș și bazinele râurilor Târnava Mare și Târnava Mică, fiind cuprins între meridianele $23^{\circ}55'$ și $25^{\circ}14'$ longitudine estică și paralelele $46^{\circ}09'$ și $47^{\circ}00'$ latitudine nordică.

Suprafața sa de 6.714 km^2 , ce reprezintă 2,8% din suprafața țării, coboară în trepte de pe creștele Carpaților Răsăriteni spre Podișul Târnavelor și Câmpia Transilvaniei.

Dispunând de condiții naturale deosebit de variate și prielnice unei ample dezvoltări economice, județul Mureș se învecinează la nord-est cu județul Suceava, la est cu județul Harghita, la sud-est cu județul Brașov, la sud cu județul Sibiu, la sud-vest cu județul Alba, la vest cu județul Cluj, iar la nord cu județul Bistrița-Năsăud.

Județul Mureș cuprinde: 4 municipii, 7 orașe, 91 comune, 487 sate.

Figura 3 – Harta Județului Mureș

Sursa: www.cjmures.ro

2.2. Caracterizarea generală administrativ-teritorială și istorică

2.2.1. Structura administrativă a comunei Șäulia

Județul Mureș, și implicit comuna Șäulia, fac parte din teritoriul Regiunii de Dezvoltare Centru, una dintre cele mai competitive regiuni din România. Domenii ca infrastructura, competitivitatea economică,

dezvoltarea rurală, protecția și reabilitarea mediului și turismul fac obiectul unei serii de planuri și programe, pentru perioada 2014-2020, care au ca scop rezolvarea celor mai importante probleme și amenințări ale dezvoltării durabile în Mureș.

Şăulia (în maghiară: Mezősályi) este o comună în județul Mureș, Transilvania, România. Are în componență 4 sate: **Şăulia** (reședință), Leorința-Şăulia, Măcicășești și Pădurea.

Comuna Şăulia este situată în partea de nord-vest a județului Mureș, pe DJ 152A, la 36 km față de municipiul Tg. Mureș și 32 km față de orașul Luduș, la intersecția drumurilor județene Tîrgu Mureș - Band cu Luduș - Sărmașu, în zona Colinelor Comlodului, subzona Cîmpia Sărmașului, pe râul Bologa, în locul unde Pîrîul de Cîmpie primește apele Pîrîului Șesu. Din punct de vedere administrativ comuna Şăulia se învecinează în nord cu comuna Miheșu de Cîmpie, în est și nord-est cu comuna Pogăceaua, în vest și sud-vest cu comuna Zau de Cîmpie, în sud-est cu comuna Grebenișu de Cîmpie.

Comuna Şăulia se întinde pe o suprafață de 2.625 ha teren, astfel: 780 ha în intravilanul comunei și 1.845 ha, în extravilanul acesteia.

Figura 4 – Harta localităților Județului Mureș

Sursa: <http://www.casmures.ro/>

2.2.2. Scurt istoric

Comuna Şăulia este formată din punct de vedere administrativ din patru sate: Şăulia, Leorința-Şăulia,

Măcicășești și Pădurea.

Primele mențiuni, documentare, despre comuna Șăulia, datează din anul 1377. Comuna, apără de-a lungul secolelor sub diferite nume, de la "pass Sauly" în 1377 la Mezo Saly în 1854, și în final Șăulia de Câmpie.

Cu toate că în anumite zone și localități au fost organizate săntiere arheologice, efectuându-se intense cercetări, nu se poate spune că în perimetru localității în discuție au fost deschise astfel de săntiere. Cu toate acestea unii arheologi, istorici au fost interesați în a cerceta, de a receptiona ceea ce era legat de istoria locală.

Din Repertoriul arheologic al județului Mureș rezultă că în perimetru comunei Șăulia au fost descoperite cu ocazia unor lucrări agricole și de construcții o serie de obiecte, urme ale unei civilizații de mult apuse. Datorită descoperirilor arheologice se poate afirma că întreaga zonă a fost populată din cele mai vechi timpuri de populația băstinașă cu populație daco – romană.

În ceea ce privește satele componente, referitor la satul Leorința – Șăulia primele mențiuni documentare au apărut în 1913, referitor la satele Măcicășești și Pădure primele mențiuni documentare au apărut în anul 1956.

Într-o carte cu caracter bisericesc, sunt abordate și unele probleme de toponimie și se arată că numele satului Leorința s-ar fi dat după numele unui arendaș, Lorinczi Ianos, la fel și în cazul satului Măcicășești după numele unui arendaș Mocico. Satului Pădurea îl s-a dat acest nume datorită faptului că este situat la o distanță de 200 – 250 metri de pădure.

Stema Comunei Șăulia

Stema comunei Șăulia, potrivit anexei nr. 1.8, se compune dintr-un scut triunghiular cu marginile rotunjite, tăiat.

Înșef, în câmp roșu, se află două opaiete arzând de aur în alternanță cu trei spice de grâu de aur.

În partea inferioară, în câmp albastru, se află un pește de argint.

Scutul este timbrat de o coroană murală de argint cu un turn crenelat.

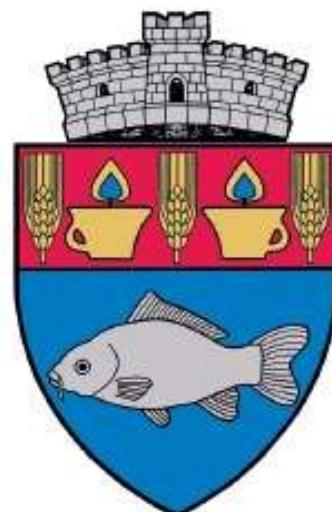
Semnificațiile elementelor însumate

Opaietele reprezintă descoperirile arheologice și bogăția gazelor naturale din zonă; până nu demult, în zonă, se practica iluminatul casnic cu opaiete cu gaz metan.

Spicele de grâu simbolizează culturile cerealiere specifice zonei.

Peștele reprezintă lacurile piscicole de la Șăulia, precum și simbolul hristic, credința străbună a locuitorilor.

Coroana murală cu un turn crenelat semnifică faptul că localitatea are rangul de comună.

2.2.3. Acces

Comuna Șăulia este situată în partea de nord-vest a județului Mureș, pe DJ 151A, la 36 km față de municipiul Tg. Mureș și 32 km față de orașul Luduș, la intersecția drumurilor jutețene Tîrgu Mureș - Band cu Luduș – Sărmașu

Figura 5 – Harta Comunei Șăulia

Sursa: <https://maps.google.ro>

Distanța între comuna Șăulia și principalele orașe ale țării, se prezintă astfel:

Tabel 1 - Distanțe în km între Șăulia și principalele orașe ale României

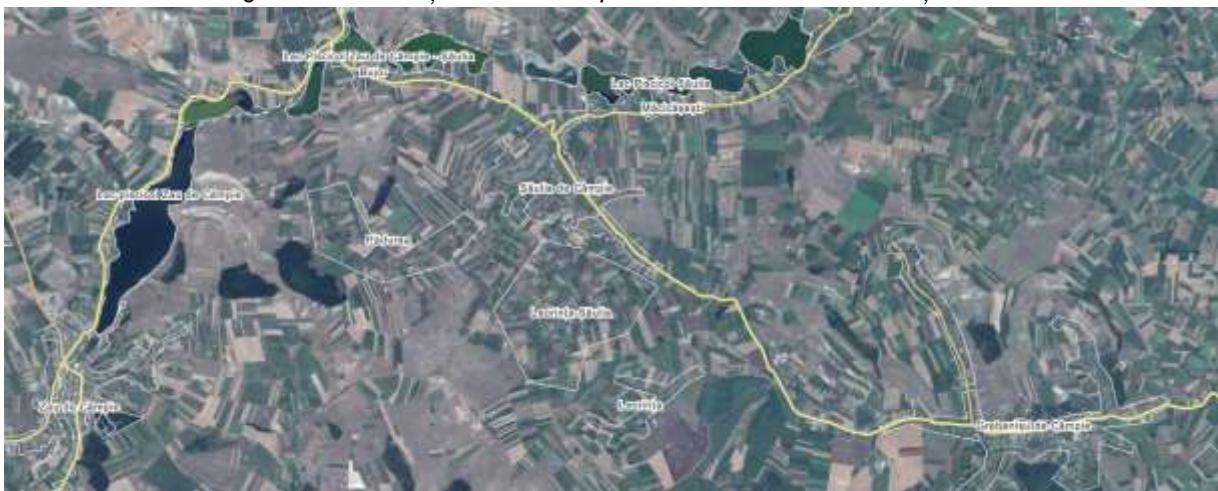
Oraș	Distanța - km -
Cluj-Napoca	80
Târgu Mureș	37
Oradea	243
București	389
Constanța	601
Iași	343
Timișoara	338

Sursa: <http://distante-rutiere.viaromania.eu/>

Teritoriul comunei este de 2.625 ha și este limitrof cu următoarele așezări:

- la nord cu comuna Miheșu de Câmpie,
- la est și nord-est cu comuna Pogăceaua,
- la vest și sud-vest cu comuna Zau de Câmpie,
- la sud-est cu comuna Grebenișu de Câmpie.

Are în componență 4 sate: Șăulia, Leorința-Șăulia, Măcicășești și Pădurea.

Figura 6 - Distribuția satelor componente în cadrul comunei ȘăuliaSursa: www.wikimapia.org

Teritoriul actual al comunei Șăulia cuprinde un total de 2.625 ha și se compune din:

- spațiu intravilan cu o suprafață de 780 ha
- spațiu extravilan, cu o suprafață de 1.845 ha

Suprafața totală după modul de folosință

- ha -

	Suprafața totală	Suprafața agricolă	din suprafața agricolă:				
			arabil	pășuni	fânețe	vii, pepiniere viticole	livezii, pepiniere pomicole
Șăulia	2625	2219	1687	351	175	0	6

2.2.4. Relief

Relieful comunei este relativ uniform, fiind într-un stadiu avansat de "îmbatrânire". Altitudinea maximă de pe teritoriul comunei este de 516 m (Dl. Leorinta), cea minimă este de 264 m, relieful comunei având o energie de relief de peste 250 m, însă acest aspect se sesizează numai în zona Pădurea.

2.2.5. Resursele geologice

Dintre resursele geologice se evidențiază în primul rând rezervele exploataate de gaz metan ce fac parte din câmpurile gazeifere Zau și Pogăceaua. În complexul gazeifer se găsesc intercalate straturi saturate cu apă de zăcământ, neutilizate. Gazul, format în proporție de circa 99% din metan și 0.99% etan, este localizat în capcane structurale, pe flancul estic al Domului Zau de Câmpie și flancul vestic al Domului Pogăceaua.

2.2.6. Hidrografia

- Apele de suprafață

Din punct de vedere hidrografic teritoriul comunei aparține bazinului râului Mureș prin affluentul său de dreapta Pârâul de Câmpie.

Pârâul Ses ce tranzitează comuna în nord, împreună cu afluenții săi, dintre care cel mai important este Măcicășești, drenază întreg teritoriul.

- Apele subterane

Atât datorită desfășurării largi în substrat a rocilor impermeabile, cât și inexistenței vegetației naturale forestiere este favorizată surgereea în detrimentul infiltrăției, astfel încât pânzele freatiche în mare parte capătă un caracter superficial, exceptând zona sudică unde infiltrarea este favorizată de caracterul reliefului.

- Lacurile:

Lacurile, de origine antropică, sunt dispuse continuu în lungul pârâului Ses. Suprafața ocupată de oglinda apei este de cca 80 ha. Funcția principală a lacurilor este cea piscicolă, subordonat - cea de agrement. Datorită aportului continuu de aluviuni lacurile sunt într-o stare avansată de colmatare.

2.2.7. Clima

- Factorii climato-genetici

La baza formării condițiilor climaterice a comunei Șäulia stau o serie de factori geografici, dintre care cei mai importanți sunt: așezarea geografică regională, circulația generală a atmosferei și disponerea reliefului general și local.

Așezarea comunei în interiorul Câmpiei Transilvaniei face ca fenomenul de umbră climatică, determinat de disponerea Munților Apuseni să dispară, iar cel de front orografic al Carpaților Orientali să nu se simtă încă, astfel că putem vorbi de o climă tipică de depresiune orografică.

Temperatura aerului (°C):

Temperatura medie anuală a aerului (C°) este cuprinsă între +8 ° și +8,5 °C, iar cea a lunilor caracteristice este de - 4 °C în luna ianuarie și +18,5 °C în luna iulie.

Prima zi cu temperaturi medii zilnice:

- 0°C se produce în medie în intervalul 21.02 - 01.03;
- 10°C se produce în medie în jurul datei de 21.04;
- 15°C se produce în medie în intervalul 21.05 - 01.06;

Ultima zi cu temperaturi medii zilnice:

- 0°C se produce în medie în intervalul 01.12 - 05.12;
- 10°C se produce în medie în jurul datei de 11.10;
- 15°C se produce în medie în jurul datei de 11.09;

Temperatura maximă și minimă absolută, care reflectă într-o anumită măsură gradul de excesivitate a climei, cu posibilitate de repetare la un anumit interval de timp, au fost de +38,5°C (înregistrat în data de 16.08.1931) și -31°C (înregistrat la data de 25.01.1942).

Data medie de producere a primului îngheț la nivelul solului este cuprins în intervalul calendaristic 01.10 - 11.10, iar a ultimului îngheț este cuprins în intervalul 21.04 - 25.04.

2.3. Patrimoniul cultural, natural și turismul

Lacurile, de origine antropică, dispuse continuu în lungul pârâului Șesu, că o suprafață ocupată de oglinda apei de cca 80 ha. Funcția principală a lacurilor este cea piscicolă, subordonat - cea de agrement. În zona lacurilor funcționează Campingul turistic Șäulia (motel, căsuțe din lemn, bază sportivă), unde se poate practica pescuitul sportiv și de unde se pot organiza drumeții în Pădurea Zaului.

Evenimente locale:

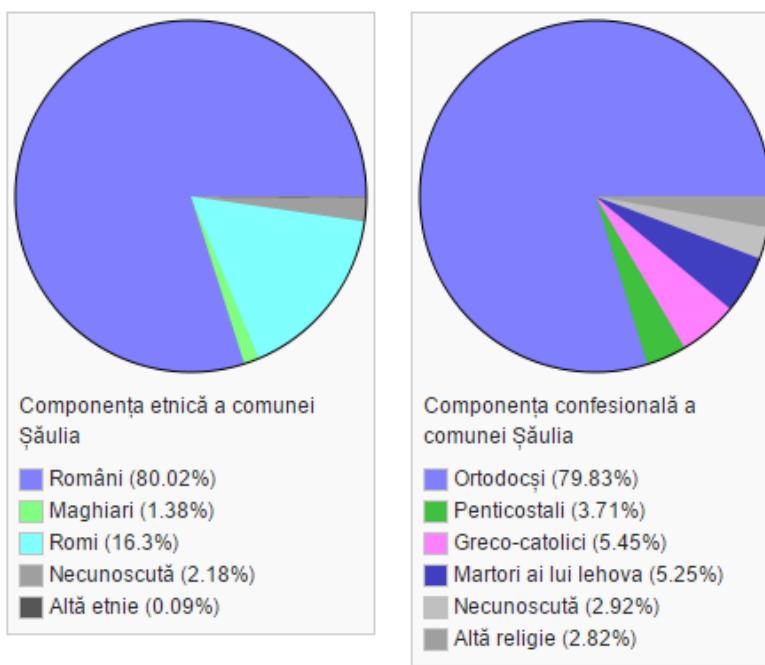
Târg sătesc (în fiecare zi de vineri)

2.4. Caracterizare socio-demografică

2.4.1. Caracteristici demografice

În contextul în care Uniunea Europeană este alarmată de îmbătrânirea populației, model demografic caracterizat prin scăderea ratei natalității manifestată concomitent cu sporirea speranței de viață, reflectată într-o structură a populației cu o vîrstă mai înaintată, această analiză trebuie să urmărească îndeaproape care sunt implicațiile la nivelul populației cu vîrstă școlară, asistenței medicale, participării la forța de muncă, sistemului de protecție socială, sistemului de securitate socială și asupra segmentului finanțelor publice, etc. Analiza modificărilor demografice înregistrate la nivelul unei comune oferă informații cu privire la tendințele demografice din următoarea perioadă.

Conform recensământului efectuat în 2011, populația comunei Șäulia se ridică la 2.018 locuitori, în scădere față de recensământul anterior din 2002, când se înregistraseră 2.117 locuitori. Majoritatea locuitorilor sunt români (80,03%). Principalele minorități sunt cele de romi (16,3%) și maghiari (1,39%). Pentru 2,18% din populație, apartenența etnică nu este cunoscută. Din punct de vedere confesional, majoritatea locuitorilor sunt ortodocși (79,83%), dar există și minorități greco-catolici (5,45%), martori ai lui Iehova (5,25%) și penticostali (3,72%). Pentru 2,92% din populație, nu este cunoscută apartenența confesională.

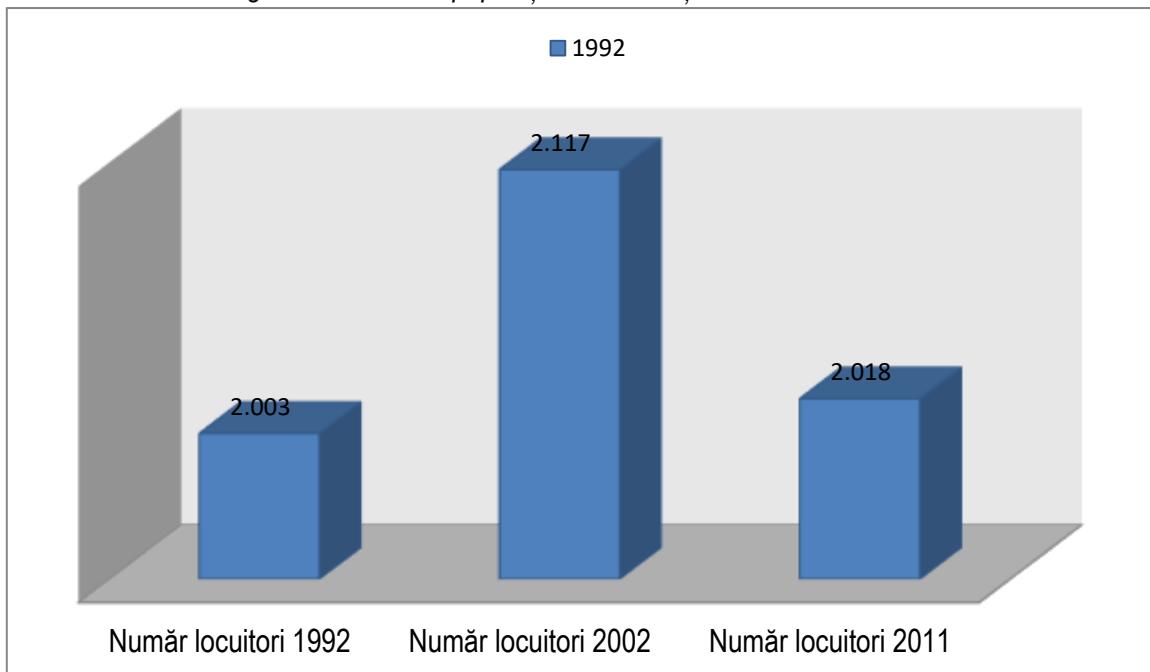

Tabel 2 - Evolutia populatiei la recensaminte (numar locuitori)

Anii	1992	2002	2011
Comuna Săulia	2.003	2.117	2.018
Județul Mureș	610.053	581.628	550.846

Sursa: www.insse.ro

Figura 7 – Evolutia populației comunei Săulia la recensăminte

Sursa: prelucrare proprie pe baza informațiilor furnizate www.insse.ro

Evoluția demografică din ultimul deceniu s-a realizat atât pe cale naturală, prin menținerea sporului natural la valori pozitive, cât și prin migrația unor locuitori din orașe, care au renunțat la viața citadină, în schimbul realizării unei gospodării în comună.

Scăderea numărului populației se doarează și faptului că un număr considerabil de persoane au emigrat în străinătate pentru obținerea unui loc de muncă mai bine remunerat.

Cunoașterea evoluției resurselor de muncă și a populației active este necesară pentru fundamentarea programelor de dezvoltare economică și socială.

Populația comunei Șäulia, conform datelor finale ale Recensământului Populației și Locuințelor din anul 2011 se ridică la un număr de 2.018 de persoane, pe localități situația fiind următoarea:

- Șäulia – 1.603 locuitori
- Leorința-Șäulia – 155 locuitori
- Măcicășești – 153 locuitori
- Pădurea – 107 locuitori

Tabel 3 – Evoluția populației pe localități componente

Comuna Șäulia și satele componente	Sexul		Total populație stabilă
	Masculin	Feminin	
Șäulia	798	805	1603
Leorința-Șäulia	79	76	155
Măcicășești	74	79	153
Pădurea	56	51	107
COMUNA ȘÄULIA	1.007	1.011	2.018

Sursa: INSSE Mures

Figura 8 – Populația pe localități componente ale comunei Șäulia

Sursa: prelucrare proprie pe baza informațiilor furnizate www.insse.ro

Structura pe sexe indică o ușoară preponderență a persoanelor de sex feminin, tendința fiind însă de echilibrare a proporției între sexe.

Structura populației pe grupe de vârstă

Populația comunei Șäulia, la recensamantul din 2011, se imparte pe grupe de varsta, dupa cum urmeaza:

- intre 0-14 ani: 423;
- intre 15-29 ani: 325;
- intre 30-44 ani: 412;
- intre 45-59 ani: 271;
- intre 60-74 ani: 389;
- peste 75 de ani: 198.

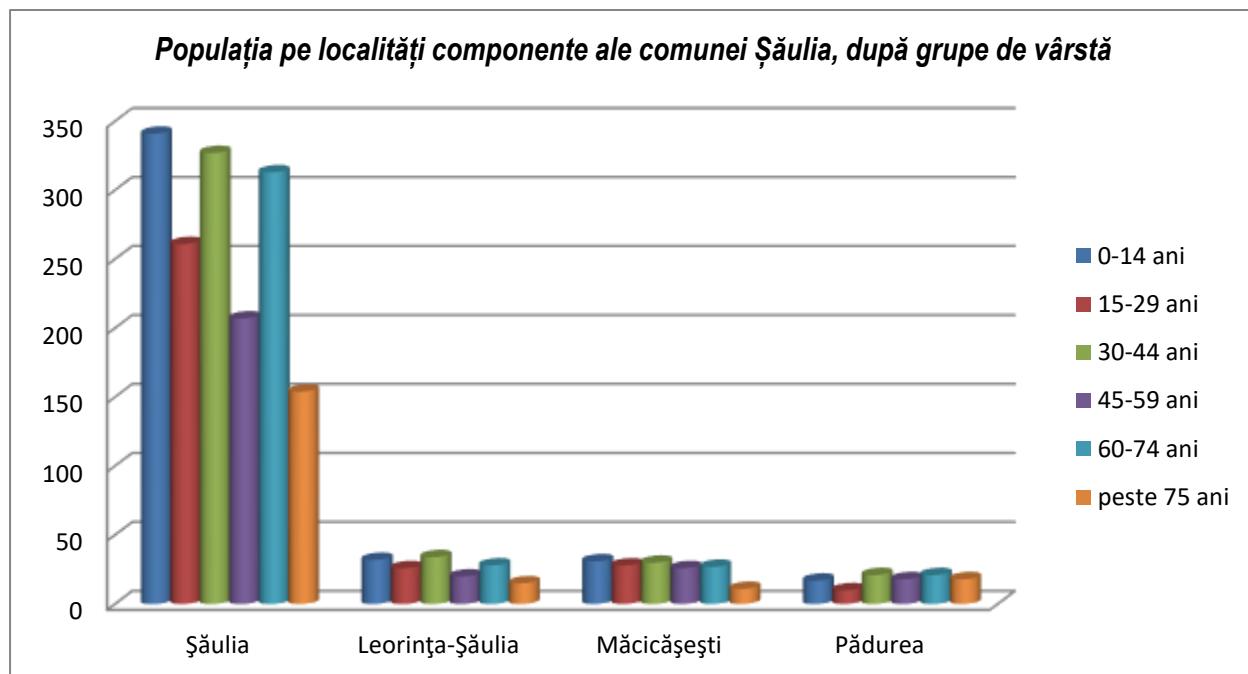
Tabel 4 – Populația stabilă pe sexe și grupe de varstă în comuna Șäulia și satele componente

-nr.

populatie –

Comuna Șäulia si satele componente	Sexul	Total populati e stabila	0-14 ani	15- 29	30- 44	45- 59	60- 74	peste 75
COMUNA ȘÄULIA	Ambele sexe	2018	423	325	412	271	389	198
	Masculin	1007	215	167	222	147	173	83
	Feminin	1011	208	158	190	124	216	115
Şäulia	Ambele sexe	1603	341	261	327	207	313	154
	Masculin	798	178	135	174	110	139	62
	Feminin	805	163	126	153	97	174	92
Leorința-Şäulia	Ambele sexe	155	32	26	34	20	28	15
	Masculin	79	16	13	19	9	14	10
	Feminin	76	16	13	15	10	14	5
Măcicășești	Ambele sexe	153	31	28	30	26	27	11
	Masculin	74	12	13	16	15	7	9
	Feminin	79	19	15	14	9	18	0
Pădurea	Ambele sexe	107	17	10	21	18	21	18
	Masculin	56	7	6	11	9	10	6
	Feminin	51	10	4	7	6	8	12

Sursa: INSSE Mures

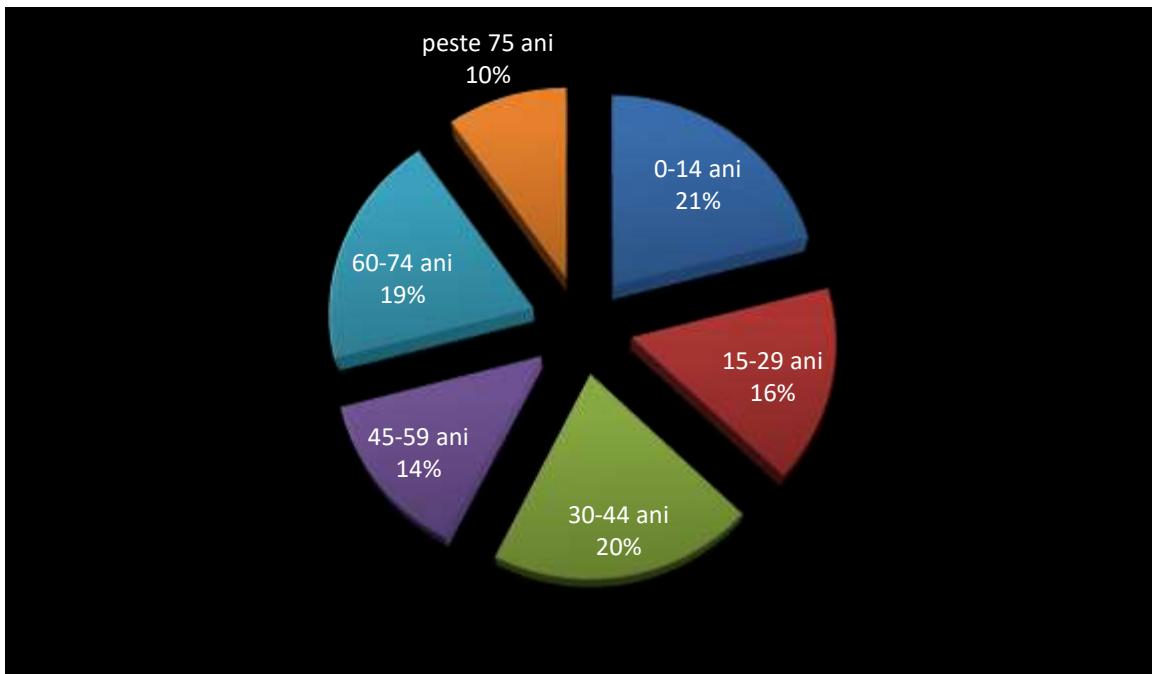
Figura 9 –Populația pe localități componente ale comunei Șäulia, după grupe de vârstă

Sursa: prelucrare proprie pe baza informațiilor furnizate de INSSE Mureș

Analizând structura populației comunei Șäulia pe grupe de vârstă și ținând cont de gruparea pe sexe se constată următoarele:

- Grupa 0-14 ani – populația de gen masculin are un ușor avans față de cea de gen feminin, depășind-o în valori absolute cu 7 persoane;
- Grupa 15-29 ani - populația de gen masculin are un ușor avans față de cea de gen feminin, depășind-o în valori absolute cu 9 persoane;
- Grupa 30-44 ani - populația de gen masculin are un ușor avans față de cea de gen feminin, depășind-o în valori absolute cu 32 persoane;
- Grupa 45-59 ani - populația de gen masculin are un ușor avans față de cea de gen feminin, depășind-o în valori absolute cu 23 persoane;
- Grupa 60-74 ani - – balanța se înclină în favoarea persoanelor de gen feminin, care la nivelul acestei grupe dețin majoritatea, respectiv 216 persoane, față de 173 persoane de gen masculin.
- Grupa peste 75 ani – balanța se înclină în favoarea persoanelor de gen feminin, care la nivelul acestei grupe dețin majoritatea, respectiv 115 persoane, față de 83 persoane de gen masculin.

Figura 10 – Populația comunei Șăulia, pe grupe de vârstă

Sursa: prelucrare proprie pe baza informațiilor furnizate de INSSE Mureș

Populația comunei Șăulia conform ultimului recensământ este una echilibrată din punct de vedere al reprezentării pe grupe de vârstă. În comuna trăiesc 1.431 de persoane sub 60 de ani și 587 de persoane peste 60 de ani din care 198 peste 75 de ani. Procentul de 29% al populației cu varsta peste 60 de ani evidențiază o problemă gravă a comunei Șăulia: imbatranirea demografică, care în timp poate duce la depopulare.

Tabel 5 - Structura populației comunei Șăulia, pe grupe de varsta și pe sexe, anul 2011
-numar populatie-

Comuna Șăulia si satele componente	Sexul	Total populati e stabila	0-14 ani	15- 29	30- 44	45- 59	60- 74	peste 75
COMUNA ȘÄULIA	Ambale sexe	2018	423	325	412	271	389	198
	Masculin	1007	215	167	222	147	173	83
	Feminin	1011	208	158	190	124	216	115

Sursa: www.recensamantromania.ro

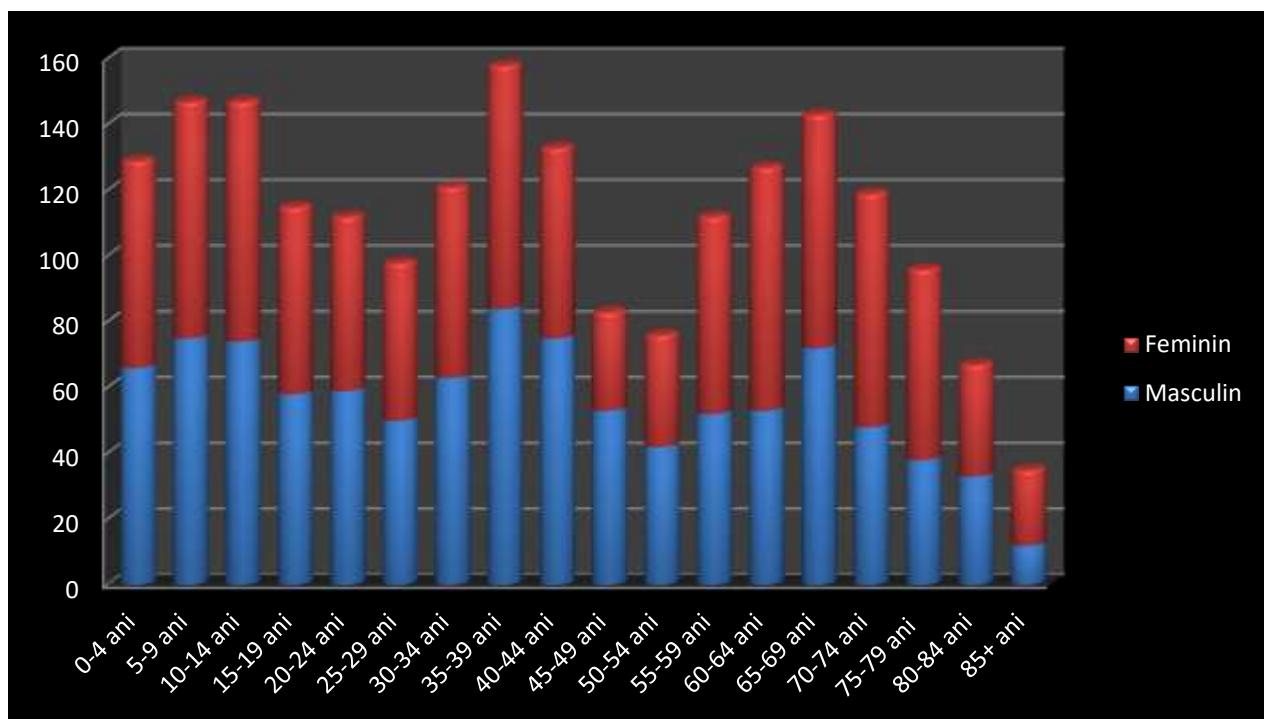
Analizând datele cu privire la structura populației stabilă pe grupe de vârstă și sexe observăm că la nivelul comunei, paritatea populației de gen feminin și masculin se prezintă astfel:

- ✓ echilibrată pentru populația sub 30 ani;

- ✓ cu o ușoară superioritate a persoanelor de gen masculin pentru cei între 30 - 59 ani;
- ✓ cu o ușoară superioritate a persoanelor de gen feminin pentru cei de peste 60 ani.

Raportându-ne la proiectarea structurii ocupaționale, la nivel de comună, trebuie asigurate locuri de muncă cu o calificare specifică, în mod egal pentru femei și pentru bărbați.

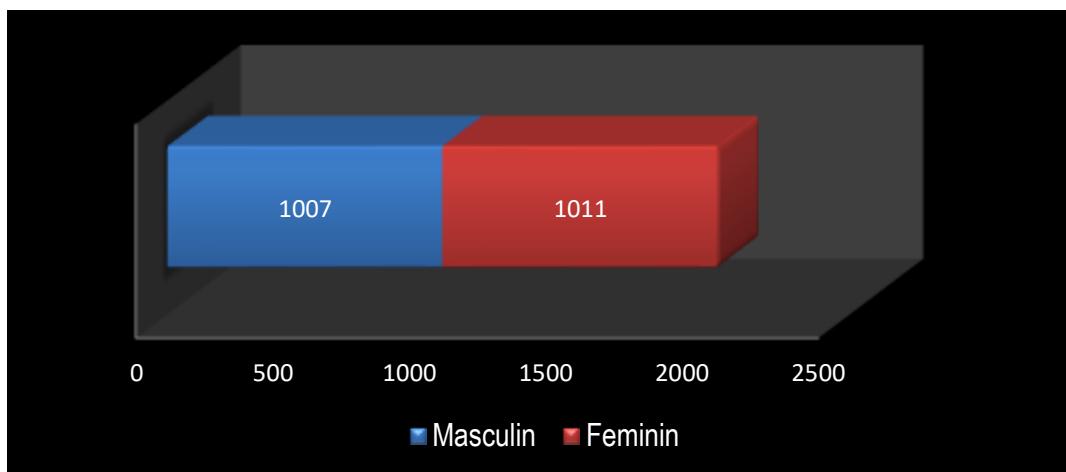
Figura 11 – Populația comunei Șäulia, pe grupe de vârstă și pe sexe

Sursa: prelucrare proprie pe baza informațiilor furnizate de www.recensamantromania.ro

Structura pe sexe a populației

În ceea ce privește structura pe sexe, cei 2.018 de locuitori ai comunei Șäulia (recensământ 2011) se împart în 1.011 femei, respectiv 1.007 barbati, diferența dintre cele două categorii fiind de 0,20% în favoarea populației feminine. Cauza raportului inegal este reprezentată de diferența dintre natalitatea feminină și cea masculină, dar și de durata de viață mai lungă a populației feminine.

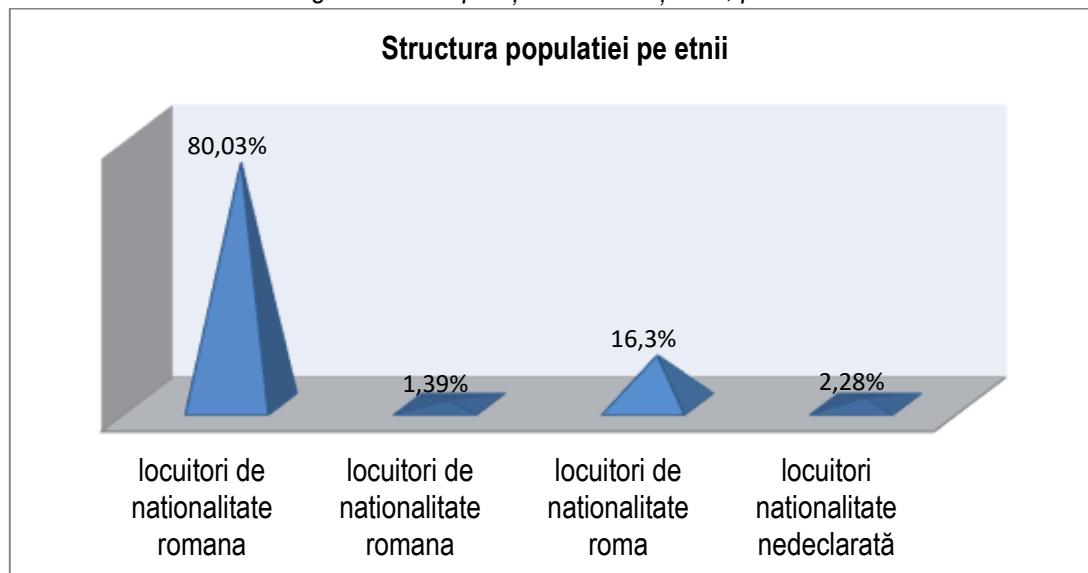
Figura 12 – Populația comunei Șăulia, pe sexe în anul 2011

Sursa: prelucrare proprie pe baza informațiilor furnizate de www.recensamantromania.ro

Structura etnica a populației

Populația unitatii administrativ-teritoriale Șăulia, la recensamentul din 2011, are urmatoarea structura pe etnii:

- locuitori de naționalitate română – 80,03%;
- locuitori de naționalitate maghiara – 1,39%;
- locuitori de naționalitate romă – 16,30%;
- locuitori naționalitate nedeclarată - 2,28%

Figura 13 – Populația comunei Șăulia, pe etnii

Sursa: prelucrare proprie pe baza informațiilor furnizate de www.recensamantromania.ro

Dacă la nivelul județului Mureș principalele grupuri etnice sunt români, maghiari și romi, în comuna Șăulia se evidențiază procentele grupului minoritar de etnie romă (16,30%).

Tabel 6- Structura populației comunei Șăulia și a satelor componente, după etnie

-nr. populatie-

JUDET / MUNICIPIU / ORAS / COMUNA / LOCALITATE COMPONENTA	Total populatie stabila	Romani	Maghiari	Romi	Informatie nedisponibila
COMUNA SAULIA	2018	1615	28	329	46
SAULIA	1603	1236	23	305	39
LEORINTA-SAULIA	155	139	2	14	-
MACICASESTI	153	140	-	9	4
PADUREA	107	100	3	1	3

Sursa: INSSE Mures

Structura populației după religie

Structura populației după religie relevă faptul că predomină credincioșii ortodocși, în pondere de 80,03%. Alte religii declarate la Recensământul Populației și al Locuințelor 2011: sunt reformată, greco-catolică, penticostală, adventistă de ziua a 7-a, fiind prezente însă și alte religii precum și persoane fără religie sau persoane care nu și-au declarat religia.

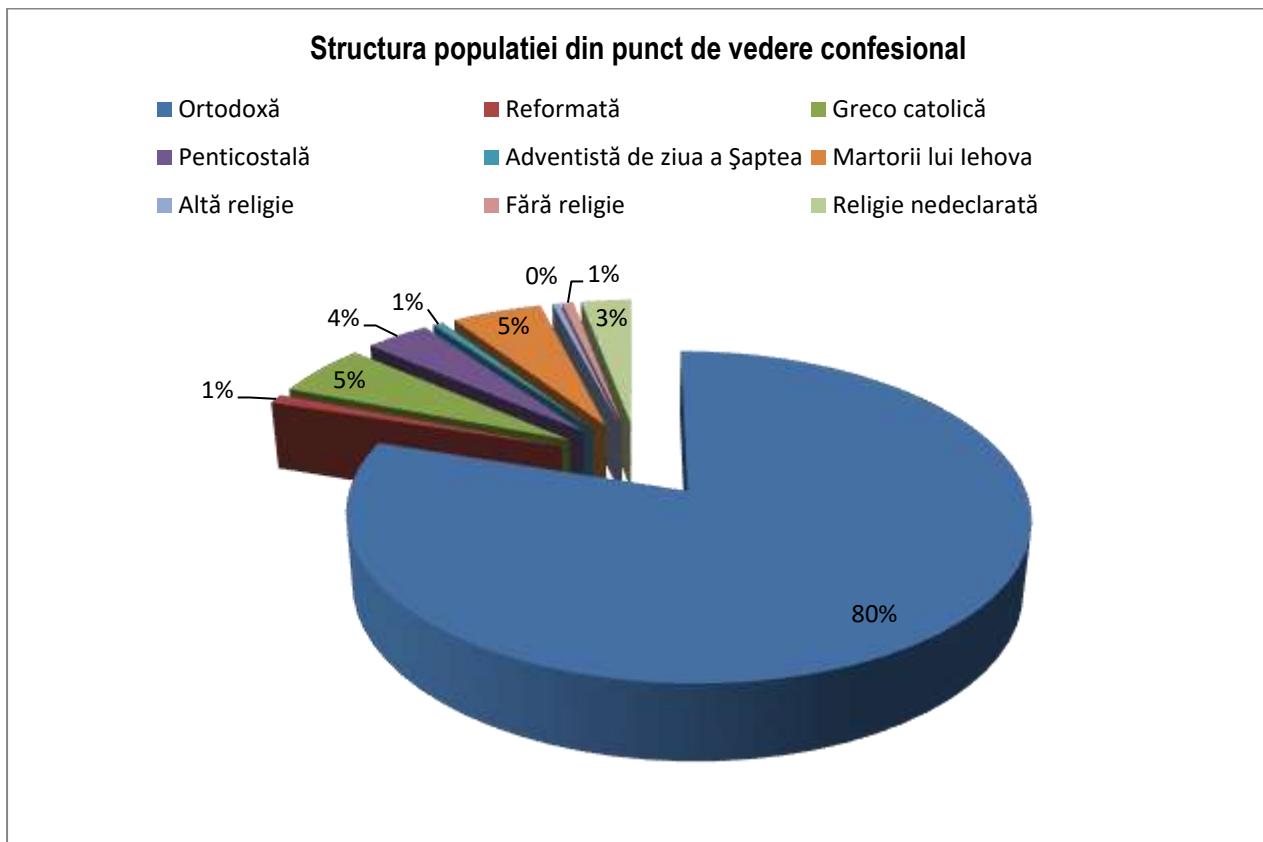
Structură după religie a populației Șaulia, conform datelor ultimului recensământ (2011), este prezentată în tabelul de mai jos:

Tabel 7 – Structura după religie a populației comunei Șaulia

TIP RELIGIE	Nr. populație
Ortodoxă	1611
Reformată	19
Greco catolică	110
Penticostală	75
Adventistă de ziua a Șaptea	12
Martorii lui Iehova	106
Altă religie	8
Fără religie	14
Religie nedeclarată	104

Sursa: www.recensamantromania.ro

Figura 14 – Populația comunei Șaulia, din punct de vedere confessional

Sursa: prelucrare proprie pe baza informațiilor furnizate www.recensamantromania.ro

Mișcarea naturală a populației

Elementele definiției ale mișcării naturale sunt reprezentate de nașterile (intrările demografice naturale în sistem) și decesele (ieșirile din sistem). Intensitatea intrărilor și ieșirilor pe cale naturală într-un sistem demografic este exprimată prin natalitate (rata natalității), respectiv mortalitate (rata mortalității).

Natalitatea se exprimă pe baza raportului dintre numărul total al nașterilor (născuții vii) dintr-o anumită perioadă de timp (de regulă – un an) și numărul mediu al populației din perioada respectivă. În mod omonim se recurge la evaluarea mortalității. În baza componentelor menționate se determină bilanțul demografic natural (sporul natural).

La nivel județului Mureș, sporul natural (diferența algebraică între numărul născuților vii și cel al decedaților din rândul unei populații determinate, într-o perioadă de timp determinată) este negativ de mai bine de un deceniu și jumătate.

Rata sporului natural al comunei Șăulia este unul negativ pe întreaga perioadă analizată 2003 - 2013 - numărul născuților-vii este mai mic decât numărul decedaților.

Tabel 8 – Evoluția sporului natural al comunei Șäulia

	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013
Nascuți vii	25	32	27	29	31	26	31	27	21	20	21
Decedați total	50	46	48	36	34	51	35	35	29	29	28
SPOR NATURAL	-25	-14	-21	-7	-3	-25	-4	-8	-8	-9	-7

Sursa: www.insse.ro

Pentru viitor, aşa cum o demonstrează și situația demografică din celelalte țări europene, şansele de revigorare demografică prin creșterea numărului de nașteri vor fi scăzute, tendința fiind de reducere continuă a numărului de copii pe care o familie decide să îi aibă.

În consecință, tendința sporului natural este de a se menține la nivelul actual și cel mai probabil va scădea datorită, pe de o parte, a creșterii numărul deceselor fapt întârit și de ponderea relativ mare a populației cu vîrstă de peste 50 ani (38,40% din total populație înregistrată la nivelul comunei Șäulia, conform Recensământul Populației și Locuințelor 2011).

Starea civilă a populației comunei Șäulia

Majoritatea locuitorilor sunt necăsătoriți (44,95%), unde se remarcă un procent al bărbaților cu 12,76% mai mare decât cel al femeilor, categoria celor căsătoriți (40,58%) aproximativ în egală măsură bărbați și femei.

Comparând datele din 2011 cu cele de la Recensământul din 2002, se observă o creștere cu 1,04% a numărului total de persoane necăsătorite.

Pe de altă parte, în anul 2011 se observă o rată mai mare a divorțului în rândul bărbaților (60,65% comparativ cu 39,34% în rândul femeilor) și un număr mult mai mare al văduvelor comparativ cu cel al văduivilor (ponderea mai mare a femeilor din grupa de vîrstă peste 65 de ani și mortalitatea mai ridicată în rândul bărbaților).

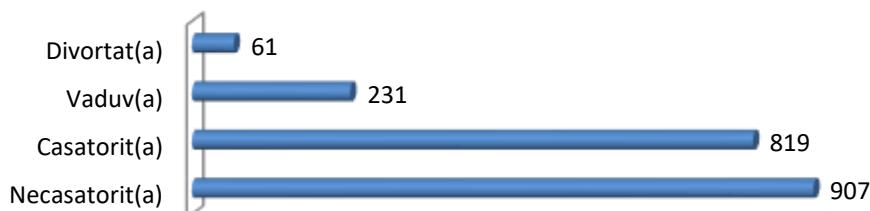
Tabel 10 – Populația comunei Șäulia, după starea civilă

JUDETUL MUNICIPII și ORASE COMUNE	POPULATIA STABILA TOTAL	STAREA CIVILA LEGALA					STAREA CIVILA DE FAPT Persoane care traiesc în uniune consensuală
		Necasatorit(a)	Casatorit(a)	Vaduv(a)	Divortat(a)	Informatie nedisponibila	
A SAULIA	1	2	3	4	5	6	7
Ambele sexe	2018	907	819	231	61	-	170
Masculin	1007	517	405	48	37	-	85
Feminin	1011	390	414	183	24	-	85

Figura 16 – Structura populației comunei Șäulia, după starea civilă

Structura populației în comuna Șăulia, după starea civilă

■ Series 1

Sursa: prelucrare proprie pe baza informațiilor furnizate www.recensamantromania.ro

Calitatea locuirii

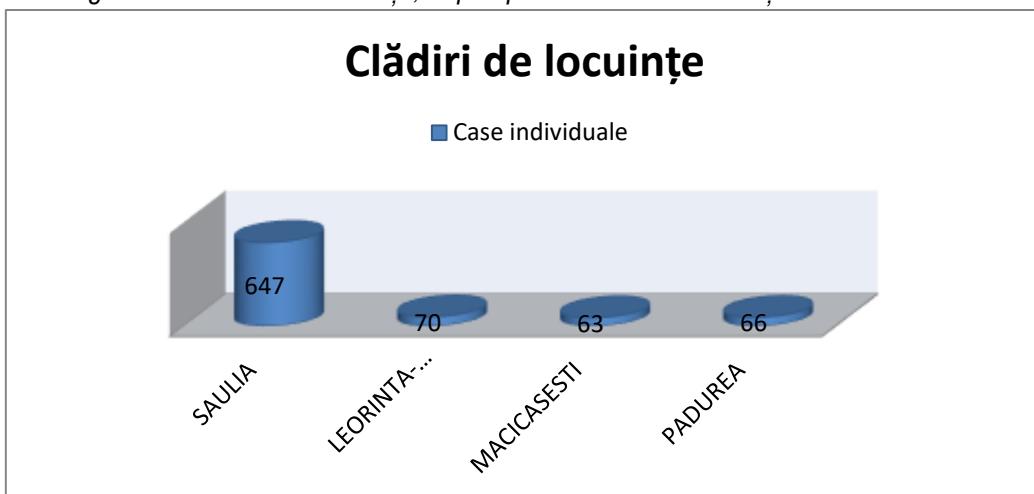
Comuna Șăulia numără 848 clădiri, din care 846 clădiri cu locuințe conventionale conform datelor din recensământul anului 2011.

Tabel 16 – Structura clădirilor, locuințelor, camere de locuit și suprafața camerelor de locuit în comuna Șăulia în anul 2011

Comuna Șăulia	CLADIRI		LOCUINTE CONVENTIONALE		NUMARUL CAMERELEOR			SUPRAFATA CAMERELEOR (mp)		
	TOTAL	Din care: Clădiri cu locații convențio- nale	TOTAL	Din care: Locuințe convențio- nale ocupate	TOTAL	Camere de locuit	Camere utilizate numai în scopuri profesio- nale comerțial etc.	TOTAL	Suprafa- tă camerelor de locuit	Suprafa- tă camerelor utilizate numai în scopuri profesio- nal, comerțial etc.
A	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
COMUNA SAULIA	848	846	853	746	1903	1897	6	32131	32012	119
SAULIA	647	647	654	586	1483	1478	5	25317	25218	99
LEORINTA- SAULIA	70	70	70	57	148	148	-	2318	2318	-
MACICASESTI	65	63	63	52	131	130	*	2267	2247	20
PADUREA	66	66	66	51	141	141	-	2229	2229	-

Sursa: prelucrare proprie pe baza informațiilor furnizate www.recensamantromania.ro

Figura 17 – Clădiri cu locuințe, după tipul clădirii în comuna Șaulia în anul 2011

Sursa: prelucrare proprie pe baza informațiilor furnizate www.recensamantromania.ro

Repartitia locuintelor este strâns legată de dispunerea arterelor principale ale asezării, un număr mare de locuințe fiind grupate pe traseul drumurilor ce traversează comuna. Zona rezidențială cuprinde locuințe individuale, marea majoritate de tip P, existând totuși și unele construcții de tip P+1 și P+2. Starea generală și confortul locuintelor diferă de la un caz la altul, în funcție de perioada de execuție sau renovare sau de materialele utilizate.

Așezările comunei sunt tipice satului din zona de câmpie, ele fiind dezvoltate în lungul drumurilor, având de cele mai multe ori forme alungite, tentaculare. Vatra satelor din această zonă s-a format din dezvoltarea unor ansambluri gospodărești dintre cele mai originale. În prezent localitățile au un fond construit omogen care păstrează formele și materialele tradiționale din zonă.

2.5. Social

2.5.1. Infrastructura socio-educatională

Învățământul reprezintă unul din procesele de bază ale unei comunități, cu rolul de a orienta și consolida viziunea pentru dezvoltarea personală și profesională, atât a beneficiarilor direcți ai actului de predare, cât și a comunității locale în sine.

În comuna Șaulia funcționează un număr de 2 școli generale și o grădiniță cu program normal.

În urma recensământului din anul 2011 în comuna Șaulia s-a evidențiat urmatoarea situație referitoare la nivelul de educație a populației stabilă de 10 ani și peste, din comună.

Tabel 11 – Numărul persoanele absolvente a unei forme de învățământ

COMUNA ȘAULIA	Total populație stabilă	NIVELUL INSTITUȚIEI DE INVĂȚAMÂNT ABSOLVITE							
		Superior		Post liceal	Secundar		Primar	Fara scoala absoluita	
		Total	din care:		Total	Superior		Total	din care:

	de 10 ani și peste	Total 1)	Universitar de licenta	și de maistri		Liceal	Profesional și de ucenici	Inferior gimnazial			Persoane analfabete 2)
A	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
COMUNA SAULIA	1742	74	71	14	1055	234	274	547	464	135	68
SAULIA	1372	69	66	13	820	188	217	415	364	106	59
LEORINTA- SAULIA	138	3	3	*	76	13	24	39	48	10	*
MACICASESTI	134	*	*	-	92	27	13	52	29	11	4
PADUREA	98	-	-	-	67	6	20	41	23	8	4

Sursa:www. recensamantromania.ro

Din tabel observăm că din 1742 persoane de 10 ani și peste evidențiată în comuna Șaulia, pe baza recensământului din 2011 existau un număr de 1.055 de persoane cu studii cel puțin liceale, profesional și de ucenici, 74 persoane erau cu studii superioare, 14 cu diplomă postliceală și 464 învățamant primar. Din totalul populației de 10 ani și peste s-a înregistrat un număr de 135 de persoane fără școală absolvită din care 68 analfabete.

Figura 18 – Structura populației în comuna Șaulia, după nivelul de educație

Structura populației în comuna Șaulia, după nivelul de educație

Sursa: prelucrare proprie pe baza informațiilor furnizate www.recensamantromania.ro

În ceea ce privește pregătirea educațională, populația din comuna Șaulia a urmat în pondere majoritară învățământul secundar, aceștia având acces la serviciile de învățământ secundar în unitățile de pe raza comunei. Integrați pe piața muncii, aceștia sunt adesea remunerati la un nivel scăzut, asigurându-le strict venituri de subzistență.

Cauze locale identificate:

- Lipsa resurselor financiare necesare continuării studiilor
- Implicarea copiilor în activitățile agricole
- Modelul educațional oferit de părinți/familie
- Pondere semnificativă a familiilor dezorganizate/monoparentale
- Încrederea scăzută în educație în favoarea muncii fizice
- Mariajul timpuriu mai ales în rândul femeilor

Persoanele cu studii superioare din comunitate activează în general în instituțiile cu importanță semnificativă la nivelul comunității locale: școli, biblioteci, primărie, dispensar medical, poliție, Direcții agricole, etc.

2.5.2. Infrastructura de sănătate publică

Numarul de locuitori care corespunde unui medic la nivelul comunei Șăulia este de 2.018 în comuna existând 1 cabinet medical cu personal medical reprezentat de 1 medic și 1 asistent medical și 1 farmacie. În comuna este și un Cabinet Medical de Medicina Dentara.

În comuna nu există spitale, fiind la o distanță mică de orașul Tg Mureș și pentru cazurile extreme de boala se apelează la serviciile Spitalului Județean Mureș din Targu Mures. Nu s-au înregistrat, anumite boli, în afara celor comune în majoritatea zonelor.

Din cauza infrastructurii insuficient dezvoltate, majoritatea locuitorilor comunei Șăulia sunt nevoiți să parcurgă distanțele până în orașele din apropiere pentru a beneficia de servicii medicale și asistență medicală de urgență.

2.6. Mediu

Dezvoltarea economică în ultimii ani a înregistrat pe lângă o serie de aspecte pozitive și un impact negativ asupra mediului înconjurător și a calității sănătății populației datorită poluării aerului, apei, solului. S-au identificat câteva sectoare economice care au determinat în mod direct creșterea cantității de emisii de CO₂ emanate în atmosferă la nivelul Regiunii Centru: industria energetică, industria metalurgică, industria chimică, transporturile, în principal.

Deși industria are o pondere mai ridicată la nivelul Regiunii Centru decât la nivel național, ramurile energointensive dețin ponderi mai puțin importante. Procesele de restructurare economică din ultimii 15 ani, au determinat restrângerea semnificativă a activităților industriale energofage, cel mai puternic afectată fiind industria chimică. Totodată, utilizarea unor metode moderne de producție și a unor tehnologii industriale avansate au permis o creștere economică fără a mări proporțional consumul de energie.

Regiunea Centru dispune de un potențial variat de valorificare a surselor regenerabile de energie, cel mai mare potențial deținându-l biomasa, urmată de energia hidro-microhidro și energia solară.

La ora actuală în România sunt 108 SPA (Arii de Protecție Specială Avifaunistică) și 273 SCI (Situri de Importanță Comunitară) desemnate, lista acestora fiind în continuă actualizare.

La nivelul județului Mureș există areale care se supun reglementărilor Ordinului nr. 1964/13.12.2007 privind instituirea regimului de arie naturală protejată a siturilor de importanță comunitară, ca parte integrantă a rețelei ecologice europene Natura 2000 în România.

Factori și probleme de mediu

O analiză completă a comunei Șaulia presupune analizarea principaliilor factori de mediu care pot constitui piedici sau oportunități în analiza potențialului de dezvoltare a zonei.

2.6.1. Factorul de mediu aer

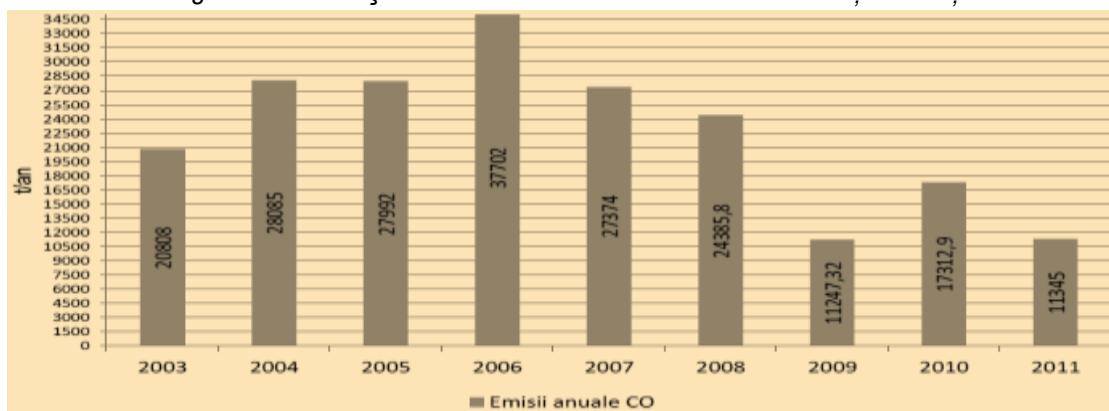
Creșterea gradului de poluare atmosferică este principalul factor ce determină schimbări în echilibrul climatic atât la scară locală cât și globală. Analiza calității aerului presupune monitorizarea unui indice specific, reprezentând un sistem de codificare a concentrațiilor înregistrate pentru fiecare dintre următorii poluanți monitorizați:

1. dioxid de sulf (SO₂)
2. dioxid de azot (NO₂)
3. ozon (O₃)
4. monoxid de carbon (CO)
5. pulberi în suspensie (PM10)

Dintre gazele cu efect de seră emanate în atmosferă în perioada 2003-2009 la nivelul Regiunii Centru, cele mai mari procente sunt deținute de dioxidul de carbon (CO₂) – 69%, dioxidul de azot (N₂O) – 22% și metanul (CH₄) – 9%.

Calitatea aerului în județul Mureș se menține într-o tendință ușoară de îmbunătățire. Începând cu anul 2006 s-au redus substanțial emisiile provenite din procesele industriale iar numărul de incidente de poluare este în scădere. Cu toate acestea, traficul rutier în creștere cauzează încă probleme locale de calitate a aerului. În județul Mureș nu sunt probleme de poluare a aerului care să impună instituirea de măsuri speciale de gestionare a calității aerului pentru încadrarea în standardele de calitate conform legislației în vigoare.

Figura 19 - Evoluția emisiilor de monoxid de carbon – Județul Mureș

Sursa: Raportul privind starea mediului pe anul 2012 în județul Mureș, APM Mureș, <http://apmms.anpm.ro/>

În vederea identificării potențialului surselor regenerabile de energie, la nivelul Regiunii Centru s-au realizat o serie de studii bazate pe analiza particularităților geografice și economice, prelucrarea datelor statistice, elaborarea pe baza tehnologiei GIS a unor hărți de analiză și modelare spațială. Analizând

harta potențialului eolian la nivelul Regiunii Centru, constatăm că Șäulia, nu face parte din arealul zonelor cu potențial.

2.6.2. Factorul de mediu apă

La nivelul județului Mureș sunt incluse în Sistemul Național de Supraveghere a Calității Apelor Subterane 59 de foraje hidrogeologice, dintre care, din punct de vedere fizico – chimic, au fost monitorizate în anul 2012, 14 foraje.

Calitatea corpurilor de *apă naturale*

- din punctul de vedere al stării ecologice se prezintă astfel:
 - 222,73 km curs de râu (80,25 %) reprezentând 8 corpuri de apă au calitate bună;
 - 54,80 km curs de râu (19,75 %) reprezentând 4 corpuri de apă au calitate moderată;
- din punctul de vedere al stării chimice:
 - 277,53 km curs de râu (100%) au calitate bună;

Calitatea corpurilor de *apă puternic modificate*

- din punctul de vedere al potențialului ecologic se prezintă astfel:
 - 403,69 km curs de râu (62,99 %) au potențial ecologic bun;
 - 237,21 km curs de râu (37,01 %) au potențial ecologic moderat;
- din punctul de vedere al stării chimice:
 - 640,90 km curs de râu (100 %) au calitate bună.

2.6.3. Factorul de mediu sol

Calitatea solurilor este afectată atât din motive antropice, cât și din cauze naturale. Datorită faptului că majoritatea terenurilor se află în zone cu diferite grade de pantă, gradul de erodare este pronunțat, corroborat cu alte fenomene de versanți.

Toate zonele de exploatare, arealele supuse fenomenelor de alunecare sau de eroziune și zonele de depozitare a deșeurilor, necesită atât măsuri de înlăturare a efectelor negative asupra mediului și construcțiilor civile, cât și de stopare a avansării lor pe mari suprafețe, prin lucrări specifice (consolidări de versanți, împăduriri, etc.).

Omul, prin activitatea desfășurată poate influența decisiv calitatea solului prin utilizarea produselor pentru protecția plantelor (fitosanitare), pesticidele - substanțe chimice de mare toxicitate, folosite în agricultură pentru combaterea dăunătorilor. Prin capacitatea lor de a acționa selectiv, pesticidele încorporate în sol modifică prezența și dezvoltarea diferitelor specii de buruieni, insecte și microorganisme, iar prin aceste influențe se modifică o serie de procese și reacții în masa solului.

S-au realizat în cadrul ADR Centru o serie de hărți la nivelul regional în vederea identificării suprafețelor geografice care au un potențial ridicat de producere de biomasă.

În categoria produselor fitosanitare utilizate la nivelul comunei Șäulia sunt incluse:

- erbicidele sunt produse chimice utilizate pentru combaterea buruienilor;
- insecticidele sunt produse chimice utilizate pentru combaterea insectelor și dăunătorilor;
- fungicidele sunt produse chimice utilizate pentru combaterea diferitelor boli.

O altă formă de influențare a calității solului constă în:

- ocuparea de suprafețe prin depozitarea necontrolată a deșeurilor menajere și industriale;

- depozitarea necorespunzătoare a deșeurilor și dejectiilor animaliere provenite de la complexele de creștere a animalelor;
- depozitarea sau chiar stocarea temporară de îngrășăminte și pesticide;
- infiltrarea în sol și subsol a levigatului, poluarea apelor meteorice;
- fosele septice, platformele de gunoi de grăjd și gunoi menajer, closetele constituie o sursă permanentă de nitrați.

În conformitate cu normele internaționale, din cauza potențialului nociv pe care îl reprezintă, nitrați au fost inclusi în clasa substanțelor toxice din apă. Pe lângă nitrați, în sol se mai găsesc și importante cantități de nitriți, care provin din gazele de ardere emise în atmosferă de automobile și ajung în sol asemeni metalelor grele cu prin apele pluviale. Nitrați și nitriți au efecte grave și uneori ireversibile asupra omului. Conform unei directive europene, statele membre au obligația să elaboreze programe de acțiune pentru zonele identificate ca fiind poluate cu nitriți din surse agricole.

2.6.4. Sistemul actual de gestionare a deșeurilor

La nivelul județului Mureș există în implementare, un proiect de investiții finanțat prin Programul Operațional Sectorial Mediu, al cărui obiectiv este crearea unui „Sistem de Management Integrat al Deșeurilor în județul Mureș” beneficiar fiind Consiliul Județean Mureș. Proiectul are o valoare totală de 45.200.612 Euro fără TVA, beneficiară fiind întreaga populație a județului, respectiv 571.496 locuitori.

Prin acest proiect se va asigura o rată de colectare a deșeurilor de 100% în zonele urbane și rurale, se va implementa un sistem de colectare separată a deșeurilor reciclabile la nivel județean și a unor metode de tratare a deșeurilor municipale biodegradabile (compostare în gospodărie, compostare, tratament mecano-biologic). De asemenea, printre obiectivele proiectului se numără închiderea depozitelor de deșeuri urbane neconforme (5 depozite) și construirea unui depozit ecologic de deșeuri, întărirea capacitații tehnice și manageriale a autorităților din județul Mureș dar și creșterea gradului de informare a populației cu privire la beneficiile rezultate din proiect, colectarea separată a deșeurilor și reciclarea acestora.

Sistemul integrat de gestionare a deșeurilor pentru județul Mureș, va respecta principiile Strategiei Europene de reciclare a deșeurilor, precum și prevederile noii legii privind deșeurile. Odată cu implementarea acestor măsuri se va reduce semnificativ și impactul negativ al deșeurilor asupra sănătății populației și a mediului.

Principalele presiuni asupra factorilor de mediu datorate gestionării deșeurilor în județul Mureș au fost următoarele:

- lipsa unui depozit zonal de deșeuri nepericuloase, fapt ce atrage gestionarea defectuoasă a deșeurilor municipale;
- extinderea intravilanelor localităților cu distrugerea cadrului natural din jurul localităților, prin depozitări necontrolate de deșeuri, în special din construcții și demolări;
- lipsa unui depozit de deșeuri industriale nepericuloase, duce la costuri ridicate pentru agenții economici privind gestionarea ecologică a deșeurilor de producție;
- nu se aplică taxa de depozitare diferențiată pe tipuri de deșeuri;
- gradul ridicat de sărăcie a populație duce la imposibilitatea de colectare a tarifelor;
- tarifarea nu este unitară la nivelul județului, mai mult, sunt diferențe chiar în aceeași localitate, în funcție de operator.

Toate comunele județului au contracte de colectare și transport a deșeurilor menajere cu agenți economici autorizați. Colectarea deșeurilor menajere în amestec de către operatorii de salubrizare se realizează în diferite tipuri de recipiente. Comuna Șăulia are contract pentru serviciul de salubritate cu SC EGO SRL.

2.7. Amenajarea și echiparea teritoriului

2.7.1. Infrastructura rutieră

Circulația în comuna Șăulia se realizează numai pe cale rutieră.

Comuna Șăulia este situată în partea de nord-vest a județului Mureș, pe DJ 152A, la 36 km față de municipiul Tg. Mureș și 32 km față de orașul Luduș, la intersecția drumurilor județene Tîrgu Mureș - Band cu Luduș - Sărmașu

În afară de drumurile județene, localitatea este străbătută și de drumul comunal DC 101

2.7.2. Infrastructura tehnico-edilitară (energie electrică, termică și regenerabilă, gaze naturale)

Alimentarea cu apă potabilă și canalizarea

În prezent comuna Șăulia dispune de alimentare cu apă. La sistemul public de alimentare cu apă sunt racordați următorii consumatori: 654 de gospodării în localitatea Șăulia, 70 de gospodării în localitatea Leorinta-Saulia, 63 de gospodării în localitatea Măcicășești, 66 de gospodării în localitatea Pădurea, instituțiile publice (Primăria, Poliția, Școala generală, Grădinița, Căminul cultural, dispensarul, Poșta) și agenții economici: complexele comerciale, restaurantul - cantina, bufetul - cofetăria, fabrica de pâine, fabrica de produse lactate.

Sistemul de canalizare este în curs de punere în funcțiune. În prezent doar 10 locuințe au instalație de canalizare la o rețea publică.

Tabel 12 - Alimentarea cu apă în comuna Șăulia

Comuna / Localitate componentă	Numarul locuințelor conventionale	Are apă curentă						Nu are apă curentă	
		în locuință		în afara locuinței					
		din rețea publică	din sistem propriu	din rețea publică	din sistem propriu	din rețea publică	din sistem propriu		
COMUNA SAULIA	853	132	148	4	5	38	59	467	
SAULIA	654	127	124	4	5	37	56	301	
LEORINTA-SAULIA	70	-	11	-	-	-	*	58	
MACICASESTI	63	5	7	-	-	*	*	48	
PADUREA	66	-	6	-	-	-	-	60	

Sursa: www.recensamantromania.ro

168 locuințe din totalul locuințelor convenționale înregistrate la nivelul comunei Șăulia dispun de alimentare cu apă din reteaua publică. Restul gospodăriilor individuale din comună fiind alimentate cu apă din sistem propriu (puțuri proprii săpate).

Tabel 13 - Reteaua de canalizare în comuna Șăulia

Comuna / Localitate componentă	Numarul locuințelor convenționale	Are instalatie de canalizare			Nu are sistem de canalizare
		la o retea publică	la un sistem propriu	alta situatie	
COMUNA SAULIA	853	10	209	61	573
SAULIA	654	10	182	59	403
LEORINTA-SAULIA	70	-	9	*	59
MACICASESTI	63	-	12	-	51
PADUREA	66	-	6	-	60

Sursa: www.recensamantromania.ro

Alimentarea cu energie termică/incălzire centrală/gaze naturale

La nivelul comunei Șăulia, 842 locuințe din totalul locuințelor convenționale dispun de încălzire centrală. Procentul redus de racordare la o rețea de energie termică este specific localităților din mediul rural. Comuna Șăulia este localizată într-o zonă cu un fond forestier destul de bogat, prin urmare lemnul reprezintă principalul "combustibil" utilizat de populație pentru încălzirea locuințelor în perioada rece. La nivelul comunei Șăulia există sisteme de alimentare cu gaze naturale, care deservește locuitorii din toate satele din componentă comunei.

Tabel 14 - Alimentarea cu energie termică

Comuna / Localitate componentă	Numarul locuințelor convenționale	Are incalzire centrală		Nu are incalzire centrală, incalzirea se face cu:			Nu există incalzire deloc	
		Centrala proprie cu:		Aragaz cu:	Soba (semineu) cu:			
		gaze din retea publică	combustibil solid		gaze din retea publică	combustibil solid		
COMUNA SAULIA	853	72	7	26	478	256	3	
SAULIA	654	60	5	13	370	193	3	
LEORINTA-SAULIA	70	3	-	6	51	9	-	
MACICASESTI	63	6	*	3	43	10	-	
PADUREA	66	-	3	4	14	44	-	

Sursa: www.recensamantromania.ro

Alimentarea cu energie electrică

Alimentarea cu energie electrică se realizează din rețeaua de 20kV prin posturi transformare. Posturile de transformare sunt amplasate în centrele de greutate ale consumatorilor.

Majoritatea locuințelor convenționale înregistrate la nivelul comunei Șăulia sunt conectate la rețea de iluminat electric.

Retele de telecomunicatie și mass-media

În general, infrastructura de telecomunicații în localitatea Șăulia este bine dezvoltată, în prezent în sistemul de telefonie fixă există mai mulți operatori cel mai important fiind compania națională TELEKOM. Telefonia mobilă este însă bine reprezentată, de cele patru societăți (ORANGE, VODAFONE, TELEKOM), gradul de acoperire prin telefonie mobile crescând datorită expansiunii tehnicii în telefonie fără fir.

Centrala telefonică automată funcționează la oficiul din Șăulia deservind instituțiile publice și populația. Comuna este racordată la sistemul automat național.

Conexiunea la Internet a fost demarată rapid și este folosită atât de mediul public, consumatori casnici cât și de mediul de afaceri și este asigurată atât de operatorii de telefonie fixă cat și de cei de telefonie mobile în special pentru abonații serviciilor de telefonie mobile.

Pe teritoriul localitatii și în satele aparținatoare se recepționează programele Televiziunii Naționale precum și posturile de televiziune private cum sunt Antena 1, Pro TV, Prima TV,etc.

Serviciile poștale sunt asigurate de furnizorul național Poșta Română. Complementar, există firme de servicii poștale și de curierat private, care în baza unei comenzi asigură servicii pe raza comunei Șăulia. Deși nu există niciun centru de colectare pe raza comunei, coletele sunt depozitate la centrele regionale de pe aria județului Mureș.

2.8. Activități economice și dezvoltare locală

2.8.1. Investiții existente

Ambele localități au o putere economică redusă. Centrul de gravitație al acestora este municipiul Tg Mureș. Profilul economic preponderent al zonei constă în exploatarea, transportul și industrializarea materialului lemnos. În industria zonei își desfășoară activitatea, în pondere mai redusă, și agenții economici având profilul de activitate producția de mobilier, procesarea laptelui, creșterea animalelor și creșterea pasărilor.

2.8.2. Industrie și servicii

Agenții economici din Șăulia se pot clasifica în unități mari realizate prin reamenajarea, concesionarea sau cumpărarea incintelor agrozootehnice abandonate și unități mici cu activități comerciale sau persoane fizice autorizate cu activități la domiciliu. Unitățile mari sunt profilate în prelucrarea materialului lemnos.

Lista agenților economici care funcționează pe teritoriul comunei Șăulia, conform datelor obținute de la autoritățile locale, este prezentată în tabelul următor (2009):

Tabel 15 - Firmele din comuna Șăulia după domeniile de activitate

Nr. crt	Denumire firma	Domeniu de activitate
	ADI DEL BOCA SRL	Transporturi rutiere de marfuri
	AGROSOLVEX SRL	Activitati în ferme mixte (cultura vegetala combinata cu cresterea animalelor)
	AGROZOOLEG SRL	Cultivarea cerealelor (exclusiv orez), plantelor leguminoase și a plantelor producatoare de seminte oleaginoase
	ALETEO TRANS SRL	Transporturi rutiere de marfuri
	ANOMIR AGRO SRL	Transporturi rutiere de marfuri
	ASOCIAȚIA FAMILIALĂ "CĂLĂTORUL"	-
	ASOCIAȚIA FAMILIALĂ ALEXANDRU DEMENI	-
	ASOCIAȚIA FAMILIALĂ TOMA DUMITRU "TOM SERVICE"	-
	ASOCIAȚIA "PREȚUIEȘTE ȘCOALA"	-
	ASOCIAȚIA "UMANITATE PENTRU ȘĂULIA"	-
	ASOCIAȚIA CRESCĂTORILOR DE TAURINE "GROAPA RADARII" RĂZOARE	-
	ASOCIAȚIA CRESCĂTORILOR DE TAURINE ȘĂULIA	-
	ASOCIAȚIA CRESCĂTORILOR DE TAURINE ȘĂULIA ȘI MIHEȘU DE CÎMPIE	-
	ASOCIAȚIA SPORTIVĂ "AVÂNTUL" ȘĂULIA	-
	ATELIER CROITORIE RUS MIHAI	-
	ASOCIAȚIE FAMILIALĂ BARBETRANS SRL	Transporturi rutiere de marfuri
	BCO COM AGRO SRL	Comert cu amanuntul în magazine nespecializate, cu vanzare predominanta de produse alimentare, bauturi și tutun
	BIANCA PETRUTA SRL	Transporturi rutiere de marfuri
	BOVARIS SRL	Cultivarea cerealelor (exclusiv orez), plantelor leguminoase și a plantelor producatoare de seminte oleaginoase
	CABINET MEDICAL VETERINAR URZICA G. MIHAIL MIRCEA	-
	CABINET STOMATOLOGIC NUTU G. GHEORGHE-CATALIN	-
	CIPRIDEN SRL	Cresterea bovinelor de lapte

ECOSAULIA COMIMPEX SRL	Comerț cu amanuntul în magazine nespecializate, cu vânzare predominantă de produse alimentare, băuturi și tutun
FUNDATIЯ NEW-BIO-TERRA	-
HAVMAN HOLDING SRL	Transporturi rutiere de marfuri
ICVARAN PRODCOM SRL	Comerț cu amanuntul în magazine nespecializate, cu vânzare predominantă de produse alimentare, băuturi și tutun
ISTRATE SERVPROD SRL	Cultivarea cerealelor (exclusiv orez), plantelor leguminoase și a plantelor producătoare de semințe oleaginoase
LARISA CONS SRL	Lucrari de construcții a clădirilor rezidențiale și nerezidențiale
LAVRINA COMPANY SRL	Transporturi rutiere de marfuri
MARCOSMIN SERVCOM SRL	Comerț cu amanuntul în magazine nespecializate, cu vânzare predominantă de produse alimentare, băuturi și tutun
MARIADIS TRANS SRL	Transporturi rutiere de marfuri
PETRUTA și RAZVAN SRL	Transporturi rutiere de marfuri
ROAD RUNNER GROUP SRL	Comerț cu ridicata cu cafea, ceai, cacao și condimente
ROMCRIS CONSTRUCT SRL	Lucrari de construcții a clădirilor rezidențiale și nerezidențiale
S.N.G.N. "ROMGAZ" SA TG MUREŞ	Punct de lucru
S.N.P. "PECO MUREŞ" SA TG MUREŞ	Punct de lucru (stație)
S.N.T.C. "ROMTELECOM" SA TG MUREŞ	Punct de lucru
SAM MOBIL SRL	Comerț cu amanuntul al bunurilor de ocazie vândute prin magazine
SANMAR ALEX IMPEX SRL	Comerț cu amanuntul în magazine nespecializate, cu vânzare predominantă de produse alimentare, băuturi și tutun
SC DRUMURI ȘI PODURI MURES SRL TG MUREŞ	Punct de lucru
SC E.ON GAZ DISTRIBUȚIE SA REGIONALA SUD SUCURSALA SIBIU	Punct de lucru
SERVAL SRL	Activități în ferme mixte (cultura vegetala combinată cu creșterea animalelor)
SIRETEANU CUCUI RADU MIRCEA – MEDIC STOMATOLOG	-
UTILOGROUP SRL	Comerț cu amanuntul al fructelor și legumelor proaspete, în magazine specializate

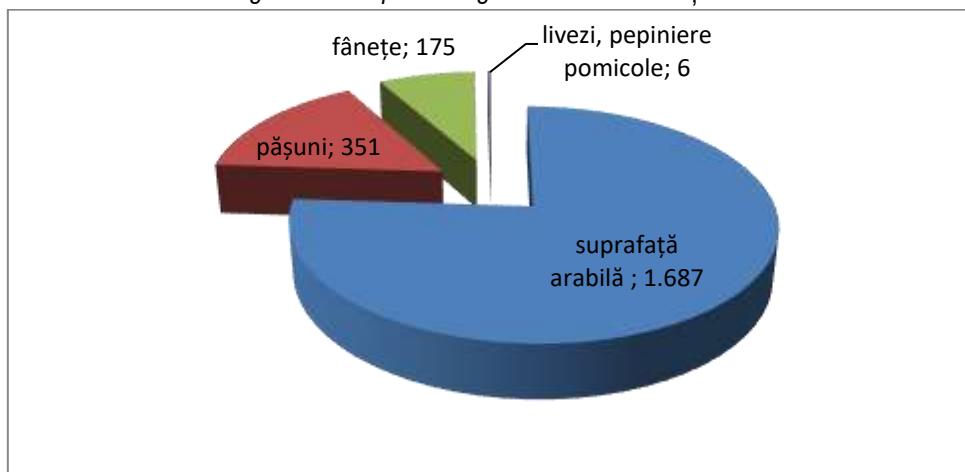
2.8.3. Agricultură

Conform datelor furnizate de Direcția Județeană de Statistică a județului Mureș structura de folosință a terenurilor se prezintă astfel:

Comuna Șäulia are o suprafață totală de 2.625 de ha din care suprafața agricolă însumează 2.219 de ha. Suprafața agricolă a comunei Șäulia de 2.219 de ha este repartizată astfel:

- 2.219 ha suprafață agricolă
 - 1.687 ha suprafață arabilă
 - 351 ha pașuni
 - 175 ha fânețe
 - 6 ha livezi, pepiniere pomicole

Figura 20 - Suprafața agricolă din comuna Șäulia

Sursa: prelucrare proprie pe baza informațiilor furnizate de Recensământul General Agricol 2010

2.9. Administrația publică locală

Aparatul propriu al Primăriei Șăulia are următoarele compartimente:

- Compartiment finanțier-contabil, impozite și taxe
- Compartiment asistență socială
- Compartiment relații cu publicul și Registrul Agricol
- Compartiment stare civilă

Analizând structura de funcționare a primăriei, se remarcă lipsa unui compartiment cu atribuții specifice pentru scrierea, implementarea și managementul proiectelor cu finanțare europeană, prin urmare este necesară instruirea personalului pe teme legate de finanțări europene și fonduri structurale în vederea coordonării proiectelor alături de consultanți externi.

Colaborarea dintre Consiliul Local și Primar este asigurată prin intermediul unui Aparat Permanent de Lucru al Consiliului Local care este consultat periodic de Primar în vederea adoptării unor decizii de comun acord. Primarul comunei Șăulia este asistat de un consilier personal, cu titlul de personal contractual și are în subordine un Viceprimar și Secretarul Primăriei, fiecare cu atribuții delimitate în coordonarea compartimentelor funcționale.

3. PRIORITĂȚILE DEZVOLTĂRII SPAȚIALE A COMUNEI ȘÄULIA

Strategia de dezvoltare a comunei are rolul de a canaliza forțele care acționează la nivel local în vederea îndeplinirii unui obiectiv comun trasat de viziunea acesteia și corelat cu strategiile județene, regionale, naționale și europene.

3.1. Context european

În acest context, în elaborarea Strategiei spațiale a comunei Șäulia au fost luate în considerare cele 11 obiective tematice propuse de Strategia Europa 2020. Obiectivele constau în domenii care se doresc a fi dezvoltate și înțe ce se doresc a fi atinse în perioada următoare sunt:

- Cercetare și inovare
- Tehnologiile informației și comunicării (TIC)
- Competitivitatea întreprinderilor mici și mijlocii (IMM-uri)
- Trecerea la o economie cu emisii scăzute de carbon
- Adaptarea la schimbările climatice și prevenirea și gestionării riscului
- Protecția mediului și utilizarea eficientă a resurselor
- Promovarea sistemelor de transport durabile și eliminarea blocajelor din cadrul infrastructurilor rețelelor majore
- Ocupare și facilitarea mobilității forței de muncă
- Incluziune socială și combaterea sărăciei
- Educație, dezvoltarea de competențe și învățarea pe tot parcursul vieții
- Consolidarea capacității instituționale și o administrație publică eficientă.

Încadrarea Strategiei de Dezvoltare Locală a comunei Șäulia în obiectivele tematice enunțate anterior se va realiza prin luarea în considerare a acestora în stabilirea obiectivelor strategice care vor urmări necesitățile comunității locale.

3.2. Context național

Sub auspiciile Strategiei Europa 2020, Romania și-a asumat să îndeplinească anumite ținte referitoare la: ocuparea forței de muncă, inovare, educație, incluziune socială și mediu/energie.

Strategia de Dezvoltare Spațială a comunei Șäulia, prin direcțiile de acțiune, proiectele și intervențiile propuse, va contribui în mod proactiv la atingerea țintelor asumate de către România prin identificarea, prioritizarea și realizarea celor proiecte care pot genera cea mai mare valoare adăugată la nivelul comunității locale, fără a neglija efectele de amplificare ce pot rezulta la nivel regional și chiar național.

3.3. Context regional

În cadrul Strategiei de Dezvoltare Regională a regiunii Centru pentru perioada următoare s-au identificat prioritățile de dezvoltare și s-au stabilit obiectivele specifice și domeniile prioritare de intervenție. Strategia de Dezvoltare a Regiunii Centru cuprinde 6 domenii strategice de dezvoltare, fiecare dintre acestea grupând un număr de priorități și măsuri specifice:

OBIECTIV 1	<ul style="list-style-type: none"> • Dezvoltare urbană, infrastructură tehnică și socială
OBIECTIV 2	<ul style="list-style-type: none"> • Creșterea competitivității economice, stimularea cercetării și inovației
OBIECTIV 3	<ul style="list-style-type: none"> • Protecția mediului înconjurător, eficiență energetică, energie regenerabilă
OBIECTIV 4	<ul style="list-style-type: none"> • Dezvoltarea zonelor rurale, sprijinirea agriculturii și silviculturii
OBIECTIV 5	<ul style="list-style-type: none"> • Dezvoltarea turismului, sprijinirea activităților culturale și recreative
OBIECTIV 6	<ul style="list-style-type: none"> • Dezvoltarea resurselor umane, creșterea incluziunii sociale

După cum rezultă inclusiv din obiectivele enunțate în cadrul Strategiei de Dezvoltare Regională se poate remarcă consistența și consensul existente în ceea ce privește principalele direcții de dezvoltare urmărite în stabilirea obiectivelor strategice de dezvoltare la nivel european, național și regional. Strategia de Dezvoltare Locală a comunei Șäulia se încadrează în liniile directoare trasate de aceste documente strategice, în realizarea ei ținându-se cont de necesitatea implicită a unei dezvoltări armonioase și coordonate la toate nivelurile pentru valorificarea efectelor amplificatoare care vor fi obținute.

3.4. Context județean

În elaborarea Strategiei de Dezvoltare a Județului Mureș s-au avut în vedere prevederile documentelor de dezvoltare teritorială la nivel internațional, național și regional, iar construirea viziunii de dezvoltare a avut la bază analizarea detaliată a „Profilului socio-economic al județului Mureș”.

Pe baza acestora au fost definite următoarele scenarii pentru dezvoltarea economică a județului Mureș în următoarea perioadă:

- județ al serviciilor medicale și farmaceutice de înaltă calitate: creare de clustere în domeniul medical și farmaceutic;
- județ al comerțului interregional: folosirea de poziționarea geografică centrală și de avantajele unui nod intermodal de transport rutier și feroviar, la intersecția a două (viitoare) autostrăzi și beneficiind de existența Aeroportului „Transilvania”, cu statut internațional;
- județ al industriilor cu valoare adăugată ridicată: dezvoltarea de platforme industriale pentru încurajarea activității productive;
- județ al turismului cultural, balnear, montan și rural: diversitatea formelor de turism și diversitatea generată de coexistența a 4 națiuni în județul Mureș;
- județ al serviciilor regionale de intervenții în situații de urgență: localizarea bazei operaționale regionale în Târgu-Mureș;
- județ al produselor agricole competitive: valorificarea potențialului agricol al județui Mureș.

În oglindă cu această abordare de sus în jos, Strategia de Dezvoltare spațială a comunei Șaulia, județ Mureș, colectează informațiile de la nivel local, analizează nevoile și vine să răspundă, prin proiecte concrete, la obiectivele și țintele asumate de contextul județean, regional, național și cel european.

Conceptul strategic înglobează toate cele 6 obiective de dezvoltare ale regiunii Centru, punându-se accent pe obiectivul vertical - dezvoltarea economică a zonei, prin extinderea și creșterea calității rețelei de infrastructură, ca suport în vederea dezvoltării zonei rurale din punct de vedere economic și agricol.

**PRIORITĂȚILE STRATEGICE DE DEZVOLTARE SPAȚIALĂ ALE COMUNEI
ȘĂULIA
ÎN PERIOADA URMĂTOARE**

Prioritatea I

**Dezvoltarea infrastructurii locale
(transport, mediu, sănătate, educație, asistență socială,
reabilitare urbană, utilități publice)**

Mediu. Resursele primare și secundare.

Apa

Cantitatea și calitatea resurselor de apă reprezintă un factor determinant, care condiționează dezvoltarea generală a economiei și a procesului de amenajare a teritoriului. Pentru gospodărirea și dezvoltarea durabilă a resurselor de apă vor trebui aplicate cu consecvență principiile formulate în Directiva Parlamentului și Consiliului European 60/2000/CE. Eforturile locale, prin intermediul Strategiei Locale de Dezvoltare Durabilă, trebuie orientate spre aplicarea acestor principii generoase, dar și foarte necesare.

Probleme

Pânta freatică poluată se datorează și deversărilor necontrolate de ape uzate menajere și reziduuri menajere.

- Poluare
- Calitate

Obiective pe termen mediu

- Îmbunătățirea calității resurselor de apă potabilă.
- Reducerea riscului producării de inundații
- Reconstrucția ecologică a cursurilor de apă
- Eliminarea deversărilor de ape uzate menajere în cursurile de apă.
- Identificarea permanentă a evacuărilor necontrolate de ape uzate menajere în cursurile de apă și remedierea imediată a defectiunilor constatate.

Obiective specifice

Concepția de gospodărire integrată a apelor îmbină aspectele de utilizare a acestora, cu cele de protecție a ecosistemelor naturale. Astfel, se au în vedere următoarele obiective:

- a) Asigurarea alimentării continue cu apă a folosințelor și, în special, a populației
- realizarea de rețele de distribuție separate de alimentare cu apă pentru populație
- realizarea de rețele de distribuție separate de alimentare cu apă pentru industrie.

- b) Îmbunătățirea calității resurselor de apă
- retehnologizarea proceselor de producție prin utilizarea unor tehnologii curate, nepoluante;
- realizarea de stații de epurare;
- implementarea unor mijloace de prevenire, limitare și diminuare a efectelor poluării accidentale.

- c) Reconstituirea ecologică a cursurilor de apă
 - îmbunătățirea și realizarea de habitate corespunzătoare conservării biodiversității;
 - asigurarea de debite corespunzătoare pe cursurile de apă, în scopul protecției ecosistemelor acvatice;
 - asigurarea continuității debitului pe cursurile de apă, pentru facilitarea migrației speciilor piscicole.

- d) Reducerea riscului producerii de inundații
 - realizarea de acumulări cu folosințe complexe, prevăzute cu volum de protecție contra inundațiilor;
 - realizarea de îndiguri, concomitent cu protejarea zonelor umede;
 - protejarea construcțiilor în zonele inundabile.

Obiective pe termen lung

- Punerea în valoare a izvoarelor din localitate.
- Eliminarea deversărilor de ape uzate menajere în cursurile de apă.
- Construcția tehnologiilor de producție și de epurare a apelor.

Solul

Pentru protecția, ameliorarea și utilizarea durabilă a solurilor se stabilește următoarea strategie:

- utilizarea durabilă a resurselor;
- inventarierea arealelor cu probleme și prioritizarea acțiunilor;
- aplicarea stimulentelor economice, dacă acestea contribuie la rezolvarea problemelor;
- aplicarea principiului „poluatorul plătește”;
- cunoașterea potențialelor naturale și stabilirea modalităților eficiente de utilizare a terenurilor, în concordanță cu cerințele dezvoltării economice și ale protecției mediului;
- reabilitarea și reconstrucția ecologică a solurilor.

Aerul

Probleme

Pădurea are un rol important în protejarea calității aerului. Aerul atmosferic este influențat într-o măsură moderată de emisiile din activitățile economico - sociale.

A.) Surse industriale – nesemnificative.

Sursele de emisie în atmosferă din agricultură sunt reduse, dar nu de neglijat. Depozitele de deșeuri reprezintă surse moderate de emisie în atmosferă, fiind amplasate la distanțe mari de localități.

B). Surse mobile:

Traficul rutier care se desfășoară în principal pe:

- DJ 151.

Din lipsa fondurilor pentru întreținerea infrastructurii rutiere din localitățile rurale calitatea căilor de rulare este necorespunzătoare.

Principalele aspecte generate de trafic sunt poluarea aerului atmosferic cu particule, pulberi sedimentabile, NO_x, SO_x, hidrocarburi, plumb.

Obiective pe termen mediu

- Îmbunătățirea calității aerului.
- Informarea continuă și eficientă a minimum 60% din populație referitor la calitatea aerului.

Traficul

Probleme

- Lipsa fondurilor necesare refacerii, reabilitării și modernizării străzilor.
- Lipsa fondurilor necesare refacerii, reabilitării și semnalizării drumurilor agricole și forestiere
- Lipsa fondurilor necesare refacerii, reabilitării și modernizării podurilor.

Obiective pe termen mediu

- Modernizarea străzilor din interiorul comunei
- Pietruirea drumurilor de pământ
- Reabilitarea podurilor.

Obiective pe termen lung

- Amenajarea unor parcuri auto
- Realizarea unor zone pietonale.

Spațiile verzi

Spațiile verzi sunt amenajate pe diferite categorii: grădini-parc, parcuri centrale, terenuri de sport, terenuri de joacă pentru copii, parcuri verzi, spații (zone) verzi aferente clădirilor de locuit și instituțiilor.

Terenurile de joacă și de sport, în general lipsite de dotările necesare desfășurării de activități sportive și de agrement, se află într-o stare continuă de degradare. și în cadrul unităților de învățământ se întâlnesc lipsa dotărilor sportive necesare desfășurării activităților de acest gen.

Probleme

- Degradarea continuă a terenurilor de joacă și sport.
- Număr redus de terenuri de joacă și sport
- Lipsa dotărilor sportive minim necesare în unitățile de învățământ.
- Existența unor amenajări nefuncționale, depășite în zonele de agrement.
- Nefolosirea la capacitatea maximă a potențialului de recreere a pădurilor ce înconjoară comuna.

Obiective pe termen mediu

- Implicarea activă a cetățenilor în realizarea strategiilor, a planurilor de acțiune și a proiectelor de amenajare horticola a terenurilor de joacă și agrement sportiv. Se vor amplasa, în spațiile verzi și

terenurile de joacă amenajate, cutii pentru sugestii și opinii, prin intermediul cărora beneficiarii obiectivului pot să-și exprime opiniile referitoare la amenajarea și întreținerea acestuia. Durabilitatea spațiilor amenajate se va susține și printr-un program educațional promovat de organizațiile neguvernamentale și asociațiile sportive.

Obiective pe termen lung

- Îmbunătățirea facilităților pentru dezvoltarea armonioasă a tineretului
- Punerea în valoare a obiectivelor culturale.

Gestionarea deșeurilor

Un rol important în protejarea mediului îl are un management judicios al deșeurilor care trebuie să cuprindă câteva principii de bază, care sunt și cele ale Comunității Europene stabilite și adoptate în 1990.

Probleme

- Salubritatea comunei este necorespunzătoare.
- Nu este încheiat lanțul de colectare selectivă și de valorificare a deșeurilor refolosibile.
- Au fost depistate depozite necontrolate de deșeuri menajere și industriale.
- Nu există un depozit de deșeuri periculoase. Practicile uzitate în prezent prezintă un risc deosebit pentru poluarea solului, a apelor subterane și de suprafață.
- Pentru neutralizarea deșeurilor rezultate din activitățile de ocrotire a sănătății sau din activitățile veterinarne (deșeuri considerate periculoase pentru sănătatea populației) nu există posibilitatea de neutralizare corespunzătoare cerințelor legale în vigoare. În prezent aceste deșeuri sunt arse în instalații neomologate, care nu asigură eliminarea riscului pentru sănătatea populației.

Obiective pe termen mediu

- Informarea permanentă referitor la necesitatea gestionării corespunzătoare a deșeurilor și implicarea activă a populației în acest proces. Strategia prevede campanii de informare, lansarea unor concursuri stimulative de genul: „curte curată”, „locuință ordonată”, pentru proprietari și gospodăriile individuale, consultarea organizațiilor de mediu în elaborarea planurilor de gospodărire a deșeurilor și implicarea acestora în campaniile de popularizare a planurilor și deciziilor.
- Elaborarea unei strategii de gospodărire a deșeurilor pe principiile dezvoltării durabile.
- Creșterea cu cca. 10% a procentului de deșeuri valorificate din totalul deșeurilor solide. Strategia propusă cuprinde colectarea selectivă a deșeurilor în vederea reciclării materialelor refolosibile, demararea unei campanii publicitare în vederea pregătirii populației pentru introducerea noilor scheme de colectare selectivă a deșeurilor menajere și de reciclare a materialelor.
- Reducerea cu 30% a reclamațiilor primite de Primăria Șaulia de la cetățeni, privind colectarea necorespunzătoare a deșeurilor menajere. Strategia prevede înzestrarea gospodăriilor individuale cu recipienți standardizați pentru colectarea deșeurilor, amenajarea de platforme betonate prevăzute cu guri de scurgere racordate la sistemul de canalizare, în vederea amplasării recipienților de colectare primară.
- Realizarea gropii ecologice zonale pentru depozitarea deșeurilor.

Obiective pe termen lung

- Recondiționarea terenurilor cu depozite de reziduuri solide cu capacitate epuizată.
- Creșterea cu cca. 30% a procentului de deșeuri valorificate din totalul deșeurilor solide.

- Reducerea cu 70% a reclamațiilor primite de Primăria Șaulia de la cetățeni, privind colectarea necorespunzătoare a deșeurilor menajere.

Zone expuse riscurilor naturale și antropice

Probleme

- Seismicitate.
- Au fost identificate suprafețe de teren degradat, supus fenomenelor de alunecare
- Inundații.

Obiective

- Regularizări de cursuri de apă, îndiguiri și lucrări de prevenire a inundațiilor;
- Lucrări de desecare și eliminare a excesului temporar de apă de pe terenurile agricole.

Potențial forestier

Probleme

- ❖ Diminuarea suprafețelor acoperite cu păduri

Obiective

Gestionarea durabilă a pădurilor necesită promovarea unor acțiuni specifice orientate pe următoarele direcții:

- asigurarea integrității fondului forestier național, în condițiile și cu respectarea situației rezultate în urma schimbării formei de proprietate a acestuia;
- întregirea fondului forestier național până la nivelul optim de 35% din teritoriul țării;
- reconstrucția ecologică a pădurilor deteriorate structural de factori naturali și antropici;
- menținerea volumului recoltelor anuale de lemn la nivelul posibilităților pădurilor;
- conservarea biodiversității și asigurarea stabilității, sănătății și polifuncționalității pădurilor.

Energia

Probleme

- Lipsa unei strategii energetice pe termen lung.
- Tehnologii învecinate și ineficiente în domeniul producerii, transportului, distribuției și consumului de resurse energetice.
- Dificultăți în asigurarea cu energie termică a consumatorilor casnici.
- Izolația termică total insuficientă a locuințelor și spațiilor de producție.

Obiective

- Elaborarea unei strategii termo-energetice.
- Creșterea siguranței în exploatare a rețelei electrice.

Agricultura

Având în vedere situația din comună, se disting următoarele **obiective strategice**:

- Creșterea contribuției agriculturii la dezvoltarea complexă, armonioasă și durabilă a comunei.
- Reconstituirea dreptului de proprietate asupra terenurilor agricole și forestiere.
- Încheierea procesului de privatizare-concesionare a activelor și terenurilor agricole, precum și a serviciilor din agricultură.

- Stimularea și sprijinirea producătorilor agricoli pentru înființarea de adevărate exploatații agricole și de organizații profesionale.
- Îmbunătățirea structurii culturilor agricole, pentru eficiență maximă în folosirea condițiilor pedoclimatice, satisfacerea cerințelor pieței interne și externe, precum și pentru creșterea profitabilității agricultorilor.
- Redresarea și dezvoltarea zootehniei și a horticulturii.
- Intensivizarea în realizarea producției agricole și alimentare.
- Dezvoltarea agriculturii și silviculturii locale în concordanță cu regulile de protecție a mediului înconjurător.
- Creșterea veniturilor proprii și a capacitatei de capitalizare a producătorilor agricoli.
- Protejarea și dezvoltarea fondului forestier și a fondului cinegetic.
- Atingerea treptată, dar în ritm susținut, a parametrilor minimali de performanță, în vederea integrării în structurile Uniunii Europene.

Dezvoltarea agriculturii ecologice este un deziderat și o obligație a agricultorilor acestei comune. Agricultura ecologică (termen similar cu agricultura organică sau biologică) este un procedeu "modern" de a cultiva plante, de a îngăduia animale și de a produce alimente, care se deosebește fundamental de agricultura convențională. Rolul acestui sistem de agricultură este de a produce hrana mult mai curată, mai potrivită metabolismului organismului uman, dar în deplină corelație cu conservarea și dezvoltarea mediului în respect față de natură și legile ei. Agricultura ecologică contribuie la creșterea activităților economice cu o importantă valoare adăugată și are o contribuție majoră la sporirea interesului pentru spațiul rural. Agricultura ecologică nu utilizează: fertilizanți și pesticide de sinteză, stimulatori și regulatori de creștere, hormoni, antibiotice și sisteme intensive de creștere a animalelor. Organismele modificate genetic și derivatele lor sunt interzise în agricultura ecologică. Trecerea de la agricultura convențională la cea ecologică se face prin respectarea perioadei de conversie, care în producția vegetală are o durată de 2 ani pentru culturile anuale și 3 ani pentru culturile perene.

O condiție esențială pentru dezvoltarea agriculturii ecologice o reprezintă **acțiunile de promovare a conceptului de agricultură ecologică** în vederea conștientizării consumatorilor asupra importanței produselor ecologice (calitate și sănătate), astfel încât aceștia să ofere un preț mai mare pentru produse de calitate superioară.

Oportunitățile de investiții în acest domeniu se referă la înființarea de societăți agricole.

Administrația locală este dispusă să colaboreze cu eventuali investitori oferind anumite facilități, între care:

- prezentare și reprezentare comunitate;
- suport logistic și consultanță;
- scutiri de taxe și impozite în temei legal;
- concesionări de terenuri.

Probleme

- Predomină exploatațiile (agricole și de creștere a animalelor) mici și foarte mici, nerentabile economic, asigurând de cele mai multe ori doar autoconsumul.
- Consumul de îngrășăminte chimice reprezintă mai mult un deziderat decât o realitate (cantitatea medie de îngrășăminte chimice - 36 de kg la hectar, adică de aproape 4 ori mai mică decât în 1989).
- Comparativ cu țările Uniunii Europene, cantitatea de îngrășăminte chimice folosite în România este de 4 ori mai mică
- Pierderile provocate de neutilizarea mijloacelor chimice de combaterea bolilor și dăunătorilor se cifrează la 1/3 din recolte.

- Tendința consumului de sămânță certificată a scăzut drastic.
- Numarul insuficient de utilaje este accentuat de uzura fizică și morală a acestora.
- Greutăți în creșterea gradului de mecanizare a proceselor tehnologice din cauza structurii ofertei interne de mașini agricole neadaptată la mărimea exploatațiilor agricole, și a dificultăților financiare (legate de costul mașinilor, de posibilitățile de achiziționare a acestora).
- Dezagregarea societăților agricole.
- Capacitate scăzută de depozitare a cerealelor și a oleaginoaselor boabe
- Rezilierea contractelor de arendare.
- Descompunerea asociațiilor familiale.
- Grad înalt de fiscalitate la exploatațiile organizate.
- Lipsa facilităților finanțier-bancare pentru producătorii agricoli.
- Lipsa pieței organizate a produselor agricole.
- Uzură accentuată a utilajelor agricole, durata de serviciu la 50% dintre ele fiind depășită.
- Reducerea suprafețelor de teren agricol, prin trecerea în intravilan.

Obiective generale

- Implementarea legislației în domeniul siguranței alimentare (respectarea standardelor UE în unitățile de procesare, abatoare, ecarisaj);
- Consumul de sămânță certificată
- Trecerea la o agricultură cu exploatații private, performante și profitabile.
- Înființarea de ferme de subzistență formate prin cumpărarea sau arendarea de terenuri agricole.
- Folosirea îngrășămintelor chimice
- Asigurarea unei baze tehnico-materiale moderne și performante.
- Creșterea gradului de mecanizare a proceselor tehnologice
- Creșterea capacitatei de depozitare a cerealelor și a oleaginoaselor boabe
- Ameliorarea efectivelor de animale și îmbunătățirea tehnologilor de exploatare.
- Promovarea produselor agricole naturale.

Obiective privind creșterea animalelor:

- Stimularea organizării exploatațiilor în asociații, în vederea reprezentării intereselor în relațiile cu furnizorii de inputuri și beneficiarii produselor finite.
- Stimularea organizării de exploatații competitive și eficiente.
- Sporirea veniturilor proprii și trecerea de la autoconsum la producția comercială.
- Creșterea efectivului matcă și a natalității în vederea creșterii efectivului de tineret bovin destinat îngrășării și sacrificării la greutăți optime.
- Ameliorarea efectivelor de taurine pentru producția de carne.
- Asigurarea necesarului de lapte și produse lactate la nivelul standardelor europene.
- Realizarea unei încărcături optime de animale pe unitatea de suprafață în vederea utilizării potențialului de producție al bazei furajere.
- Creșterea producției de lapte în scopul contribuției zonale la atingerea cotelor de producție naționale ce au fost negociate cu Uniunea Europeană din momentul integrării.
- Promovarea activității de ameliorare a efectivelor de porcine în direcția îmbunătății calitative a carcasei de porc.
- Asigurarea unor venituri proprii prin valorificarea producției marfă la export.
- Ameliorarea efectivelor de păsări pentru îmbunătățirea calitativă a carcasei de pasăre.

- Sporirea veniturilor fermierilor care dezvoltă activități în avicultură.
- Creșterea greutății medii de sacrificare.
- Ameliorarea efectivelor de ovine și caprine pentru producțile de carne prin folosirea însămânțărilor artificiale și a berbecilor și țapilor amelioratori pentru producția de carne.
- Îmbunătățirea structurii dimensionale a exploatațiilor cu profil de îngreșare a tineretului ovin.
- Introducere a grilei de clasificare a carcaselor, conform standardelor UE.

Industria.

Probleme

- Număr relativ mic de IMM-uri cu activitate de producție.
- Activitatea meșteșugărească și artizanală se confruntă pe de o parte cu lipsa fondurilor pentru modernizarea producției și pe de altă parte lipsa ucenicilor tineri care să învețe și să preia meșteșugul. În acest moment nu există un sprijin real acordat tinerilor din spațiul rural pentru învățarea și dezvoltarea unor meșteșuguri tradiționale și stabilirea acestora în mediul rural.
- Slaba reprezentare a serviciilor pentru populație cum sunt: întreținerea și repararea obiectelor și aparaturii de uz casnic și gospodăresc, depanare radio- TV, igiena, croitorie, vopsitorie și curățătorie chimică
- Management defectuos al deșeurilor practicat de agenții economici.
- Inexistența unui depozit de deșeuri periculoase amenajat conform prevederilor legale.
- Lipsa unui incinerator, care să asigure neutralizarea completă a deșeurilor din sistemul sanitar.
- Eficiența scăzută a sistemelor de epurare a apelor uzate utilizate de agenții economici.
- Slaba capitalizare a întreprinderilor, în special a sectorului IMM.
- Echipamente și tehnologii de producție învecosite.
- Capacitate lentă de adaptare la modificările din structura piețelor.
- Migrația tinerilor spre alte zone.
- Incapacitatea de a face față competiției cu localitățile din zonă sau din regiune în privința atragerii de noi investiții.

Obiective

- Creșterea nivelului de trai în mediul rural;
- Creșterea contribuției activităților neagricole la dezvoltarea economiei locale
- Dezvoltarea infrastructurii
- Dezvoltarea industriei locale
- Coroborarea potențialului industrial cu cel agricol
- Noi oportunități de angajare, prin diversificarea activităților în mediul rural;
- Dezvoltarea unor rețele de servicii pentru populație ar crea perspectiva creșterii gradului de ocupare a forței de muncă în general și al femeilor în special
- Creșterea calității produselor;
- Creșterea protecției consumatorului,
- Stimularea înființării unor activități industriale performante, nepoluante.
- Retehnologizarea proceselor de fabricație.
- Recuperarea tradiției micii industriei.
- Dezvoltarea serviciilor financiare și de consultanță.
- Creșterea nivelului de ocupare a forței de muncă.
- Dezvoltarea sectorului IMM cu activitate în domeniul producției.
- Aplicarea principiului „prevenirii poluării”, bazat pe o atitudine de inițiativă voluntară la nivelul agentului economic.

- Implementarea unor sisteme de monitorizare a emisiilor în afara amplasamentului unității poluante, pentru a se identifica impactul activității acesteia asupra zonelor protejate.
- Soluționarea problemei eliminării controlate a deșeurilor toxice și periculoase.

Transporturile

Probleme

Principalele elemente ale infrastructurii locale de transport:

- DJ 151

Obiective

Pentru realizarea unui sistem de transport omogen, conectat din punct de vedere al structurii la rețelele de transport naționale și europene, trebuie avute în vedere următoarele acțiuni generale:

- reabilitarea și modernizarea infrastructurii și echipamentelor;
- asigurarea interconectării și interoperabilității între rețelele și modurile de transport;
- utilizarea modurilor de transport ecologic;
- utilizarea de mijloace de transport performante tehnic și operaționale pentru toate tipurile de transport;
- implementarea tehnologiilor de depoluare specifice;
- aplicarea măsurilor preventive pentru limitarea efectelor poluării;
- dezvoltarea transporturilor combinate și intermodale.

Comerțul

Piața este locul de întâlnire, mai mult sau mai puțin abstract, dintre oferta vânzătorilor și cererea cumpărătorilor, acestea tinzând să se echilibreze. Oferta este forma de manifestare a producătorilor, iar cererea reprezintă nevoile umane, însotite de capacitatea oamenilor de a cumpăra mărfurile oferite. Piețele agricole au un rol foarte important în economia comunei.

Interesul producătorilor agricoli este acela ca produsele lor să fie valorificate, deci să fie comercializate. Evident, acest interes este determinat în primul rând de recuperarea cheltuielilor de producție și apoi de a realiza câștiguri (capital-lichidități) pentru a putea continua activitatea în procesele de producție, care sunt suficient de regulate (în cele mai multe cazuri, succesiv, anuale).

Căile de comercializare a produselor agricole de către fermieri sunt următoarele: vânzările direct către consumator; vânzările pe piață produselor prin licitație; vânzările către comercianții angrosiști sau prelucrători; vânzările către cooperative; contractele de vânzare cu industria prelucrătoare.

Probleme

- Slaba capitalizare a societăților comerciale;
- Nivelul redus al investițiilor de capital extern în economia locală;
- Nivelul redus al câștigului mediu net pe salariat
- Lipsa unor comercianți en-gros.
- Lipsa unor magazine specializate.
- Prețul ridicat al produselor de pe piață.

Obiective

- Dezvoltarea rețelei comerciale la standarde ridicate.

- Atragerea marilor comercianți en-gros și en-detail, care să ofere servicii și produse de calitate ridicată și la prețuri accesibile.
- Acordarea atenției cuvenite componentelor de protecție a mediului: depozitarea mărfurilor, generarea de deșeuri și ambalarea.
- Protejarea aspectului arhitectural-estetic al fațadelor spațiilor comerciale.
- Ridicarea nivelului general de educație și de calificare profesională în domeniul comerțului și serviciilor.
- Extinderea unităților comerciale existente și ridicarea nivelului calitativ al prestației comerciale, odată cu creșterea gradului de ocupare al forței de muncă în această ramură a economiei.

Evoluția sectorului privat

Probleme

- Prezența redusă a societăților cu activitate în domeniul producției și serviciilor.
- Volum redus al capitalului străin investit.
- Instabilitate legislativă.
- Grad de fiscalitate ridicat.
- Rată a șomajului relativ ridicată.

Obiective

- Vitalizarea mediului economic local.
- Atragerea de capital străin.
- Implementarea de tehnologii de producție moderne.
- Reconversia și recalificarea profesională.
- Crearea unui sistem eficient de comunicare a IMM-urilor cu autoritățile locale, ONG-uri, asociații profesionale, științifice, civice, culturale, instituții de învățământ.
- Înființarea de noi IMM-uri, în special cu activitate turistică și de producție.
- Diversificarea ofertei de credite acordate IMM-urilor.
- Acordarea de facilități fiscale, inclusiv la nivel local.
- Colaborarea cu Agenția de Dezvoltare Regională «Centru», patronate, organizații specializate capabile să sprijine inițiativa locală a IMM-urilor.
- Promovarea și mediatizarea potențialului economic și a oportunităților de afaceri locale.

Echiparea edilitară și dezvoltarea locală

O componentă importantă a resurselor dezvoltării rurale, cu impact direct asupra gradului de civilizație a localităților rurale, este infrastructura fizică.

Mărimea locuinței rurale după suprafața locuibilă este aceeași ca în mediul urban, doar că aceasta este compusă în medie dintr-un număr sensibil mai mare de camere, ceea ce asigură condiții ceva mai bune de locuire pentru gospodăriile din mediul rural.

O alta trăsătură specifică a diferențierilor teritoriale ale fondului de locuințe din mediul rural îl constituie forma de proprietate a locuințelor. Mediul rural, spre deosebire de mediul urban este caracterizat prin ponderea quasi-totală a locuințelor proprietate privată – îndeosebi a populației – și ponderea nesemnificativă a locuințelor proprietate publică.

Probleme

- Lipsa surselor de finanțare, care a generat scăderea volumului construcțiilor;
- Grad nesatisfăcător de dotare a locuințelor cu dependințe și instalații;
- Rețea de canalizare și de distribuție a apei care trebuie extinsă și modernizată;
- Lipsa unor rampe ecologice pentru deșeurile menajere și industriale;
- Colectarea fără separarea pe sortimente a acestora.

Obiective

- **Dezvoltarea infrastructurii fizice:**
 - Rețea de drumuri reabilitate și modernizate;
 - Rețea de drumuri comunale asfaltate care asigură legături bune între satele componente;
 - Sistematizarea localității, dezvoltarea rețelei stradale prevăzută cu trotuare și sănțuri pentru dirijarea apelor pluviale;
 - Sistematizarea terenurilor agricole, tarlalizare, comasare, rețea de drumuri de exploatație.
 - Dezvoltarea spațiilor verzi, de agrement și a amenajărilor sportive
 - Dezvoltarea zonelor de circulație și transport
 - Completarea și dezvoltarea echipării edilitare
 - Crearea rețelelor de apă potabilă și canalizare.
 - Creșterea siguranței în exploatare a rețelei electrice.
 - Corectarea regimului torrential al apelor ce străbat comuna.
- **Dezvoltarea infrastructurii instituționale:** simplificarea și eficientizarea administrației publice, pentru a elimina paralelismele în plan decizional.

Structura și dinamica populației

Instabilitatea socio-economică din ultimul deceniu a dus la puternice dezechilibre resimțite și pe piața forței de muncă. Îmbătrânia populației și creșterea ratei dependenței, scăderea numărului populației active și creșterea șomajului datorat proceselor de restructurare dar și a ineficienței sistemului de formare profesională care să răspundă cerințelor pieței forței de muncă, sunt fenomene care impun adoptarea de strategii în domeniul dezvoltării resurselor umane, care să sprijine reformele din acest domeniu, strategii care să acopere atât sfera educațională și a formării profesionale cât și pe cea a ocupării populației.

Competitivitatea localității, pe lângă disponibilitatea și calitatea infrastructurii tehnice și a dezvoltării unei societăți informaționale are nevoie și de asistență tehnică pentru dezvoltarea unui sistem educațional de care depinde:

- calitatea deprinderilor și calificărilor de pe piața muncii,
- gradul mobilității pregătirii profesionale a locuitorilor.

Oamenii trebuie să fie capabili să se adapteze la condițiile schimbărilor socio-economice și să profite din plin de avantajele unor noi oportunități de angajare. Îmbunătățirea nivelului de pregătire profesională și adaptarea deprinderilor și a pregătirii profesionale la nevoile specifice ale pieței muncii sunt cruciale pentru ridicarea potențialului resurselor umane și creșterea șanselor individului în cadrul pieței muncii. Necesitatea creșterii competitivității este determinată de schimbările structurii pieței muncii și presupune o adaptare rapidă a omului de vârstă activă la aceste schimbări. Autoritățile, instituțiile și alți actori de la nivel județean și local trebuie să aibă un rol activ în acest proces.

Obiective

- Creșterea natalității.

- Reducerea mortalității.
- Asigurarea unei fertilități constante în timp la pragul de înlocuire a generațiilor.
- Reducerea incidenței bolilor și a deceselor.
- Creșterea numărului de locuitori.
- Atragerea persoanelor tinere pentru a se stabili în localitate.

Sănătatea publică

Starea de sănătate a populației este influențată de o multitudine de factori, atât de ordin biologic, cât și socio-economic, ea fiind în același timp și un indicator al condițiilor de viață ale locuitorilor.

Probleme

- Asigurarea bazei materiale necesară desfășurării actului medical la standarde moderne.
- Pentru servicii de specialitate, locuitorii din mediu rural trebuie să apeleze, de regulă, la unitățile medicale din orașe și municipii.
- Calitatea actului medical din mediul rural este relativ scăzută, în principal din cauza slabei dotări cu clădiri și cu aparatura medicală, de regulă învechită sau chiar inexistentă
- Slaba dezvoltare și dotare a unităților sanitare
- Lipsa interesului sponsorilor
- Existenza unor categorii sociale defavorizate a căror adresabilitate la medic este scăzută
- Incapacitatea sistemului de compensare a medicamentelor de a asigura necesarul real al pacienților
- Repartizare neuniformă a cadrelor medicale
- Lipsa medicilor stomatologi raportat la numărul populație
- Slaba dezvoltare a serviciilor medicale de îngrijire la domiciliu.

Obiective

- Realizarea de programe comune ale unităților sanitare și organizațiilor neguvernamentale în vederea obținerii de fonduri necesare îmbunătățirii bazei materiale.
- Realizarea de programe de educație pentru sănătate.
- Demersuri pentru creșterea fondurilor alocate sănătății.
- Realizarea unei „farmacii sociale” pentru persoanele defavorizate.
- Acordarea de facilități cadrelor medicale care doresc să lucreze în mediul rural.

Educația formală și informală

A. Educația formală

Obiective

Învățământul formal trebuie permanent relaționat cu mediul social-economic și politic. El are menirea să realizeze oferta de educație pe o arie tematică largă, pentru a satisface necesitățile și posibilitățile de absorbție a forței de muncă din zona sa geografică.

Relaționarea cu mediul socio-economic și politic nu trebuie să rămână o inițiativă doar a unităților de învățământ, ci și a comunității locale, acesta fiind un *obiectiv general strategic*.

El se poate realiza prin înfăptuirea următoarelor *obiective specifice*:

- Dezvoltarea și îmbunătățirea relațiilor cu administrațiile locale prin depistarea în comun a necesităților vieții economice și sociale locale;
- Constituirea Consiliului consultativ al școlii din care fac parte și reprezentanții comunităților locale;
- Elaborarea Regulamentului de ordine interioară;
- Identificarea unor resurse financiare extrabugetare;
- Derularea de programe de formare continuă a cadrelor didactice;
- Realizarea unui recensământ al copiilor;
- Stimularea înființării de grădinițe particulare;
- Modernizarea infrastructurii și dotărilor sistemului de învățământ;
- Introducerea sistemului „vaucer” în învățământul obligatoriu (existența unor înscrieri privind sumele alocate în bugetul local pentru educație, socrate/cap de elev, pe care părinții, pe baza opțiunii neîngrădite, să le poată transfera la școală preferată; instituțiile cu mai mulți elevi ar beneficia automat de fonduri bugetare mai mari, așa cum universitățile cu mai mulți studenți posedă resurse mai bogate), competiția dintre școli generând o calitate superioară a actului educativ;
- Înființarea posturilor de consilieri și psiholog;
- Susținerea unor «work-shop»-uri pe probleme de comunicare cu școlarii;
- Modernizarea și actualizarea programelor de educație, a bazei materiale și tehnologice, în acord cu cerințele pregătirii pentru societatea informațională;
- Furnizarea fundamentelor pentru educația ulterioară și pentru aptitudinile necesare viitorului loc de muncă, prin consilierea în vederea orientării spre programe de formare profesională adaptate cerințelor socio-economice ale localității.

B. Educația informală

Probleme

- Lipsa informațiilor sintetice cu privire la toate ofertele educaționale din afara sistemului de învățământ.
- Slaba colaborare între instituțiile și organizațiile care își propun să realizeze actul educativ.
- Acoperirea în mică măsură a unor activități de educație civică, pentru o participare activă la viața comunității, beneficiind de drepturile societății democratice.
- Imposibilitatea implicării în anumite acțiuni, recreative sau cultural-științifice, datorită resurselor materiale reduse ale multor familiii.

Obiective

Dezvoltarea educației informale, ca alternativă și completare a educației formale, este *obiectivul general strategic*, prin realizarea unui parteneriat între sistemul de educație oferit de stat și alternativele educaționale oferite de ONG-uri.

Obiectivele specifice sunt următoarele:

- Realizarea unui catalog cu ofertele educaționale alternative.
- Crearea unui web-site privind posibilitățile de educație în afara sistemului școlar.
- Identificarea unor direcții de educație insuficient acoperite până în prezent de educația formală și informală, pentru dezvoltarea de programe în domeniul noilor tendințe ale educației:
 - pentru integrare europeană și globalizare
 - pentru protecția mediului
 - pentru o societate informațională

- privind istoria locală
- abordarea interdisciplinară a problemelor lumii moderne.

Şomajul

Probleme

- Incidentă mare a fenomenului în rândul tinerilor și a femeilor.
- Lipsa oportunităților de a ieși din acest impas.
- Nepromovarea egalității șanselor.
- Lipsa unei campanii puternice în ceea ce privește reconversia profesională.
- Ajutorul de șomaj insuficient pentru acoperirea cheltuielilor curente.

Obiective

- Realizarea unui contact permanent cu această categorie de populație.
- Organizarea de cursuri de recalificare în diverse meserii, pentru care există cerere pe piața muncii.
- Asistarea psihologică și socială pentru prevenirea apariției fenomenelor deviante.
- Monitorizare permanentă a pieței locurilor de muncă și o accesibilitate mai mare la aceasta.
- Educarea tinerilor în scopul învățării cât mai multor meserii, având în vedere schimbările permanente care au loc în societate.

Cultura și arta

Probleme

- Lipsa fondurilor necesare renovării obiectivelor culturale.
- Inexistența unei colaborări reale între instituțiile de cultură profesioniste și organizațiile neguvernamentale de profil.
- Administrarea defectuoasă a unor spații afectate activităților cultural–artistice
- Lipsa de interes a sponsorilor față de activitatea cultural–artistică.
- Management cultural neadecvat al situației actuale.
- Lipsa de interes a publicului pentru cultură și artă.

Obiective

- Identificarea unor soluții alternative pentru finanțarea activității instituțiilor de cultură și artă profesioniste.
- Organizarea unui forum al instituțiilor și organizațiilor neguvernamentale de profil, în vederea creării bazei necesare unui parteneriat real între acestea.
- Facilitarea participării managerilor culturali la programe de „training”.
- Identificarea unor cursuri de management cultural.
- Realizarea de proiecte comune ale instituțiilor de cultură și artă profesioniste, ale organizațiilor neguvernamentale de profil și ale posturilor de televiziune, vizând educarea publicului în spiritul recunoașterii și aprecierii valorilor reale culturale și artistice.
- Corelarea activității instituțiilor de cultură și artă cu condițiile socio–economice actuale.

Sport și agrement

Probleme

A. Din punct de vedere al bazei materiale

- Degradarea continuă a terenurilor de joacă și sport.
- Numărul mic al terenurilor de joacă.
- Lipsa dotărilor sportive minime necesare în unitățile de învățământ.
- Numărul mic al zonelor de agrement din comună.
- Amenajările nefuncționale, depășite, existente în zonele de agrement.
- Insuficienta atragere a investitorilor în amenajarea și exploatarea bazelor pentru sport și sănătate.

B. Din punct de vedere organizatoric

- Situația deficitară privind organizarea și desfășurarea activităților sportului pentru toți și a sportului de performanță
- Cantitatea insuficientă a activităților de educație fizică și sport în cadrul instituționalizat și faptul că aceste activități se adresează doar unui anumit segment al populației (copii și tineret școlar).
- Lipsa informației asupra posibilităților de practicare a activităților fizice și sportive pentru sănătate, educație și recreere.
- Insuficienta cunoaștere a legislației privind posibilitățile organizatorico-financiare de finanțare și amenajare a bazelor sportive.

C. Din punct de vedere al cadrelor de specialitate (resursele umane)

- Lipsa unui cadrul instituționalizat (institute, centre de pregătire, perfecționare, specializare și cercetare) pentru sportul de performanță și sportul pentru toți.

Obiective**Din punct de vedere al bazei materiale**

- Amenajarea și dotarea locurilor de joacă și a terenurilor destinate inițierii sportive în grădinițe.
- Construirea unei săli de sport în localitatea Șaulia;
- Amenajarea și dotarea terenurilor și a sălii de sport în școli;
- Amenajarea unor baze sportive complexe pentru mai multe tipuri de activități sportive (fotbal în 7, baschet, volei, badminton, tenis etc.).

Din punct de vedere organizatoric se impune:

- stimularea și sprijinirea finanțării de asociații și cluburi sportive în vederea popularizării posibilităților de practicare a activităților fizice și sportive pentru sănătate, educație și recreere
- sprijinirea echipei de fotbal din comună.

Religie și spiritualitate**Probleme**

- Implicarea redusă a cultelor în viața socială.
- Fonduri insuficiente pentru construirea, renovarea sau conservarea lăcașurilor de cult.
- Fonduri reduse pentru implicarea cultelor în viața socială.
- Influența negativă tot mai mare a condițiilor de viață asupra spiritualității.

Obiective

- Realizarea de programe ale cultelor (separate sau comune) de prevenire a delicienței juvenile, consiliere familială, reintegrare socială, prevenire a abandonului copiilor.
- Realizarea de programe de creștere a nivelului spiritual, prin implicarea tuturor cultelor.
- Scutirea/reducerea taxelor și impozitelor locale pentru imobilele în care se desfășoară activități sociale, educative, de învățământ, de către culte.

Conviețuirea etnilor

Localitatea Șäulia are o populație destul de omogenă din punct de vedere etnic. Deși aceste minorități reprezintă o mică parte din totalul populației, este necesar ca și ele să fie în interesul conducerii autorităților publice.

Probleme

- Deficiențe în implementarea normelor juridice cu privire la drepturile lingvistice.
- Deficiențe în domeniul educației în limbile materne ale comunităților etnice.
- Situația specială a comunității de rromi (marginalizare, probleme sociale).

Obiective pe termen scurt

- Crearea unui climat în care fiecare cetățean să se simtă acasă, prin promovarea multilingvismului în relațiile dintre autorități și cetățeni, promovarea multilingvismului prin afișaje cu caracter informațional (denumiri de străzi și alte indicatoare topografice), promovarea multiculturalismului cu ocazia manifestărilor organizate în comună.
- Dezvoltarea educației în limbile minorităților, realizarea unui echilibru privind limba de predare, în conformitate cu proporționalitatea comunităților etnice și nevoile lor și formarea continuă a pedagogilor maghiari și rromi.
- Integrarea socială a comunităților de maghiari, prin inventarierea completă a problemelor cu care se confruntă, realizarea unei monitorizări permanente a discriminării, legalizarea locuințelor în care se află familiile cu situație neclară și elaborarea unor proiecte de îmbunătățire a condițiilor de locuit și asigurarea locurilor de muncă.

Obiective pe termen lung

- Dezvoltarea educației în limbile minorităților, prin introducerea educației în limba maghiară sau rromă, în conformitate cu necesitățile.
- Integrarea socială a comunităților de maghiari și rromi, prin eliminarea fenomenului de izolare.

Pentru comunitatea de maghiari

- Promovarea de măsuri active pentru participarea maghiarilor și rromilor la activitățile economice ale localităților (în special cele tradiționale comunităților de rromi/maghiari).
- Organizarea de cursuri de calificare și a burselor locurilor de muncă pentru maghiari și rromi.
- Efectuarea unor campanii de vaccinare și derularea de programe de educație igienico-sanitară.
- Intensificarea colaborării între organele de ordine publică și organizațiile de rromi în vederea prevenirii și rezolvării operative a conflictelor comunitare.
- Consilierea și reintegrarea socială a tinerilor proveniți din familiile de rromi care au suportat pedepse privative de libertate.
- Sprijinirea realizării de proiecte care vizează construcția sau reabilitarea de locuințe sociale pentru comunitățile de rromi.

- Întocmirea de acte de identitate și de stare civilă pentru toți cetățenii de etnie rromă pentru a putea beneficia de toate drepturile legale.
- Organizarea de festivaluri interetnice cu participarea ansamblurilor de etnie rromă.

Societatea civilă

Parteneriatul dintre autoritățile locale și societatea civilă

Probleme

- În spațiul civic al comunității locale se observă slaba dezvoltare a structurilor asociative, ONG-uri în special. Aceste structuri nu au reușit să producă o cooperare/comunicare adecvată cu autoritățile publice.
- Deși ampoarea și frecvența semnalelor (in-put-urilor) emise de structurile asociative civice sunt relevante ca importanță, diversitate și oportunitate, totuși nu ajung la destinație cu efectul scontat.
- Răspunsurile și provocările (out-put-urile) autorităților locale la semnalele structurilor asociative civice sunt, de regulă, compatibile cu așteptările, deși resursele disponibile (materiale, umane, logistice și manageriale) sunt minime.
- Acțiunile inițiate în parteneriat nu au un caracter de continuitate, fiind în mare măsură conjecturale și episodice, predominând orientarea filantropică, de caritate și mai puțin formele interactive de solidaritate comunitară.

Obiective

- Elaborarea unei strategii de management pentru parteneriatul dintre ONG-uri și autoritățile publice, care să asigure:
 1. Comunicare continuă între actorii principali ai comunității (proiectarea unei baze de date, sugerarea unei rețele de comunicare bi- și unilaterale).
 2. Cooperare interactivă.
 3. Tranzitia de la acțiuni microscopice (centrate pe microgrup) la acțiuni macroscopice (centrate pe macrogrup) și comunitare (centrate pe ansamblul comunității).
 4. Animarea resurselor alocate spiritului și comportamentului comunitar, a relațiilor și stilului de conduită în comunicare, pentru a produce efectele dorite.
 5. Stimularea capacitatii de interrelaționare (concentrare pe proiecte, strategii de acțiuni și manifestări, acțiuni focalizate pe interes comunitare prioritare).
 6. Organizarea unor acțiuni interactive cu participarea ONG-urilor și purtătorilor de autoritate locală, pentru elaborarea și implementarea unui modul de parteneriat între structurile asociative și factorii de putere locală.
- Scutirea/reducerea taxelor și imozitelor locale pentru imobilele în care se desfășoară activități sociale, educative, de învățământ de către ONG-uri.
- Crearea unui Centru Comunitar de Comunicare, Educație și Resurse pentru ONG-uri.

Siguranța și ordinea publică

Probleme

- Existența unui număr însemnat de persoane care sunt sancționate contraventional pentru încălcarea normelor de conviețuire socială, a ordinii și liniștii publice datorită:
 - Orientării, cu preponderență, a unui număr de persoane către activități care nu presupun eforturi fizice și o pregătire profesională adecvată, desfășurând de multe ori activități ilicite.

- Lipsei educației și unei pregătiri minime pentru a înțelege consecințele încălcării legislației și comportării necivilizate față de semeni.
- Insuficienței locurilor de muncă, ce conduce la practicarea jocurilor de noroc, scandaluri, consum de băuturi alcoolice etc.
- Creșterea numărului de copii abandonati atât de părinți cât și de instituțiile care, după vîrsta de 18 ani, nu mai au condiții de întreținere a acestora, neexistând posibilități de asigurare a unui loc de muncă.
- Fluctuația personalului angajat care asigură siguranța și ordinea publică.
- Timpul insuficient destinat de părinți educației copiilor, supravegherii și controlului modului de comportare în viață, la școală, la cămine și grădinițe, precum și activității acestora după terminarea cursurilor.
- Libertatea și democrația înțelese eronat de către o parte din cetățeni, care consideră că au numai drepturi, ignorând cu bună știință legile de conviețuire socială și personalul investit cu asigurarea ordinii și liniștii publice.
- Șomajul, nesiguranța zilei de mâine, caracteristicile perioadei de tranziție prelungite, care afectează mai ales tinerii, creând motive pentru fapte antisociale în diverse forme.
 - Abateri de la regulile de circulație rutieră.

Obiective

- Intensificarea activităților educaționale în familie, școală, biserică și media.
- Sincronizarea mai bună a acțiunilor administrației publice locale și a organelor ordinii publice (Poliție, Jandarmerie și Gardieni Publici).
- Crearea de locuri de muncă, prin investiții noi și înlesniri acordate investitorilor.
- Îmbunătățirea sistemului de iluminat public în toate zonele.
- Îmbunătățirea dotării cu mijloace auto, tehnică de comunicare, dotare individuală de autoapărare și intervenție a agenților de ordine, gardienilor publici și jandarmilor.
- Schimbarea indicatoarelor de circulație vechi cu indicatoare noi, reflectorizante.

≈

Cele specificate anterior duc la identificarea unor **obiective generale**, care să susțină dezvoltarea economică durabilă a comunei Șăulia:

- ❖ Dezvoltarea infrastructurii locale
- ❖ Dezvoltarea serviciilor de bază
- ❖ Creșterea contribuției activităților neagricole la dezvoltarea economiei locale
- ❖ Dezvoltarea industriei locale
- ❖ Coroborarea potențialului industrial cu cel agricol în vederea creșterii economice locale
- ❖ Mobilizarea tuturor resurselor fizice și umane, în scopul ridicării condițiilor de trai și civilizație ale locuitorilor.
- ❖ Dezvoltarea unei economii locale sănătoase, eficiente, în interdependență cu protecția mediului ambiant.
- ❖ Valorificarea potențialului turistic al comunei.
- ❖ Atragerea de investiții și creșterea potențialului și atraktivității economice
- ❖ Încurajarea inițiativei locale a IMM-urilor în special în domeniul productiv și turistic.

Dezvoltarea economică și socială a mediului rural este indispensabil legată de existența unei infrastructuri rurale și servicii de bază.

Serviciile de bază reprezintă una dintre problemele cheie cu care se confruntă spațiul rural românesc datorită slabiei dezvoltării a acestora.

Infrastructura rurală, cu preponderență drumurile rurale și aprovizionarea cu apă, a avut și are un impact semnificativ asupra dezvoltării rurale în general, și asupra încurajării investițiilor non-agricole, în special. Lipsa sistemelor de alimentare cu apă, a celor de canalizare afectează sănătatea familiilor în comunitățile rurale.

O componentă importantă a vieții satului românesc este cea culturală, domeniu care poate contribui în mod specific la creșterea gradului de atractivitate a satului, în special pentru populația tânără.

Tipuri de intervenții necesare:

a) Crearea și modernizarea infrastructurii rurale

- Construcția și modernizarea drumurilor comunale și din interiorul comunei, a celor vicinale, a străzilor, a drumurilor locale ce fac legătura cu unele zone de interes turistic din mediul rural;
- Construcția și modernizarea infrastructurii apă/apă uzată (alimentarea cu apă inclusiv stații de tratare a apei, canalizare, stații de epurare);
- Alimentarea cu energie electrică și/sau rețeaua publică de iluminat;
- Construcția, modernizarea platformelor pentru depozitarea deșeurilor și dotarea aferentă;
- Modernizarea și extinderea rețelei publice de alimentare cu gaz.

b) Amenajarea spațiilor de interes public al localității

- Înființarea, amenajarea și renovarea centrului civic (ex. amenajare peisagistică, parcuri, parcări, piețe, fațadele clădirilor etc.);
- Investiții aferente așezămintelor și serviciilor culturale (ex. renovarea, modernizarea, dotarea bibliotecilor, a căminelor culturale, etc.);
- Amenajare spații pentru organizarea de târguri, spații de joacă pentru copii, stații de autobuz etc.

c) Studii și investiții legate de protejarea patrimoniului cultural de interes

- Restaurarea, consolidarea și conservarea obiectivelor de patrimoniu *din zonele protejate cultural*;
- Restaurarea, consolidarea, și conservarea picturilor interioare, exterioare murale, frescelor și sculpturilor;
- Studii privind patrimoniul cultural (material și imaterial) cu posibilitatea de valorificare a acestora;
- Achiziționarea de costume populare și instrumente muzicale tradiționale în vederea promovării patrimoniului cultural imaterial
- Dotări pentru expunerea și protecția patrimoniului cultural

d) Investiții aferente serviciilor de bază pentru populația rurală

- Investiții noi și dotări pentru economia socială (centre de îngrijire copii, bătrâni și persoane cu nevoi speciale);
- Dotarea cu echipamente pentru serviciile publice de transport (ex. servicii de transport pentru persoanele în vîrstă și cele cu dizabilități, copii etc.)
- Dotarea cu echipamente de energie regenerabilă pentru unitățile de interes public
- Investiții pentru servicii de administrare locală (ex. dotarea cu utilaje și echipamente pentru serviciile de deszăpezire, întreținere spații verzi etc.)

Prioritatea II
Sprijinirea afacerilor

Servicii pentru afaceri**Probleme**

- Accesul scăzut la tehnologia informațională și de comunicare.
- Lipsa de experiență și mecanisme necesare diseminării de informații clare și concise a structurilor informaționale actuale.
- Stadiul incipient de dezvoltare a schimbului de informații referitoare la sănătatea mediului.
- Calitatea scăzută și prețul ridicat ale serviciilor de telefonie fixă.
- Program insuficient cu publicul în cazul unor servicii asigurate de CNP „Poșta Română”.
- Lipsa de comunicare între mediul de afaceri, instituțiile de învățământ și autoritățile locale.
- Slaba reprezentare a domeniului IT (tehnologia informației).

Obiective

- Diversificarea metodelor de comunicare și informare a cetățenilor.
- Implicarea cetățenilor în analiza și soluționarea problemelor comunității locale.
- Încorporarea considerentelor de dezvoltare durabilă în educația și instruirea profesională.
- Crearea unui sentiment de responsabilitate personală și colectivă asupra mediului.
- Îmbunătățirea calității și diversificarea serviciilor de telefonie fixă.
- Îmbunătățirea calității serviciilor de poștă.
- Ridicarea nivelului de cultură și educație prin utilizarea IT.
- Realizarea unei infrastructuri de comunicații performante.
- Dezvoltarea de produse și servicii IT.
- Ușurarea accesului la credite.
- Diversificarea ofertei de credite pentru IMM-uri.

Tipuri de intervenții necesare: Sprijin pentru diversificarea către activități non-agricole și crearea și dezvoltarea de micro-întreprinderi

Promovarea unei dezvoltări echilibrate, în vederea realizării unei coeziuni economice și sociale impune acordarea unei atenții deosebite dezvoltării zonelor rurale. În prezent în România funcțiile economice ale acestor zone sunt în cea mai mare parte dependente de cele agricole, înregistrându-se un grad mare de ocupare în agricultură în special în cea de subzistență, fenomen ce impune necesitatea obținerii de venituri suplimentare din activități non-agricole, ca de exemplu din practicarea turismului în spațiul rural și cu precădere a agroturismului, a activităților meșteșugărești etc. Sprijinul membrilor gospodăriei pentru investiții în activități non agricole va facilita intrarea și expansiunea în sectoare cu potențial de angajare și creștere economică. Acestea vor redirecționa forța de muncă în domenii productive, rezolvând astfel problema șomajului și a dependenței de agricultură.

În prezent există disparități profunde între zonele urbane și rurale în ceea ce privește mediul de afaceri, fapt datorat în principal unei infrastructuri slab dezvoltate în zonele rurale.

Micro-întreprinderile existente în mediul rural acoperă doar o gamă restrânsă de servicii care să vină în sprijinul populației și care nu au avut în vedere valorificarea produselor locale, aprovisionarea populației cu produse neagricole, diverse reparații precum și alte necesități ale comunităților locale. Inițiativele de creare a micro-

întreprinderilor, în România, s-au orientat în special către comerț, datorită recuperării mai rapide a investițiilor și a unei experiențe minime necesare pentru organizarea unor astfel de activități.

În concluzie comuna deține un potențial ridicat în ceea ce privește:

- existența forței de muncă, în special tineri și femei disponibili sa dezvolte activități economice neagricole
- inițiative antreprenoriale
- infrastructura
- existența unor materii prime și resurse naturale ce pot fi valorificate prin crearea valorii adăugate
- existența meșteșugurilor tradiționale
- existența unui potențial ridicat de producere a energiei regenerabile ceea ce se înscrie în linia metodelor inovatoare prietenoase cu mediul
- existența agriculturii ecologice și a produselor tradiționale ce pot fi valorificate prin activitățile de turism rural ca de exemplu agro-turismul
- existența agriculturii ecologice și a produselor tradiționale care deservesc activitățile turistice rurale, agroturismul.

dar și o serie de **deficiențe**:

- existența unui număr mare de ferme de subzistență și semi subzistență
- nivel scăzut de instruire a populației rurale
- îmbătrânirea populației
- numărul activităților meșteșugărești și artizanale în scădere
- locuri de muncă insuficiente
- şomaj ridicat
- servicii deficitare pentru populația rurală
- acces dificil la sistemele de creditare
- slaba valorificare a resurselor naturale și a materiilor prime din mediul rural.

Acțiuni prevăzute:

a) diversificarea către activități non-agricole:

- investiții în producerea, procesarea și/sau marketing-ul primar al produselor care nu sunt acoperite de Anexa 1 din Tratat (producerea de mobilă, energie regenerabilă etc.) precum și procesarea industrială a produselor lemnioase.
- promovarea și dezvoltarea activităților meșteșugărești, de artizanat și a altor activități tradiționale cu specific local (de prelucrarea lemnului, fierului, lânii, pielărie, olărit, broderie, croitorie, instrumente muzicale tradiționale, etc.)
- investiții de dezvoltare a activităților de desfacere și comercializare a propriilor produse și a altor produse locale (produse de artizanat, meșteșugărești, produse tradiționale etc.)
- investiții pentru încurajarea și dezvoltarea agro-turismului

b) Sprijinirea activităților de creare și dezvoltare de activități întreprinse de micro-întreprinderi, promovarea antreprenoriatului și dezvoltarea de structuri economice.

Prioritatea III – Dezvoltarea turismului

Hotărârea Guvernului nr. 867 din 28/06/2006 pentru aprobarea normelor și criteriilor de atestare a stațiunilor turistice reglementează normele și criteriile de atestare ale stațiunilor turistice în scopul protejării, conservării și valorificării resurselor turistice.

Criterii pe care trebuie să le îndeplinească localitatea pentru a fi atestată ca stațiune turistică:

1. Cadrul natural și calitatea mediului
 - Amplasarea într-un cadru natural fără factori poluanți
 - Constituirea perimetrelor de protecție ecologică, hidrogeologică și sanitară a factorilor naturali de cură, în conformitate cu legislația în vigoare
2. Accesul și drumurile spre/în localitate
 - Drum rutier modernizat
3. Utilități urban-edilitare
 - Spații comerciale și pentru activități de prestări de servicii: bancă, spații comerciale
4. Asistență medicală permanentă și mijloc de transport pentru urgențe medicale
5. Amenajarea și iluminarea locurilor de promenadă
6. Apă curentă
7. Canalizare centralizată
8. Energie electrică
9. Amenajări și dotări pentru servicii de revigorare în spații construite, săli pentru întreținere (fitness)
10. Terenuri de joacă pentru copii
11. Parc amenajat
12. Organizarea de evenimente turistice, culturale, sportive
13. Informarea și promovarea turistică

Probleme

- Folosirea în mică măsură a potențialului turistic.
- Lipsa facilităților pentru întreprinzătorii din domeniu.
- Lipsa infrastructurii de cazare și a serviciilor turistice.

Obiectiv general: crearea unei identități turistice regionale.

Obiective

- Îmbunătățirea și dezvoltarea activității de marketing și promovare a turismului;
- Diversificarea ofertei și serviciilor turistice;
- Creșterea calității serviciilor turistice;
- Asocierea activității turistice cu educația și protecția științifică a mediului;
- Integrarea turismului local în circuitul turistic internațional;
- Creșterea gradului de calificare a forței de muncă în turism;
- Creșterea capacitatei informaționale și de promovare a turismului;
- Investiții financiare durabile în turism, care să asigure un venit sigur locuitorilor și să prefigureze o dezvoltare viitoare;
- Înființarea capacităților și a dotărilor de turism

Tipuri de intervenții necesare: Încurajarea activităților turistice

Turismul reprezintă un sector cu potențial deosebit pentru creșterea economică ce creează oportunități de angajare, crescând totodată atractivitatea zonelor rurale. Variația și bogăția patrimoniului natural permit dezvoltarea turismului și pot crea condiții pentru dezvoltarea inițiativelor private în acest domeniu. În vederea facilitării obținerii veniturilor directe și indirekte și a creșterii ratei de angajare, este necesară susținerea serviciilor turistice, atât în vederea creării și promovării unui turism competitiv în spațiul rural, cât și pentru înființarea unor rețele locale de furnizare a acestor servicii, cu implicarea activă a populației rurale. În acest sens se impune crearea unei infrastructuri adecvate ce vizează acordarea unor facilități, precum și creșterea atraktivității zonei prin atragerea de investiții.

De asemenea, dezvoltarea turismului urmărește îmbunătățirea accesului la activitățile de agrement pentru turiști și comunitatea locală, conducând astfel și la creșterea calității vieții în zonele rurale.

Comuna are **potențial** în ceea ce privește:

- existența tradițiilor și bio - diversități bine conservate dar și o serie de **deficiențe**:
- insuficientă promovare a patrimoniului turistic,
- lipsa centrelor de informare turistică
- lipsa strategiilor locale de dezvoltare turistică.

Acțiuni prevăzute:

Pot fi realizate investiții pentru:

a) infrastructura pentru marketing-ul serviciilor turistice rurale, ca de exemplu:

- construirea, modernizarea și dotarea centrelor de informare, promovare, prezentare și vizitare turistică;
- dezvoltarea de sisteme electronice de rezervare pentru structurile de primire turistice;
- amenajarea de marcaje turistice etc.

b) infrastructura de agrement, ca de exemplu pentru:

- investiții legate de activități recreaționale (alei pentru plimbări, plimbări cu mijloace de transport tradiționale, popasuri etc.);
- investiții legate de activități sportive (ex: alei de ciclism; trasee pentru echitație inclusiv achiziția de animale și asigurarea adăposturilor aferente, ce deservesc activitatea turistică, vânătoare etc.);
- investiții legate de înființarea și amenajarea de poteci rurale, spații de parcare, adăposturi și puncte de prim ajutor.

c) studii și analize cu privire la necesitățile și potențialul turistic în zonele rurale ca de exemplu:

- sprijinirea elaborării și editării cărții de identitate locală, a studiilor cu privire la identificarea activităților tradiționale, acțiunilor și produselor ce urmează a fi valorificate printr-un proiect investițional de dezvoltare.

Prioritatea IV – Dezvoltarea durabilă a comunei

Spațul rural din România este format în prezent din suprafața administrativă a celor 2688 de comune existente pe teritoriul țării, care reunesc populația rurală a țării.

Comuna este unitatea administrativă de bază pe teritoriul căreia se implementează politica rurală. Autoritățile comunale sunt partenerii locali ai autorităților județene și regionale în realizarea politicii rurale.

Componența satelor după numărul de locuitori și a comunelor după numărul de sate și de locuitori influențează în mod semnificativ gradul de asigurare a populației cu echipamente și servicii publice. Comunele cu sate risipite au cele mai mari probleme sub aspectul echipării edilitare.

Obiectivul general este dezvoltarea durabilă a spațiului rural prin:

- Revigorarea spațiului rural prin sprijinirea dezvoltării, creării și diversificării activităților economice;
- Stabilizarea populației din mediul rural;
- Crearea de noi locuri de muncă prin creșterea angajării în sectoare neagricole;
- Creșterea veniturilor populației din exploatarea rațională a pădurilor;
- Extinderea zonelor împădurite, în scopul creșterii valorii adăugate a produselor forestiere;
- Modernizarea și diversificarea proceselor economice de exploatare și prelucrare a lemnului.
- Sustinerea finanțieră a industriei locale, diversificarea activităților alternative agriculturii ca de exemplu încurajarea meșteșugurilor și a agroturismului sunt măsuri indirekte prin care este stabilizată populația de la sate.
- Pentru revigorarea activităților economice din mediul rural și diversificarea acestora se impune susținerea activităților agricole prin realizarea de servicii specifice, a activităților de agroturism, a producției de artizanat și a altor activități cu specific agricol (sericicultura, apicultura, cultivarea ciupercilor, plantelor medicinale și a fructelor de pădure), înființării de noi pensiuni agroturistice, modernizarea celor existente și dezvoltarea serviciilor pentru petrecerea timpului liber (terenuri de sport, echitație, ciclism montan etc.).
- Conversia la o agricultură organică, protecția zonelor cu o biodiversitate specială care prezintă o importanță naturală și menținerea sau îmbunătățirea peisajului rural sau a mediului natural.
- Introducerea de facilități pentru fermieri care să ducă la practici agricole prin care să se păstreze biodiversitatea, să se mențină resursele genetice locale și care să aibă un impact scăzut asupra mediului.
- În ce privește domeniul silvicol, este necesară acordarea de sprijin finanțier pentru comunitatea locală în ceea ce privește împădurirea terenurilor abandonate precum și pentru deținătorii de păduri și terenuri agricole degradate din sectorul privat.
- Investiții vor trebui efectuate și în crearea de noi pepiniere, modernizarea celor existente și dotarea lor cu echipamente de prelucrarea solului, însămânțări, executarea lucrărilor de menținere etc. Pentru ușurarea accesului în zona exploatațiilor forestiere, trebuie susținută construcția și modernizarea rețelei de drumuri forestiere.

Valorificarea potențialului turistic al comunei prin:

- acțiuni de conservare, restaurare, valorificare turistică, informare, creșterea conștientizării importantei prezervării patrimoniului natural și antropic,
- dezvoltarea unor programe de evaluare a resurselor turistice,
- atragerea membrilor comunității locale în administrarea / custodia patrimoniului turistic,
- elaborarea planurilor de management pentru fiecare obiectiv turistic,
- crearea unui sistem informațional regional privind managementul obiectivelor turistice.

- renovare clădiri patrimoniu
- elaborarea unei oferte turistice complexe adaptate stilului de petrecere în mod activ a timpului liber
- dezvoltarea agroturismului
- promovarea capitalului cinegetic
- includerea localității în tururi turistice tematice.

Tipuri de intervenții necesare:

- Îmbunătățirea competențelor profesionale
- Restructurarea și dezvoltarea fermelor și creșterea competitivității produselor agricole și silvice
- Restructurarea și modernizarea sectoarelor de procesare a produselor agricole și a celor forestiere
- Menținerea populației și îmbunătățirea calității mediului rural local prin promovarea managementului durabil al terenurilor agricole și forestiere
- Îmbunătățirea standardelor de viață prin creșterea performanțelor economice și a diversificării în vederea asigurării stabilității populației din zonele rurale și pentru a contribui la un echilibru teritorial durabil economic și social.
- Dezvoltarea multifuncționalității zonelor rurale
 - Creșterea atraktivității zonelor rurale și renovarea satelor
 - Creșterea potențialului uman necesar pentru diversificarea economiei rurale
 - Implementarea strategiilor locale
 - Construcție instituțională și dobândire de aptitudini pentru formarea de parteneriate de dezvoltare locale reprezentativ, finanțarea cercetărilor/studiilor teritoriilor (zonelor) rurale și pregătirea aplicațiilor pentru sprijin financiar extern.

**Prioritatea V – Creșterea ocupării forței de muncă,
dezvoltarea resurselor umane și a serviciilor sociale**

Structura și dinamica populației

Instabilitatea socio-economică din ultimul deceniu a dus la puternice dezechilibre resimțite și pe piața forței de muncă. Îmbătrânirea populației și creșterea ratei dependenței, scăderea numărului populației active și creșterea şomajului datorat proceselor de restrukturare dar și a ineficienței sistemului de formare profesională care să răspundă cerințelor pieței forței de muncă, sunt fenomene care impun adoptarea de strategii în domeniul dezvoltării resurselor umane, care să sprijine reformele din acest domeniu, strategii care să acopere atât sfera educațională și a formării profesionale cât și pe cea a ocupării populației.

Competitivitatea localității, pe lângă disponibilitatea și calitatea infrastructurii tehnice și a dezvoltării unei societăți informaționale are nevoie și de asistență tehnică pentru dezvoltarea unui sistem educațional de care depinde:

- calitatea deprinderilor și calificărilor de pe piața muncii,
- gradul mobilității pregăririi profesionale a locuitorilor.

Oamenii trebuie să fie capabili să se adapteze la condițiile schimbărilor socio-economice și să profite din plin de avantajele unor noi oportunități de angajare. Îmbunătățirea nivelului de pregătire profesională și adaptarea deprinderilor și a pregăririi profesionale la nevoile specifice ale pieței muncii sunt cruciale pentru ridicarea potențialului resurselor umane din județ și creșterea şanselor individului în cadrul pieței muncii. Necesitatea creșterii competitivității este determinată de schimbările structurii pieței muncii și presupune o adaptare rapidă a omului de vârstă activă la aceste schimbări. Autoritățile, instituțiile și alți actori de la nivel județean și local trebuie să aibă un rol activ în acest proces.

Formarea resurselor umane

Probleme

- Lipsa unei evaluări și corelați corecte dintre oferta educațională și necesitățile pieței de muncă din localitate;
- Numărul mare de persoane fără școlarizare sau cu studii primare;
- Lipsa individualizării ofertei educaționale a unităților școlare în funcție de nevoile comunității, pe de o parte și condițiile concrete în care funcționează unitatea școlară respectivă, pe de altă parte;
- Lipsa de comunicare eficientă în acest domeniu între comunitatea locală, prin Agenția Județeană pentru Ocuparea Forței de Muncă și Primăria Șaulia, pe de o parte și Inspectoratul Școlar Județean Mureș și școli, pe de altă parte.
- Problemele financiare cu care se confruntă societățile comerciale și IMM-urile, de unde rezultă și incapacitatea acestora de a-și forma la locul de muncă forța de muncă proprie, care să corespundă cu necesitățile lor.
- Lipsa din curriculum educațional a managementului formării resurselor umane.

Obiective

- Crearea unei legături între comunitatea locală și AJOFM, Primărie și Inspectoratul Școlar Județean în vederea analizării situației și elaborării unor strategii comune și eficiente.
- Crearea de unități formatoare la locul de muncă pentru domeniile noi solicitate pe piața muncii.
- Realizarea de studii și sondaje care să evidențieze necesitățile, cerințele și exigențele pieței muncii atât în prezent cât și pentru următorii 5 ani, dat fiind faptul că un ciclu educațional durează între 3 și 4 ani de studiu.
- Includerea unor materii, în curriculum-ul educațional (optional) a unităților de învățământ, care să asigure pregătirea de bază în domeniile căutate pe piața muncii.
- Extinderea funcției educative a societății la un ansamblu de instituții formative (școala și universitatea, dar și mass-media, familia, comunitățile, instituțiile, societățile comerciale, ONG-urile).
- Diversificarea și extinderea ofertei de educație permanentă.
- Coordonarea instituțională a principalilor „actori” ai proceselor educaționale (instituțiile publice și societatea civilă, instituțiile politice, partenerii sociali, centrele de inovare și dezvoltare).
- Sporirea participării tinerilor la viața economică, prin proiecte pilot în afaceri și experimentarea unor centre pentru dezvoltarea și folosirea eficientă a resurselor umane.
- Valorificarea potențialului creativ al tineretului, prin stimularea activităților tehnico-aplicative în domeniul informatic, prin cultivarea grijii publice a statului față de tinerii talentați.

- Acordarea de șanse egale tuturor tinerilor, pe parcursul întregului proces educațional. Tinerii sunt și trebuie să fie egali în cadrul procesului de învățământ. Tocmai de aceea vor fi eliminate practicile care favorizează orice fel de discriminări.
- Sprijinirea restructurării sistemelor de educație și instruire pentru tineret, în sensul promovării cunoașterii limbii, culturii și tradițiilor naționale.
- Crearea condițiilor care să asigure sporirea participării tinerilor la viața economică prin promovarea unui sistem formativ pentru a facilita mobilitatea tinerilor între sistemul de învățământ și piața muncii.
- Stimularea aptitudinilor antreprenoriale ale tinerilor prin învățare și prin implicarea acestora în structurile economice private, inclusiv prin acordarea de credite și facilități fiscale.
- Facilitarea accesului tinerilor pe piața muncii, a adaptării și readaptării acestora la rigorile economiei de piață.
- Inițierea și susținerea de programe de informare, consiliere și orientare profesională a tinerilor, precum și susținerea de inițiative în domeniul consilierii de carieră, reconversiei profesionale și medierii muncii.
- Valorificarea potențialului creativ al tinerilor prin alfabetizarea și specializarea în domeniul tehnicii de calcul și utilizării tehnologiei moderne, construirea unui sistem formativ adaptat evoluției școlare a tinerilor supradotați și înființarea unor centre de valorificare a creațivității tehnico-științifice.

Servicii sociale

Situată vârstnicilor

Probleme

- Evoluțiile negative din economia națională, deficitul de resurse perpetuat de scăderea producției naționale și de accentuarea dezechilibrelor, afectează veniturile și consumul populației vârstnice, care înregistrează scăderi dramatice și involuții de ordin structural–calitativ. Consecințele veniturilor reduse se regăsesc în următoarele aspecte:
 - Impossibilitatea de a asigura o alimentație corespunzătoare.
 - Impossibilitatea de a asigura articole de îmbrăcăminte și încălțăminte, materiale igienico-sanitare.
 - Incapacitatea de a procura medicamentele și materialele necesare, situație tragică în cazul bolnavilor cronici și a celor dependenti de medicamente.
 - Neasigurarea tratamentului balnear pentru bolnavii cronici.
 - Lipsa unui sistem de protecție reală a persoanelor vârstnice cu venituri modeste.

Obiective

- Dezvoltarea unui sistem de îngrijire medico–socială la domiciliu, de tip « home–care », pentru persoanele vârstnice dependente, cu venituri modeste, lipsite de suport informal real (vecini, rude, prieteni) sau sunt bolnavi care necesită îngrijire de durată, fiind imobilizați la pat.
- Acordarea de facilități privind protecția socială a pensionarilor, privind reducerea cu un anumit procent a impozitelor pe locuințe, pentru pensionarii cu venituri modeste.
- Creșterea și diversificarea serviciilor medico–sociale pentru vârstnici, economisirea resurselor.
- Implicarea autorităților, cu atribuții în domeniul protecției persoanelor vârstnice, în stoparea degradării condițiilor de viață.

Situată copiilor defavorizați (rromi)

Probleme

- Analfabetismul.
- Lipsa unei educații igienico–sanitare.

- Izolarea/marginalizarea socială.
- Penuria materială.
- Lipsa unei protecții sociale adecvate.

Obiective

- Asigurarea unei asistențe medicale permanente.
- Recrutarea copiilor pentru a merge la școală.
- Reintegrarea copiilor în societate, prin participarea la activități sociale și culturale ale comunității.
- Organizarea de cursuri de calificare în diverse meserii cerute pe piața muncii.
- Asistarea și protecția socială a copiilor cu probleme în familiile.
- Inițierea și sprijinarea voluntariatului și a soluțiilor ce întăresc și dezvoltă comunitatea.

Situată persoanelor cu handicap sever

Probleme

Persoane cu handicap

- Inexistența formelor de instruire, de educare și îngrijire finanțate de stat.
- Retribuire slabă și neregulată a asistentului personal al persoanei cu handicap.
- Copiii cu handicap sever motor nedeplasabili nu sunt școlarizați la domiciliu.
- Inexistența unor locuri special amenajate pentru accesul cărucioarelor (trotuare, intrarea în clădiri).
- Fundațiile și asociațiile nu beneficiază de bilete de tratament destinate persoanelor cu handicap.
- Legătură defectuoasă a Primăriei cu fundațiile care au ca scop îngrijirea persoanelor cu handicap.

Obiective

- Alternarea mediului de viață al copilului cu handicap sever.
- Recuperarea neurosenzorială și psihomotorie, prin tehnici cognitiv-comportamentale (gimnastică medicală, logopedie, iudoterapie etc.).
- Educarea și formarea deprinderilor de autonomie a copilului cu handicap.
- Programe de consiliere a părintilor în vederea păstrării copiilor cu handicap sever în familie.
- Formarea unor deprinderi de muncă (după capacitate), în vederea ocupării timpului persoanei cu handicap în mod plăcut și util.
- Schimbarea mentalității societății față de persoana cu handicap.
- Încurajarea înființării unor cluburi sau centre de zi.

Situată femeilor

Probleme

- Nepromovarea și neaplicarea corespunzătoare a șanselor egale pentru femei, generând o problemă pentru integrarea europeană.
- Nepregătirea, la nivel local, a cadrului pentru înțelegerea, acceptarea și aplicarea legii referitoare la șanse egale pentru femei.

Obiective

- În cadrul parteneriatului ONG-uri – autorități locale să fie prevăzut “postul” de inspector pentru monitorizarea egalității dintre femei și bărbați și aplicarea șanselor egale în politica de cadre ale instituțiilor respective.

Protecția drepturilor copilului și adolescentului

Probleme

- Demotivarea copilului în ceea ce privește școala.
- Abandonul școlar.
- Lipsa unui „feed-back” între profesori, copii și părinți.
- Inadaptarea de la un ciclu școlar la altul.
- Lipsa unei asistențe psihologice și sociale a copiilor – problemă și nu numai.

Obiective

- Luarea în considerare a serviciilor de specialitate: logopedie, kinetoterapie, psihoterapie etc.
- Consiliere acordată copilului sau adolescentului, cadrului didactic și familiei:
 - Consultări cu cadrele didactice în vederea adoptării unei strategii educaționale specifice fiecărui copil, pe categorii de vîrstă și probleme.
 - Discuții cu copilul și părinții în legătură cu solicitările sistemului educațional, soluții pentru îndeplinirea acestora – acordarea unui plus de atenție în asistare pentru copiii orfani, deoarece ei au nevoie de aceasta, având în vedere mijloacele precare de care dispune societatea civilă de a-i ajuta.
 - Colaborarea cu cadrele medicale pentru evaluarea și rezolvarea unor probleme specifice.
 - Consiliere în vederea abilității în rolul de părinte și dezvoltării cunoștințelor și abilităților parentale.
 - Consiliere legislativă în domeniul protecției sociale, în vederea dobândirii unor drepturi.
 - Punerea în relație a familiei, copilului și adolescentului cu resursele din mediul social.
 - Sprijinirea familiilor și copiilor în găsirea unor soluții de rezolvare a problemelor depistate împreună.
 - Distribuirea de broșuri informative referitoare la nevoile copilului, adolescentului și la comportamentele adecvate pentru părinți și celealte persoane implicate în procesul de asistare și educare a copilului.
 - Sprijinirea copilului, adolescentului în efortul său educativ; prin organizarea de grupe de “meditații” pentru copiii cu dificultăți de învățare.
 - Crearea, de către asistentul social, a unei rețele de suport social pentru copil, prin implicarea familiei, a colegilor de clasă și a personalului didactic.
 - Acordarea mai multor ajutoare materiale copiilor defavorizați atât la nivel local cât și național.
 - Implicare mai pregnantă a comunității școlare în rezolvarea unor probleme cu care se confruntă membrii săi.

Delicvența juvenilă

Probleme

- Creșterea numărului de furturi și tâlhării
- Consumul și traficul de droguri – pericolul « morții albe », fenomen căruia nu i se acordă suficientă importanță pe plan local.

Obiective

- O mai bună colaborare, eventual reglementată prin protocole ferme, între instituțiile responsabile în prevenirea și diminuarea delicvenței juvine.
- Reintegrarea delicvenților în comunitate.
- Măsuri legislative, care să încurajeze agenții economici să angajeze persoane care provin din case de copii, penitenciare și sunt calificați într-o meserie.
- Implicarea mai concretă a organizațiilor neguvernamentale în munca de prevenție.
- Prezența mai susținută a autorităților în școli.

- Colaborarea între autorități locale și organizațiile neguvernamentale în prevenirea consumului de droguri.

Tipuri de intervenții necesare: Formare profesională (training), informare și difuzare

În România sectoarele agricol și forestier constituie pentru spațiul rural un factor determinant pentru obținerea producților agricole și silvice, precum și pentru menținerea calității peisajului și protecției mediului înconjurător. Informarea și formarea profesională se realizează prin instituții specializate ale MAPDR (ANCA -Agenția Națională de Consultantă Agricolă; CEFIDEC – Centrul de Formare și Inovație pentru Dezvoltare în Carpați), ale altor autorități publice, precum și de către furnizori privați. Este necesar ca activitățile de formare profesională, informare și difuzare a cunoștințelor să fie extinse la toate persoanele adulte care se implică în domenii care au legătură cu agricultura, industria alimentară și silvicultura. Activitățile de formare profesională acoperă aspectele legate de creșterea competitivității și diversificării produselor și activităților din agricultură și silvicultură, cât și de îndeplinirea obiectivului gestionarii durabile a terenurilor și protecției mediului, aplicarea de tehnologii prietenoase mediului și utilizarea energiilor regenerabile.

Rezultate așteptate:

- facilitarea accesului la serviciile de formare, informare și difuzare de cunoștințe a persoanelor adulte care activează în sectoarele agro-alimentar și forestier;
- dobândirea de informații și cunoștințe care să permită gospodărirea durabilă a pădurilor, transformărilor sociale cum ar fi îmbunătățirea condițiilor de viață și reducerea şomajului.

Acețiunile de formare profesională, informare și difuzarea cunoștințelor vor contribui la:

- îmbunătățirea cunoștințelor economice generale și specifice în agricultură și silvicultură.
- pregătire generală pentru managementul și administrarea fermelor.
- respectarea condițiilor de eco-condiționalitate și a Standardelor Politicii Agricole Comune, diversificarea sau restructurarea producției fermelor (introducerea de noi produse și sisteme de procesare).
- promovarea și respectarea standardelor de calitate și a condițiilor de mediu;
- educarea și conștientizarea proprietarilor de păduri (dobândirea conștiinței forestiere) în vederea asigurării gospodăririi durabile a pădurilor coroborat cu valorificarea superioară a resurselor forestiere și creșterea procentului de păduri la nivel național ce reprezintă obiective principale ale politicii naționale forestiere;
- respectarea și încurajarea principiului privind egalitatea de șanse între femei și bărbați.

Tipuri de acțiuni:

- ❖ acțiuni de informare și difuzare de cunoștințe (seminarii, vizite de studiu, demonstrații de proiecte, întruniri tematice, etc.) care pot cuprinde arii de acțiune, ca de exemplu:
 - diversificarea activităților în exploatațiile agricole, calitatea producției, igiena și siguranța alimentelor, crearea de condiții pentru a asigura bunăstarea animalelor și sănătatea plantelor, siguranța muncii, folosirea fertilizanților și a amendamentelor în agricultură în concordanță cu standardele Uniunii Europene;
 - îmbunătățirea și încurajarea afacerilor;
 - pregătire tehnică (noi tehnologii, introducerea de inovații, etc);
 - managementul durabil al terenurilor agricole și forestiere.

Tipuri de intervenții necesare: Instalarea tinerilor fermieri

În prezent, forța de muncă Tânără ocupată în agricultură joacă un rol important pentru dezvoltarea mediului rural. Deși din populația ocupată în sectorul primar, tinerii sub 40 de ani dețin o pondere de circa 35 % totuși, locurile de muncă ocupate de tineri sunt insuficiente și neattractive, determinând o creștere a șomajului și a migrației acestora, în special a femeilor, atât spre mediul urban cât și în străinătate.

Disponibilitatea acestei categorii de a emigra este strâns legată de lipsa locurilor de muncă permanente, corespunzătoare și remunerate conform pregăririi lor profesionale. Sprijinul acordat pentru instalarea tinerilor fermieri în mediul rural, ar putea ajuta însă la îmbunătățirea acestei situații. Nivelul de instruire a tinerilor este superior celor vârstnici, numărul de absolvenți ai învățământului superior în domeniul agricol înregistrând o evoluție pozitivă în ultimii ani.

Tinerii fermieri reprezintă un punct forte pentru viitorul agriculturii, pentru perioada de adaptare la noile condiții de după integrare, aceștia fiind mai dinamici și dispuși spre inovare, diversificare și să-și asume riscul unor asemenea acțiuni.

Rezultate așteptate:

- adaptarea structurală și dezvoltarea unor exploatații agricole competitive care practică o agricultură durabilă prin îmbunătățirea managementului și revigorarea forței de muncă.

Acțiuni:

- a) Îmbunătățirea managementului exploatației agricole;
- b) Dezvoltarea performanțelor generale ale exploatației agricole;
- c) Adaptarea producției realizate în conformitate cu cerințele pieței;
- d) Respectarea normelor comunitare, în special pentru cerințele de eco-condiționalitate, protecție a muncii, protecția mediului, sanitar-veterinare.

Portofoliu de proiecte

Soluții de finanțare:

- Înființarea, extinderea și îmbunătățirea rețelei de apă sau apă uzată – captare, stații de tratare, alimentare, canalizare, stații de epurare – pentru localitățile rurale având sub 10.000 de locuitori – finanțare din PNDR;
- Înființarea și extinderea rețelei de joasă tensiune și/sau a rețelei publice de iluminat– finanțare din PNDR;
- Achiziția sau dotarea cu echipamente de producere de energie regenerabilă în scop public– finanțare din PNDR;
- Înființarea și extinderea rețelei publice locale de alimentare cu gaz către alte localități rurale care nu sunt conectate la rețea– finanțare din PNDR;
- Înființarea, extinderea și îmbunătățirea platformelor de depozitare a deșeurilor și dotarea cu echipamente de management al deșeurilor– finanțare din PNDR.
- Înființarea și amenajarea spațiilor de recreere pentru populația rurală (parcuri, spații de joacă pentru copii, terenuri de sport etc.) – finanțare din PNDR;
- Renovarea clădirilor publice (ca de ex. primării) și amenajări de parcări, piețe, spații pentru organizarea de târguri etc. – finanțare din PNDR;
- Investiții noi în infrastructura socială și dotarea aferentă pentru centre de îngrijire copii, bătrâni și persoane cu nevoi speciale– finanțare din PNDR;
- Achiziționarea de microbuze care să asigure transportul public pentru comunitatea locală și amenajarea de stații de autobuz– finanțare din PNDR;
- Achiziționarea de utilaje și echipamente pentru serviciile publice –pentru dezăpezire, întreținere spații verzi etc– finanțare din PNDR;

- Investiții de renovare, modernizarea și utilizarea aferenta a așezămintelor culturale – biblioteci, cămine culturale, centre pentru conservarea și promovarea culturii tradiționale etc. (inclusiv achiziționarea de costume populare și instrumente muzicale tradiționale utilizate de acestea în vederea promovării patrimoniului cultural imaterial), achiziționarea de echipamente hardware, soft-uri, inclusiv costurile de instalare și montaj aferente– finanțare din PNDR;
- Restaurarea, consolidarea și conservarea obiectivelor de patrimoniu cultural (în conformitate cu Lista Monumentelor Istorice, grupa B) și natural (peșteri, copaci seculari, cascade etc.) din spațiul rural– finanțare din PNDR;

- Studii privind patrimoniul cultural (material și imaterial) din spațiul rural cu posibilitatea de valorificare a acestora și punerea lor la dispoziția comunității– finanțare din PNDR;
- Achiziționare de echipamente pentru expunerea și protecția patrimoniului cultural– finanțare din PNDR;
- Modernizare drumuri comunale – finanțare din PNDR;

- Construirea, modernizarea și dotarea centrelor de informare, promovare, prezentare și vizitare turistică– finanțare din PNDR
- Dezvoltarea de sisteme electronice de rezervare pentru structurile de primire turistice.- finanțare din PNDR;
- Investiții legate de refacerea în scop turistic a vechilor trasee de cale ferată cu ecartament îngust, a amenajărilor complementare acestora (ex: construcții, plan înclinat etc.), recondiționarea echipamentelor și utilajelor.- finanțare din PNDR;
- Investiții legate de înființarea și amenajarea de trasee tematice (ex: “drumul vinului”, „al olăritului”, „cioplitorilor în lemn”, meșteșuguri străvechi etc.).- finanțare din PNDR.

- **Scoli si grădinițe** - finanțare din Măsura III.2.4. Reabilitarea /modernizarea/ dezvoltarea infrastructurii educaționale POR.

Finanțări prin programe guvernamentale:

- Programul de dezvoltare a infrastructurii unor baze sportive din spațiul rural vizează îmbunătățirea situației sportive a locuitorilor din zonele în care acționează – Cancelaria Primului Ministrului.
- Construirea de sedii pentru așezăminte culturale în localitățile unde nu există asemenea instituții, precum și pentru reabilitarea, modernizarea, dotarea și finalizarea lucrărilor de construcție a așezămintelor culturale de drept public din mediul rural și mic urban.
- Ajutoare materiale pentru persoanele defavorizate - Hotărârea Nr. 710 din 4 iulie 2007 privind implementarea Programului de furnizare a produselor alimentare către persoanele defavorizate din România, cu finanțare din Fondul European de Garantare Agricolă.
- Sprijin financiar pentru grupurile de producători și producătorii agricoli din sectorul legume-fructe, persoane fizice și/sau persoane juridice, care sunt înregistrați în Registrul agricol/Registrul fermelor/alte evidențe funciare și exploatează terenuri agricole individual sau în forme de asociere conform legislației în vigoare, în scopul obținerii producției agricole destinate comercializării.
- Finanțare pentru producătorii de culturi energetice (rapiță, floarea-soarelui, soia, porumb și alte culturi energetice) ale căror producții fac obiectul unor contracte de vânzare-cumpărare încheiate: între beneficiari, pe de o parte, și producători de biocarburanți, colectori sau prim-procesatori, pe de altă parte; între colectori, pe de o parte, și prim-procesatori sau producători de biocarburanți, pe de altă parte; între prim-procesatori, pe de o parte, și producători de biocarburanți, pe de altă parte – prin Ordinul Nr. 549 din 28 iunie 2007 privind stabilirea modului de implementare, a condițiilor specifice și a criteriilor de eligibilitate pentru aplicarea schemei de plăți directe pe suprafață pentru culturi energetice.
- Fondul pentru dezvoltarea satului românesc la dispoziția Guvernului se repartizează, pe bază de hotărâri ale Guvernului, pe ordonatorii principali de credite ai bugetului de stat sau bugetelor locale, în condițiile legislației privind finanțele publice pentru finanțarea următoarelor categorii de investiții din infrastructura rurală:
 - pietruirea, reabilitarea, modernizarea și/sau asfaltarea drumurilor de interes local clasate;
 - sisteme de alimentare cu apă potabilă;
 - canalizare și epurare;
 - platforme de gunoi;
 - poduri, podețe și punți pietonale;
- **Sustinerea meșteșugurilor și artizanatului** având ca scop stimularea dezvoltării meșteșugurilor și a micii industrii din România, a întăririi clasei de mici meșteșugari, care își desfășoară activitatea individual sau organizat prin intermediul asociațiilor sau al altor organizații, în special în localitățile rurale, dar și în cele urbane, protejarea meserilor care presupun un număr mare de operații executate manual în practicarea lor și relansarea serviciilor și a produselor obținute de aceștia, în special al celor cu specific tradițional, inclusiv obiecte de artă populară și artizanat, promovarea acestor produse și servicii pe piețele naționale și internaționale, precum și creșterea numărului de locuri de muncă prin atragerea în astfel de activități a generației tinere și a femeilor, în toate zonele țării.